

نشان و مدتی پخت هفتاد و پنج ساله در اوج جاودانگی

۱۱ جون ۱۹۸۰

نفرین باد به کسانی که حادثه می آفرینند

Ketabton.com

همین اکنون در کابل هفتاد-
هزار خانواده بی سرپناه
وجود دارد.

بېرك كارمل منشی عمومي کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان موقعیکه نخستین کنگره کارمندان طبى کشور را با بیانیه شان افتتاح مینمایند .

اقتصاد و قایم معده مفتحه

میان تپى وزهر آگین دشمنان انقلاب ثور را نخورند .

پوهندوى دکتور راز محمد یکتین عضو کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان عضو شورای انقلابی و وزیر آب و برق با کارمندان دواير ، معلمین و استادان مکاتب ولایت پامیان ۲۶ جوزا در سالون آن ولایت ملاقات کرد .

عبدالرشید آرین عضو کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، عضو شورای انقلابی ، وزیر عدلیه ولوی خارتوال ۲۶ جوزا در کنفرانسى زراعتی اشتراک نمود که در عمارت کمیته ولایتی ولایت هلمند دایر گردیده بود .

انجنیر نظر محمد عضو کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، عضو شورای انقلابی و وزیر فواید عامه قبل از ظهر ۲۷ جوزا از جریان درس لیسه صنایع شهر هرات دیدن کرده و نقش جوانان و دانشجویان را بحیث قشر پیشواز در راه اعمار و شکوفایی کشور تشریح کرد .

پوهنمل گلداد عضو کمیته مرکزی عضو شورای انقلابی و وزیر تحصیلات عالی ملکی ۲۶ جوزا درحالیکه والی غور حاضر بود با موسفیدان و مشران اقوام مختلف ولایت غور در سالون آن ولایت ملاقات نمود .

افغانستان بعد از ظهر روز ۲۵ جوزا فابریکه قیرریزی جدید شاهراه سالنگ را در خنجان افتتاح کرد

فیض محمد عضو کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، عضو شورای انقلابی و وزیر امور سرحدات و قبایل ۲۵ جوزا در میثگی اشتراک نمود که اقوام مختلف ولسموالی خمکنی استادان و شاگردان ، فعالین حزبی و اعضای سازمان دموکراتیک جوانان آنجا به خاطر استقبال از اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان و پشتیبانی از مرحله نوین تکامل انقلاب ثور در مرکز آن ولسموالی ترتیب داده بودند .

درین گردهم آیی وزیر امور سرحدات و قبایل ، دسایس ، توطئه ها ، مسدود خلات و تجاوزات بیشرمانه ارتجاع منطقه و اعمال اهری- یالیزم جهانی در راس امیر یالیزم امریکا و عظمت طلبان چین را در امور داخلی کشور ما افشا نموده از مردمان باشپامت و دلیر آن ولسموالی خواست تادیرین موقع حساس تاریخ و جایب و مکلفیت های شانرا در برابر دفاع از ناموس وطن و حمایت از دست آورد های انقلاب ثور درک نموده و فریب تبلیغات

مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان افتتاح گردید ، بسا صدور نامه شاد باش شاملان کنگره خطاب به کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و شورای وزیران جمهوری دموکراتیک

ایک افغانستان ، عصر روز ۲۷ جوزا خانه یافت .

سلطان علی گشتمند عضو بوروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، معاون شورای انقلابی معاون صدر اعظم و وزیر پلان جمهوری دموکراتیک افغانستان به غرض اشتراک در جمله سالبانه روسای حکومت کشور های شورای تعاون متقابل اقتصادی ۲۵ جوزا در راس یک هیات عازم پراگ گردید .

از حکومت جمهوری دموکراتیک افغانستان در این جمله بحیث مشاهد دعوت بعمل آمده است .

در جمله اعضای هیات محمد خان چلا لر عضو شورای انقلابی و وزیر تجارت نیز اشتراک دارد .

دستگیر پنجشیری عضو بوروی سیاسی و عضو شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک

نخستین کنگره کارمندان طبى جمهوری دموکراتیک افغانستان با بیانیه بېرك كارمل منشی عمومي کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان قبل از ظهر ۲۶ جوزا در تالار سلامخانه ارگ رسماً افتتاح گردید .

در آغاز مراسم افتتاح کنگره چند آیت از کلام الله مجید قرائت گردیده و پس از آنکه سرود ملی جمهوری دموکراتیک افغان- لستان پخش شد به خاطر بزرگداشت شهدای راه انقلاب حضار با خاسته و لحظه سکوت اختیار کردند .

بعدا پوهاند دکتور محمد ابراهیم عظیم وزیرصحت عامه در ارتباط به چگونگی نخستین کنگره کارمندان طبى جمهوری دموکراتیک افغانستان مختصراً روشنی انداخته و از منشی عمومي کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان خواهش نمود تا با بیانیه شان کنگره کارمندان طبى را افتتاح نمایند .

بېرك كارمل درمیان احساسات پر شور حضار بیانیه شان را به مناسبت افتتاح نخستین کنگره کارمندان طبى جمهوری دموکراتیک افغانستان ایراد نمودند .

نخستین کنگره کارمندان طبى جمهوری دموکراتیک افغانستان که بروز شنبه ۲۶ جوزا با بیانیه بېرك كارمل منشی عمومي کمیته

دربین شماره

دلویری ځل لپاره شیندو او ماشومانو ساتنې او روغتیا ته دولت ځانګړې پاملرنه
ولی اېڅ غوره کوی ...

«بیرک کارمل»

۳۱ جوزا ۱۳۵۹ - ۲۱ جون ۱۹۸۰

دهیواد د طبی کار کوونکو لومړنۍ کنگره

آیا رڼن پلمده ګناه است ؟

• • •

پانډونه او در منډونه

• • •

به سلسله ګفت وشنود ها ونست هی
اختصاصی ژوندون در میز گرد

• • •

نفرین به کسانیکه حادثه می آفرینند
و وحشت می پراکنند

• • •

جنایت در برابر اطفال

• • •

شعر های میهنی در آهنگ های احمد ظاهر

• • •

نویسنام به ادبیاتوکی دهوجی من دنده .

• • •

مرمرینه مجسمه

• • •

از کجا باید شروع کرد ؟

• • •

فروغ خلافت هنر و حنجره جانویی احمد ظاهر

• • •

غوره معلومات

• • •

هنر و مردم

• • •

روی چلند : احمد ظاهر هنرمند محبوب
و پراوازه نسل جوان .

• • •

تابلوی متن: کودکانی زاده فقر در کنار
دستگاه خود ساخته شان .

رئیس او صدراعظم بیرک کارمل د طب دکار
کوونکو په کنگره کی وویل :

په نیرو فاسدو رژیمو نوکی عامه روغتیا
یوازی او یوازی نظامو ، مستگرو او استثمار
گرو واکمنو طبقو او قشرونو په خدمت کی وه
چی له هغو څخه مون ته دروند میراث پاتی
دی . افغانستان دبسترو او طبی کدر دشمر
له پلوه دسیمی دهیوانو په نسبت یو ډیر
بیرته پاتی هیوانو و دهر ولسو درو تنو له
پاره دوه بستری او څه کم یو ډاکتر موجود
وو دهیواد ټولنیز او اقتصادی بیرته پاتی شرایط
دروغتیا یی او طبی خدمتونو نا برابر حالت او
غیر عادلانه والی د درملو او ددای گرانیت
ټول او ټول په تیره بیا زمونږ دماشو مانو او
زمونږ شیندو تر منځ دغیر دسطحی دټیټوالی
او دمرینو دزیا توانی سبب کیده .

زمونږ له هرو پنځو تنو بچیانو څخه چی
نوی زیریدل څه دپاسه یو یی له منځه تلل
پوښتنه پیدا کیږی چی دتیر وخت په دغه
درنده میراث سره به په راتلو نکی کی څرنگه
یوه عامه روغتیا لورو او دخلکو د روغتیا تعیم
په لاره کی څه باید وشي .
له هر څه نه مخکی عامه روغتیا باید په
راتلو نکی کی د اقتصادی ټولنیزو علمی او
فرهنگی پر مخیا په کار کی دخلکو گوند
اودولت مرستندو په وی .

اوسی چی دگوند پوه ، مغان او په مترقی
ایدیو لوی باندي ستیال مشر توب د هیواد
د ودانو لو او د زیار ایستو تکر دیر گتولپاره
داساسی محیط او روغ دمت محیط د منځ ته
راوستلو په لټه کی دی اوشبه ورځ داسوج
کوی چی دخلکو گېوطن ، افغانستان دیودن
شی . او هیله لری چی ټول پراخ امکانات
دخلکو دښه ژوند او نیکمرغی لپاره هست شی
اوخلک دی دپلارنی وطن په پراخی ملی جیبی
کی سره را ټول شی خوچی ستر بری ترلاسه
کړی ، نوموړ بشپړه ډانه لرو چی دتوی او
غوړیدلی ټولنی له جوړیدو سره به چی دتور
پرتمین انقلاب اودهغه دتکاملی پراوړه نتیجه
کی پیل شویده ، زمونږ زیار ایستونکی خلک
به له ټولنیز ، جسمی او روحی نظره پوره
روغتیا ولری .

وهاندی په هیواد کی دطب او روغتیا
دتعیم په لورو :

ټولنه هغه وخت کول شی چی په بری سره
دودی او پر مخکښ لارووهی چی روغ دمت
خلک و لری . او که دغسی روغ دمت غری
ونه لری نوڅنگه کولی شی چی هیواد او
ټولنه دبریا لټوب او ښه ژوند خواته ولیردوی
اوخیل هغه ستر مسوولیتونه سرته ورسوی
چی دولتی موری په اوږو ایښی شی ؟
ځکه ویلی یی دی چی سلیم غل په سالم
بدن کی دی . که روغتیا نه وی نو له یو
کمزوری او ناروغ سړی څخه به څه هیله
وکیږی شو او کوم کار به یی پراوړو ورواچولی
شو .

لکه چی دافغانستان دخلک دموکراتیک
گوند دمرکزی کمیټی عمومی منشی ، دانتلابی
شورا رئیس اوسدراعظم بیرک کارمل دطبی
کنگری دپرون کوونکو ته وویل :

«دهیواد دهری کورنی ، دکورنی دهر غری
اوهر افغان زیار ایستونکی دروغتیا ساتی
په برخه کی دگوند هدفونه ، دهیواد دنوی
روغتیا په برخه کی له ژورو بدلونونو ، او د
روغو رمتو اودجسمی قدرت دلوونکو خلکو
له هستولو پرته غیر ممکن شی . البته پدی
برخه کی یولی مشخص تدبیرو نه اواقدمات
شویدی او داجرا کیدو په حال کی دی .»

په تیر و فاسد و او ورستو
ر زیمو نوکی ، له هماغسی جسد
ژوند ټول مادی او معنوی نعمتونه دیوه لږکی
او د گوتو په شمار اقلیت په لاس کی و ، نو
طب او طبابت هم دهمدغه لږکی په خدمت
او انحصار کی و اوپواخی نا جبار او لوټمار
حاکمه طبقات او قشرونه وو چی دروغتیا له
نعمت نه یی برخه درلوده او دخلکو دسیستم
خپلی اکثریت د روغتیا خیال چانه ساته .
نه یی دروغتو نونو دجوړولو لټه کوله اونه یی
دطبی په برخه کی دکداونو دروزلو فکر . او
نه یی په ټیټه بیه د اروگان خلکو ته ورکول .
وروسته دتور انقلاب او دهغه تر نوی تکاملی
پراوه ، دغی برخی ته زیاته توجه وشوه او
د ډاکترانو ، دارو گانو او عصری روغتونو
په څنگ کی دطبی کدرونو او متخصصینو ، بسترو
اوتداوی دتامینو لو مسالی ته هم پاملرنه
شویده .

دافغانستان دخلک دموکراتیک گوند د
مرکزی کمیټی عمومی منشی ، د انتلابی شورا

د انسان دتوی دیوه ډیر اوچت ژوندی موجود
چی دټولو پدیدو په څیر ځانته ماضی او
ارښخ لری چی هری برخی مطالعه یی له رازراز
پرونو څخه ډکه ده . خوهغه څه چی دلوومړیو
پراوړنو څخه بیانراوسه ، دانسان د تکامل
په لړکی نوام کړیدلی دطبیعت پر ضد ، د
ټولو مشکلاتو او پروبلمونو پر ضد او د ټولو
پرو میړانو پر ضد ، یی امانه جگړه ده چی
انسان د مبارزی لوی لاری ته وربولی .
انسانی غوښتنو او هیلو ته درسیدو لپاره
باید د ژوند له نا خوالو سره مبارزه پکار ده
چی له ښه مرغه زمونږ دخلکو ژوند له مبارزی
کړاکی او جگری څخه ډک دی . له راز راز ستو نزو
سره مبارزه چی زمونږ خلک هره ورځ ورسره
لاس او گریوان دی .

پدی لړکی انسان له طبیعی خدمتونو او د
جوزا دقاوهی او وروسته پاتی توب له مظاهرو سره
په مبارزه بوخت پاتی شویدی او پدی برخه
کی یی یو څه کار ونه کړیدی چی نا په
خیل وار سره مونږ ته د ډاډه او له سوزونو
خارج ژوند زیری راکوی .

دتور د بریالی انقلاب په راتلو سره او په
تیره بیا د انقلاب دتوی تکاملی پراو په پیل
کیدو زمونږ دخلکو دژوندانه په بیلابیلو برخو
کی یولی بدلونونه منځ ته راغلی دی چی دا
ټول بدلونونه دهر اړه خیزی او دقیقې انسانی
غیرنی سره طرح او تدوین شوی او عملی
کیږی دا چرخش او بدلون څه سطحی چرخش
ندی بلکه دایوه پلان شوی او ژوره چاره
ده چی پدی توگه زمونږ همکیرلی او کړیدلی
ملیونی پرستی له هر ټول رنځونو او کړاوونو
څخه دغوړولی شی او په یوی خلاصی او له
هیله ډکې را تلونکی کی ژوندو کړی او
دروغتیا له نعمت نه په برخور دارو او له
تشویش او غمونو څخه په خلاصی فضا گسی
خوشاله ، نیکمرغه او بریالی ژوند ولری .

ددغو ښو هیلو او لوړو آرمانونو سره په
ارتباط کی زمونږ ولسی او انقلابی ټول خلکو
ته دروغتیا یی ښو شرایطو د برابرولو په
نیت دطبی کار کوونکو لومړنی کنگره پدی
هغه کی راوبللله چی پدا شان سره زمونږ
دخلکو ته دزیاتو روغتیا یی امکا تو دپراوړلو
او دجسمی او روحی روغتیا دتامین په خاطر
گټور اقدامات وکړی .

گفتگو

آیا رفتن بمدرس و فرا- گرفتن علم گناه است؟

پیروزی انقلاب آزادی آفرین بود که در نتیجه آن قدرت حاکمه از مفت خواران، استثمارگران و دیگر مرتجعین وابسته به امپریالیسم به مردم افغانستان یعنی کارگران، دهقانان، روشنفکران و وطنپرست، اهل کسبه، کوچیان، روحانیون و وطن پرست، تجار و سرمایه دار ملی و دیگر طبقات و اقشار جامعه انتقال نمود و مردم افغانستان به ابتکار حزب دموکراتیک خلق افغانستان و تحت رهبری این گردان زنجیر شکن و پیش آهنگ زحمتکشان کشور در یک جبهه وسیع ملی پدر وطن در راه ساختن جامعه نوین جامعه ای که در آن استثمار و بهره کشی نباشد، جامعه ای که مبری از فقر مادی و معنوی باشد، بهره وراز استقلال سیاسی و اقتصادی و مبتنی بر دموکراسی اقتصادی و سیاسی باشد، به پیش رفتن آغاز کردند.

آیا اهداف بالا غیر انسانی است؟ آیا اداره مردم یک کشور برای دستیابی به اهدافی والا بی شان دشمنی با کسی است؟ آیا راه و رسم مستقل رادر پیش گرفتن و بدست خود سرنوشت خود را تعیین کردن گناه است؟ و

البته نزد حقایق و حقیقت و حقیقت خواهان این مطالب گناه نیست و آنها پیوسته در راه تحقق این آرمان های بشری جدو جهد می کنند و می رزمند ولی با تاسف باید گفت که نزد مخالفان ارتجاعی و مفت خوار و عقب گرا و دشمنان اصلی بشریت اراده ای آزاد مردم، حق تعیین سرنوشت مردم بدست خود مردم گزیدن راه رشد مستقل و علمی، کوناه ساختن دست ارتجاع و امپریالیسم از کشور و سر فوشت خود و ... گناه است. چرا؟ زیرا آوانیکه یک کشور راه آزاد و مستقل رشد و حق تعیین سرنوشت خود را بدست گیرد منافع حریصانه استثمار و ارتجاع و امپریالیسم در آنجا از بین می رود و بساط مفت خواری و بهره کشی از ملت جیده می شود آنها یعنی مرتجعین داخلی و بین المللی دیگر نمی توانند مردم آن کشور را چپاول کنند. این نیرو ها یعنی ارتجاع تاریخی زده ی فئودالی و سلطنتی باستانی امپریالیسم جهانی دست به اعمال هتاریک (دیوانه وار) می زنند، عکس العمل نیروهای سرنگون شده و متحدین

و آزادی اجرای مراسم دینی و مذهبی برای تمام مسلمانان تضمین می گردد

لذا کاملاً آشکار می گردد که آن تیکه داران دین! آن طرفداران دروغین اسلام برای اسلام و اسلامیت فعالیت نمی کنند بلکه نسبت اینکه منافع خود شان و پاداران مرتجع و امپریالیست شان بخطر افتاده است، دست به اعمال جنایت کارانه و سفاکانه می زنند و با عت نا آرامی و اذیت مردم ما می شوند. آیا سوزاندن مسجد که محل عبادت مسلمانان است خود عمل صریح خلاف اسلام نیست؟ مگر همین راهزنان و قطاع الطریقان ده ها مسجد و مدرسه دینی را بیرحمانه به آتش کشیدند؟ و اینک درین اواخر این چاکران زر خرید ارتجاع بین المللی، این نوکران گوش به فرمان امپریالیسم امریکا، صهیونیسم اسرائیل، این خدمتگزاران شوینم عظمت طلب چین دست به جنایات تازه تر و سنگین تر زده اند آنها درین دفعه بصورت علنی و مشهود کینه نوزی خود را با زندگی و علم در عمل ثابت ساخته و موقف خود را درقبال آموزش و فرهنگ بخوبی نمایانده اند. دست پروردگان ارتجاع منطقه و امپریالیسم جهانی با استفاده از مواد زهر زای ساخت پاداران خود به مسموم ساختن دسته جمعی شاگردان مکاتب پرداخته اند. بیایید که با این دشمنان انسانیت، اسلامیت و بشریت محاسبه نماییم.

آیا دین مبین اسلام فرا گرفتن علم را بر هر مرد وزن مسلمان فرض نه گردانیده است؟ آیا علم و دانائی را وسیله شناخت بهتر احکام دینی و قدرت لازمال آسمانی ندانسته اند؟ آیا این موضع گیری آنان درست عمل ضد اسلامی و کفر نیست؟ لابد بدون مغرضین همه خواهند گفت که هیچ مسلمان واقعی و جهان نخواهد بود که این اعمال ضد انسانی را اسلام و اسلامیت بداند و آنرا تأیید کند. پس هوطنان گرامی! خود شما درین چند روز آخر شاهد اعمال جنایتکارانه عناصر مرتجع و دشمنان خدا و بشر و اسلامیت را خوب می بینید سوالی بپایان میاید که مطلب این عناصر پلید که خواهران، برادران، دختران و پسران ما و شما را توسط انویه های ساخته شده در فابریکه های آدم کشی امپریالیستی و شوونیستی مسموم می سازند چیست؟ آیا با مسموم ساختن اطفال و جوانان و نا آرام ساختن قایل ها آنها چه سودی می برند؟

جواب واضح است: این عناصر یعنی کسانی که در مکاتب، مساجد، پس های شهری، فابریکه ها کارگاهها و غیره مواضع پرتنوس و محلات کار زهر های سمی استعمال می کنند یا به وجودشان ندارند و یا اینکه وجدان شان آفتد کثیف است که از رنج و زحمت و نا آرامی و مریضی دیگران لذت می برند در غیر آن نام این کار را هیچ چیز دیگر گذاشته نمی توانیم. ولی ازین اعمال خلاف بشری آنها یک استنباط دیگر هم شده می تواند و آن اینکه این جنایتکاران علیه بشریت اهدافی دارند که مانند همین اعمال شان غیر انسانی است آنها و پاداران شان یک عمر طولانی از هوطنان شریف و زحمتکش ما بهره کشی کردند یک عمر بر آنها ظلم و ستم روا داشتند یک عمر وسیله نفوذ بیگانگان در کشور ما

و باید دانست که این اعمال این جنایتکاران در قبال دولتی صورت می گیرد که دفاع، حفاظت و آزادی دین مبین اسلام را نه تنها وظیفه خود می دانند بلکه به آن صبیقه قانونی داده است چنانچه در ماده (۵) اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان که حیثیت قانون اساسی وقت جمهوری دموکراتیک افغانستان را دارد چنین گفته شده است «در جمهوری دموکراتیک افغانستان احترام رعایت و حفظ دین مبین اسلام تأمین می شود

شدند لذا امروز اگر به این اعمال هم در می زنند اذامه ای همان اعمال خلاف بشری است که در گذشته ها علیه هوطنان ما مرتکب شده اند.

مردم افغانستان با پیروزی انقلاب ظفر مر نور و بخصوص پیروزی مرحله نوین و تکامل آن راه خود را که عبارت از ایجاد جامعه بدون استثمار فرد از فرد می باشد، انتخاب کرده اند هیچ نیروی قادر نیست این حرکت انسانی و شرافتمندانه را متوقف سازد، دور و حزب انقلابی و دموکراتیک و زعامت انقلاب آن با طرح سیاست روشن، انقلابی انسانیت و تقدیم اهداف والا ی خود به همه ی مردم افغانستان با جدیت تکاپو می کنند که افغانستان سر بلند و انقلابی را با سرعت هر چه ممکن و با در نظر داشت شرایط و امکانات موجود به سر منزل مقصود برسانند ولی با تاسف باید گفت که دشمنان وطن و انقلاب چو دزدان نیمه شب و چون قطاع الطریقان علی حزب، دولت و انقلاب مردم افغانستان عمل می نمایند و آنها فکر می کنند که با این اعمال خود مردم افغانستان را از راهی که در پیش گرفته اند و اتخاذ کرده اند منحرف می سازند ولی باید به آنها بصراحت گفته شود که فکر و خیال آنها خیال است و مجال و چون مردم ما امروز دوست و دشمن خود را خوب شناخته اند و دیگر در مملکت ما شرایط ایجاد یا شصت سال قبل نیست که مرتجعین و دشمنان مردم بتوانند با حیل و حیله ها و قمارهای انگلیسی یکبار دیگر خود را تا محل درخون زحمتکشان و سایر مردم آزاد و شرافتمند کشور ما غرق سازند. زیرا امروز علاوه از اینکه شرایط عینی و ذهنی مردم ما با آن زمان ها فرق فاحش دارد مردم ما و بخصوص زحمتکشان ما حزب انقلابی و پیشرو یعنی حزب دموکراتیک خلق افغانستان را در خدمت خود دارند مردم ما به پایمردی اردوی دلیر و آزادی آفرین و برهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان انقلابی را به پیروزی رسانیده اند که راه باز گشت مفت خواران و دیگر مرتجعین و دست پروردگان ارتجاع و امپریالیسم را مسدود ساخته است چنانچه این موضوع را با از بین بردن امین و باند جنایتکارش که در صدد باز گشت کشور به شکل مستعمره ی امپریالیسم و ارتجاع و محل کار وائی مفت خواران، بود در عمل به اثبات رسانیدند.

اسلام دین مردم افغانستان و مردمان مسلمان سراسر جهان است هیچ کس حق ندارد از آن به ضرر مردم و آئین مردم مسلمان جهان سوء استفاده نماید چه اسلام طوریکه می توانیم که دین اسلام با تحلیل منطقی ای که دارد هرگز مانع پیشرفت جوامع بشری و عامل عقب ماندگی و بدبختی بشریت نبوده و نیست ولی دشمنان اسلام و اسلامیت در داس امپریالیسم امریکا این دشمن شماره اول انسانیت و اسلام هم مستقیماً خودش (چنانچه که خلق عرب فلسطین و دیگر مسلمانان شرق میانه را با تحریک و مسلح ساختن اسرائیل تا آرام و غنایده ساخته است) و یا توسط عمال و کماشنگان خود (مانند عمال و قطاع الطریقانی را که در کشور ما مأمور نا آرامی و توطئه ساخته است) دست به اعمال ضد انسانی می زند.

بقیه در صفحه ۴۴

یادونه او در مندونه

یا دونه او در مندونه تسلیمان لایق دینو شعرونو لوی چو تگک دی چی د ۱۳۵۷ ل دزمری میاشت په وروستیو ورځو کی د پېښې کتاب خپرو لو دنا پنځی پوا سطره خپور شویدی .

دکتاب پو پېښ په ښکلی رنگ او دندو په وړو پښا پسته شوی چی دکتاب پسته خت کی د پېښې کتاب خپرو نی لږه لږه ورا په ښکاري .

کتاب په ۲۹۸ مخونو کی له یوې سربری سره خپور شوی چی د شعر یو سلو یوولس سر لیکو ته لری . په دغه جو تگک کی دیلا پیلو وختو نو یا دونه چی پسته واقعیت کی نشا غر دزو دنا نه دلوړو زورو او سرو نو دونه هیر پدو تکی خاطر ات دی چی د پښتو ژبی دادیا نو دنا ریڅ پسته خلاند ه پا په ده .

دیا دونه او در مند ونو مجموعو شعرو مجموعو له دغه ډلی خخته دی چی دپښتو ادب په عسک کی لکه یو روڼ او خلاند ستوری څلیری .

له دی سره سره چی دپېښې کتاب خپورول نا پنځی دکتاب په خپرو لو کی زیات زیار ایستلی او په ښکلی بڼه یی خپور کړی دی خود پری چاپی بیرونی او غلطی لری چی لو ستو تکی یی په خر گنده نو گه لیدلای شی . دغه بیرونی د لیک دود په ډیروځایو کی تر ستر گو کیری چی په غوره تو گه دپښتو ژبی دیلا پیلو (ای) گا نو تر مینځ هیڅ نو پیر نشته .

ددی لپاره چی لوستونکی له لوستلو څخه په سمه تو گه گټه تر لاسه کړی نو پښای چی د لیک دود دلمیکر تیا و دله مینځه وړلو خوا ته کلکه پاملر نه وکړی . (دیا دونه او در مندونه) کتاب چی دسلیمان لایق د شعرونو نو نوی جونگ دی د شاعر دژوندانه دیلا پیلو پړاو و لوستو رنگین خاطر ات دی .

ددی لپاره چی ددغه اثر په ارزښت ښه وپوهیږو لازمه ده چی د شاعر د پیژندنی او دهغه د شعری نړی په لید یو لوستو معلو مات وپاندی شی چی لو ستو تکی د همدغو معلو ماتو په رڼا کی نتیجه گیری نه ور سیری .

سلیمان لایق دپښتو ژبی ژمن شاعر

دی چی دخپلو انقلابی شعرونو په یو لټو او ترانوی دڅو پړوو، بیوزلوایی خبره سانس شوو خلکو د وینو لو او خبرو لو دنده سر ته رسولی ده .

لایق ځکه یو ژمن او انقلابی شاعر کیل کیری چی شعر په نړی کی یی لوی بدلون راوستلی او پخپله لار با ندی کلک پلور لری چی دهمدی پلور او ژمنی په رڼا کی یی پښتو شعر ته نوی رنگ او مضون ور کړی دی چی د پښتو شعر پا تگه له همدی کبله شتمنه شوه او ډیره ښتلیایی ومونده .

لایق خپل لول شعری استعداد د زیار ایستو نکو او پتمنو خلکو دجو پړ لپاره کاروی او هېڅکله دزیبنک گرو او ښکېلاک گرو سنا پنه نکوی او شعر د مر غلو ښکلی امیل یی دکا ر شری و لی غا یی هار کړی دی .

دپو ر تنی اثنا د ثبوت لپاره دده جونگ یوه برخه لیکو چلیکلی ییدی:

«هو آواز می د مظلوم د سر سیر شو هر یو بیت می د محرو م دزه کی خو ته دحر مات په لمبو موم خو آیت له شوم دمی نه کړل مغرور ا غو ته بد د ر لکه» شاعر پلوری دی چی هنر پا بد دخلکو دجو پړ لپاره و کارول شی او د(هنر د هنر لپاره) سره مخالف دی نو ځکه ور نه شاعر ویلای شو چی د شعر دتندیرین غر بواسطه د زیار ایستو نکو دجو پړ تنگه او ملاتړ کوی .

دی ځکه یو دتالیست او دپښتې شاعر دی چی همیشه یی پخپل شعر کی دخلکو د رنکو نو بیوز لیو، سپکاو یو سوغلو، ټکولو لو ږی او تند ی - ویا پتو او و پر نو سندی بللی او دولس د ژوندانه واقعیتونو دمنځ خادری خبرلی او غرځه یی په ډاگه کړیدی .

هېڅکله یی دخلکو دغو لو لو ، تیر ایستلو او بی لاره کو لو لپاره پوه کړ ښه هم نه ده و یلی او هر څه چی یی و یلی دی دخلکو دپوهولو، وینو لو او را پا خو لو لپاره یی و یلی دی .

د شاعر دژوندانه چاپیریال ډیر ډډر کی او دهغه دسر غر اند نظر دتر لو او په زنجیر کو لو لپاره دخلکو دښمنانو له هر څه نه کار اخیستی دی . مگر له دی سره سره شاعر خپل آواز او آزاد لید دهغوی په و یلی دی .

ژندا ن کی له بند ی کوی او دپا لدی یی را با سی او له ټو لو بند یزونو سر بیره خپل آواز جگوي .

دپو ر تنیو کړ ښو د جو تو لو لپاره د یا دو نو در مندو نو یوه برخه و پا لدی کوو :

«ډېر وگړي به زماله مرگه وروسته زما په شعر با ندی ووايي ایراد ونه ښایي ځینی به دی پوه شی چی په خو لکه می

طا لما تو لگو لی وو مهر و لکه ما آسمان د آزادی ته لار کو له

خو الموم سن صباد می مات کړلوزرونه لاس می جگ کړددر دمن دسر سا توت

که غر څوی را خپلی وولاسو لکه» لایق یو او پتمنیت شاعر هم دی چی دزمانی له خوړو، تر خو ، سرو تو دو ، لوړو زورو او نا خوا لو سر بیره پخپل شعر کی په بد لو ن پلور لری او هر جابر او زورور لو ت دخلکو د غضب په یو لا دین سو ک دپوی وپوی کیدو تکی بولی ، لکه چی لیکلی یی دی :

«مخما به دا تاریخ وارولسی به تقدیر به می وحلی وشنجون یو زمان به ددی خلکو په سول مات شی هغه سر چی جگ آسمان ته وېرون» په بل ځای کی یی لیکلی دی :

«داتیاره به پوله شی له غرونو نه د نا به شی

دا آسمان به پا ک شی له ورینو نه پخلا به شی داد سو و چیغو د تیری او د منم سیمه

مینه د وروری او آزادی او د صفا به شی داوطن به ښکلی شی ، سمور به شی ، آباد به شی

بت به په گلو نو شی ، ښا بست ددی دنیا به شی»

دلته ضروری ده چی ددی خبری یادونه وکړو چی دخو شپینی د قلی د دژوندالی تر څنگ کله کله دنا هیلې او بد بېښی په منگلو کی لاس او پښی و هی او سربیره

په دی چی د ژغورن هلی ځلی کوی خو بری یی تر لاسه کړی نه دی .

لکه په دغه لاند یی شعر کی :

«بیری لکه بیری چی درنه شوی له باره زمون د ژوند له مال سره مجهول بلووخو خیری

کیزه وړه روانه ده موجوده یی وردانگی یی درده مانو گان نه یی پرواکړی نه ودریری

ای عقله مغرور انسان نه وکړه داپوښتنه داستا کاږه مزلسونه عاقبت جیری دسیری»

نا هیلې دلایق شعر دپیل او لومړ نی یی او کی پر لاسو ب لری چی د شاعر د نړی لید یوه پر څه جوړوی چی له همدی نړی لید سره سم دشری ژو لدا ته د پر مخلو تکی کاروان و دخو ځښت لوری او لو دن نه شی لید لای . حال داجی دشریت پر مخلو تکی گډی کار وان رد څ تر ور ځی مخ په وپاندی درو می او دڅر گند هدف په لوړ ځپله لار پرانیزی .

هما غو غره چی نشا غر ژوند له سړو ،

نو نو او لو هو ، زورو څخه تیریری نړی لیدی . هم دوشانه لار غوره کوی او شاعر د ناهیلو ، بد بېښی او څپخپا لد یو

له منگلو نه ځان ژ غوری ، دژوندانه سمه لاره پامی ، هدف یی دودنی ، په بری ایمان لری او دانسانی هدف ځوانه درو می .

لکه چی شعر په ژبه وای یی :

«توری وریخی کوږه کوږه پلنسی پلنسی نری وتلی دلیر ژیری ژیری منسی دپهار دزه لو گمی کی ماله بر پینسی

دامید زر پنی وپانگی سړی پخو نی آسمانی پر پښا به وځانندی پیدیا نه

که هرڅو نورینو سترگی دی زږ نی لمر په خور شی دشپنو په تور تا لو په گلو نو به شی پنی او ځی و نی

اغزن غرونه ، وچ لابونه ، سیریری دښتو

سم جنت به شی له خو کو تر لمنی»

ددغه بد لو ن په رڼا کی د مپا رزی نړی واپت په اوړنو کی دزمان خرڅ گو ری چی همیشه خوځښت لری او یوه شبیه هم نه

تیریری ، مخ په وپاندی ځی او هرځایه همیشه بدلون او خو ځښت کی دی .

په خو ځښت کی دزاده او نوی تر مینځ

خونړی جگړه روانه ده چی زده دزمان دده

در پدو تکی خرڅ دپه ټپه و درولو هڅی

کوی خود دغه خرڅ په گړندی چو رلید و

کی وپو کی کیری ، مگر نوی له همدغه

خرڅ سره سم خوځیری او خپل ژوندانه نه

پا پښت وړ کوی .

دا شعر دپو ر تنی خبری ضما نت کوی:

«خرڅ دزمان گورځی احمقان ورته ادم دی

داناور سره خفلی هر قدم کی په مخ لویزی

یو پاسی د زمان په توفانو کی دژوند لار

بل سپور دده په شپه پتو سترگو یی تیرینی»

پانی په ۴۵ مخ کی

سلسله گفت و شنود ها و نشست های اقتصادی ژوندون در میزبان

مسائل

سیاستی و اجتماعی ، فرهنگ و

هنر، نوجوانان ، جوانان و خانواده ها

کمبود منزل رهايشی یک دشواری در

سطح ملی

خانه بدوش های شهر ما چه میگویند چگونه زندگی میکنند و با چه

مشکلاتی روبرو میباشند؟

تپه آب آشا مید لی در این منطقه چگونه کار بل میتواند پیش از مرحله تطبیقی حل میشود اگر سنی است که جواب آن توزیع زمین با ادارات آب و برق تماسی بگیرد و پروژه را در نظر تپه آب و برق مسا عد بسازند .

رووف راصع :

آقای غیرت آ با از نظر شما امکان بریر نمیا شد که وزارت ها و تا سیمات دولتی نیز در رفع مشکل کمبود مسکن نقش داشته باشند به این شکل که هر واحد اداری دولت بایش

این مشکلات خاص **چین وزیر آباد** نیست در خیر خانه تا هنوز هم آب با تا نسک توزیع میگردد و این ها فقط مشقت نمونه خروار است .

این دشواری ها و تا بسامانی ها هه راه حل دارد به عنوان مثال شار و اسی

در این دور سخن :

۱- محمد شفیع عظیمی مربی شعبه اقتصادی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان .

۲- غلام سخی غیرت رئیس تهیه مسکن .

۳- دیپلوم انجنیر عبد الستار اوریا رئیس آبرسانی وکانا لیزا - سیون .

۴- دیپلوم انجنیر داود سروش رئیس پروژه سازی «شاروالی کابل» .

۵- دکتور عبد الواسع بشر یارشهر ساز و مهندس انستیتوت پروژه های شهری و تعمیراتی .

۶- حبیب کارگر معاون فنی فابریکه خانه سازی .

۷- محترمه حمیده مدیر لیسه عالی ملالی .

۸- لیلی کاویان معلم لیسه عالی ملالی .

۹- کریم پرو دیوسر مجله تلویزیونی .

۱۰- سید عزیز الله مرموز عضو گروه مشورتی ژوندون .

۱۱- میراگل مدیر ناحیه نزده شاروالی کابل .

۱۲- باز محمد فاصح مدیر ناحیه ۲ شاروالی کابل شرکت داشتند .

در تطبیق این پروژه ها سهم دارند و بسا تشریک ماعی خود کسوبراتیف را یاری میدهند تا ماحه فعالیت آن گسترش یابد و در رفع مشکل مسکن بتواند نقش مفید داشته باشد ...

از سوی دیگر فعالیت های به منظور از میان برداشتن مشکل کمبود خانه بسا کو پرا تیف تهیه مسکن محدود نمگیرد به اساس آمار موجود در یکسال گذشته بیش از هفتصد منزل رها یشی خارج از پروژه های مکروریان ساخته شده است که شامل پنجصد فامیلی خیر خانه و پروژه سره مینه میگردد و این خانه ها به کسانی توزیع میگردد که نه سریناه دارند و نه هم سر بر مت .

یکبار دیگر تاء کید میکنم ما با توزیع زمین به وسیله شاروالی مخالف نمیشیم بلکه با روش شاروالی مخالفیم که بدون

چرا نه - همین اکنون توزیع زمین در چین وزیر آباد با به اتمام رسیده و بسا تا هنوز دوا ۴ دارد - در حالیکه تا دو متر داخل خانه های مردم آب ایستاده است برقی آن به مطالعه نیا مده است ، مکتب ندارد خوب این مشکلات و مخصوصا مسا له

میتوانید در این زمینه مثالی بیاورید؟
سخی غیرت :

چرا نه - همین اکنون توزیع زمین در چین وزیر آباد با به اتمام رسیده و بسا تا هنوز دوا ۴ دارد - در حالیکه تا دو متر داخل خانه های مردم آب ایستاده است برقی آن به مطالعه نیا مده است ، مکتب ندارد خوب این مشکلات و مخصوصا مسا له

بینی قبلی مساوی بود جوی مقدار پولی را برای قرصه های دراز مدت برای ماموران بی بضاعت و بی سرپناه خود اختصاصی دهد و کوپرا تیف تهیه ممکن با استفاده از این قرصه ها برای ماموران متعشق خانه تهیه بدارد؟

سخن غیرت!

خوش بختانه در این زمینه به گونه ای که شما آن را به طرح آوردید هشت ماه پیش اقدام های صورت گرفته و از همه ی موسسات دولتی خواستند شده تا برای سهم گیری در امر مجادله با کمبود مسکن ما لا نه مقداری از بودجه خود را به حساب کوراء تیف تهیه مسکن انتقالی دهند تا با استفاده از این پول ها این عو مسه بتواند برای ماموران بی استطاعت و بی سرپناه دولت خانه تهیه بدارد: بعدا ادارات پول قرصه را در احتیاط دراز مدت نو باره حاصل بدارند که امید داریم این طرح مورد توجه قرار گیرد و بعد از مطالعه و تحقیق در

تعمیراتی هم با وسيله شان روا لی تو زیع گردد می بینید که ظرفیت های به وسیله های این تا مسما ت به دو هزار خانه در سال هم نمیرسد و این در واقع شده دو صد از مجموع نیاز مندی است که بر آورده میگردد.

لطفاً دنیا له این جدل جالب را در شماره آینده بخوانید.

داود سروش:

من در این مورد با آقای غیرت موافق نیستم که احداث کارته هایی مانند خبر خالص، رحمان مینه و نقاط نو ساز دیگر حتی در شکل ناقص و فاقد برخی از خدمات اجتماعی نیز کاری نادرست بوده است، ما نباید این نکته را از یاد ببریم که اگر این پلان های تفصیلی به عمل پیاده نمیشد به اساس جبر نیاز مندی مردم به همین مقدار و شاید هم بیشتر، منازل رهاشی خارج از پلان به صورت خود سر و به وسیله مردم اعمار میگردید منازل به سبک

مانند قلعه زمان خان، قلعه شاده، نشت برچی و جاهای دیگری که خود سر ساخته شده است اشاره کردید، میتوانست بگوید تا تطبیق پروژه های دراز مدت به صورت عاجل برای تهیه آب برق و سرب برای مردم باشند، این نقاط چه طرح های در دست اجرا میباشد؟

داود سروش:

در شرایط کنونی نمیتوان سرمایه را در نقاطی به مصرف رسانید که در آینده نزدیک تخریب میگردد، اما به اساس مامور پلان شهر کابل بیشتر این نقاط و خاصاً ارتفاعات شهر کابل به ساحه سبز تبدیل خواهد شد.

احمدی:

من یکی از باشند های قلعه زمان خان هستم که به اجبار منزلی رهاشی به صورت خود سر برای خانواده ام اعمار کرده ام، اما چرا خودسر - به خاطر اینکه به مکرورین مراجعه کردم برایم خانه ندادند، زیرا که من مامور دولت نبودم شایرالی هم به همین

نمایی از میز گرد ژوندون که پیرامون مشکلات مسکن به اشتراک اشخاص ذی علاقه تشکیل گردیده بوده.

زمینه جهت تطبیقی پیدا بد. ما و ه را ن را عیبی کی قرار پنج و بی شد با چنین زمینه سازی ها دهم چنین افزایش بخشیدن به ظرفیت تولیدی موسسات تولید مسکن ختمی است که ما میتوانیم شکل مسکن را حل کنیم و اگر نه در شرایط کنونی به اساسی آنها و مادر شهر کابل سالانه به با نژده تا بیست هزار واحد مسکونی ضرورت داریم در حالیکه ظرفیت آنها بی تولید کوپرا تیفی از ششصد خانه در سال تجاوز نمیکند - در حدود دو صد خانه را هم ممکن است که خانه سازی بسازد و در همین شمار یک هزار نمره زمین

و شکل قلعه شاده، قلعه زمان خان، نشت ارجی و جاهای دیگر از این قبیل که ناگزیر باید واپس زیر تخریب گرفته می شد درست است که ساحه خدمات اجتماعی در کارتهای نو ساز اکتشاف نیافته و در این زمینه ها نیاز مندی های وجود دارد - اما این محلات حداقل سرب که دارند، مارکیت که دارند، مکتب که دارند در حالیکه در محلات خود ساز و فاقد نقشه حتی سرگمی که در موارد ضرورت آمبو- لانی و موثر اطفای از آن عبور بتواند وجود ندارد.

احمدی نماینده هوتل کانتینتال:

شماره دشواری های زندگی مردم در محلاتی

دلیل از توزیع زمین برای من سرباز زد و آنوقت چاره یی نماد جز اینکه دور از چشم ماموران شایرالی شبانه کار سر پناه هم را به اتمام رسانم، کاری که همه ی مردم بی خانه و رانده شده از ادارات می کنند، اما موضوع این است که حالا مادر مقابل یک کار انجام شده قرار داریم، آنها در قلعه زمان خان بیش از پنج هزار خانواده زندگی دارند، اما از خدمات اجتماعی محرومند. در قلعه زمان خان آب صحنی وجود ندارد و مخصوصاً مردم روی تپه حتی از آب چاه های حفر شده منازل خود هم نسبت شور بودن آن استفاده نمیتواند

برق این ناحیه در بدل پر داخت پنج هزار و پنجاه و پنجاه افغانی فی خانواده بالاخره به صورت اساسی تامین شد، اما تا هنوز یک سرب پخته و حتی خام اساسی در این منطقه وجود ندارد، ترانسپورت و جود ندارد، مکتب به اندازه کافی وجود ندارد و مردم با انواع گونه گون دشواری ها زندگی می کنند، این مشکلات می و چگونه حل میگردد؟ موضوعی است که باید به آن توجه گردد، مردم حاضرند همانطوریکه مصارف کبیل کنی برق را بپردازند، مصارف پروژه های آب صحنی واحداث سرب را نیز بپردازند، مشروط به اینکه واقعاً گامی در جهت رفع مشکلات شان برداشته شود.

داود سروش:

من با شما توافق نظر دارم که اگر ادارات مسوول در موقع مراجعه مردم دست رویه سینه شان نمیگذاشتند و مشکلات را در نظر می گرفتند این همه خانه ها به صورت خود سر ساخته نمی شد و امروز ما باین همه نا سامانی روبرو نبودیم، مساله اساسی این است که حد اقل

بعد از این باید بهر قیمتی هست از بی مبالائی در این مورد جلو گیری شود، برای رفع مشکلاتی که شما به آن اشاره کردید از تمام امکانات، انرژی و قوای موجود استفاده میگردند تا به اساس طرح های مطالعه شده از حجم دشواری ها کاسته شود.

شفیع عظیمی:

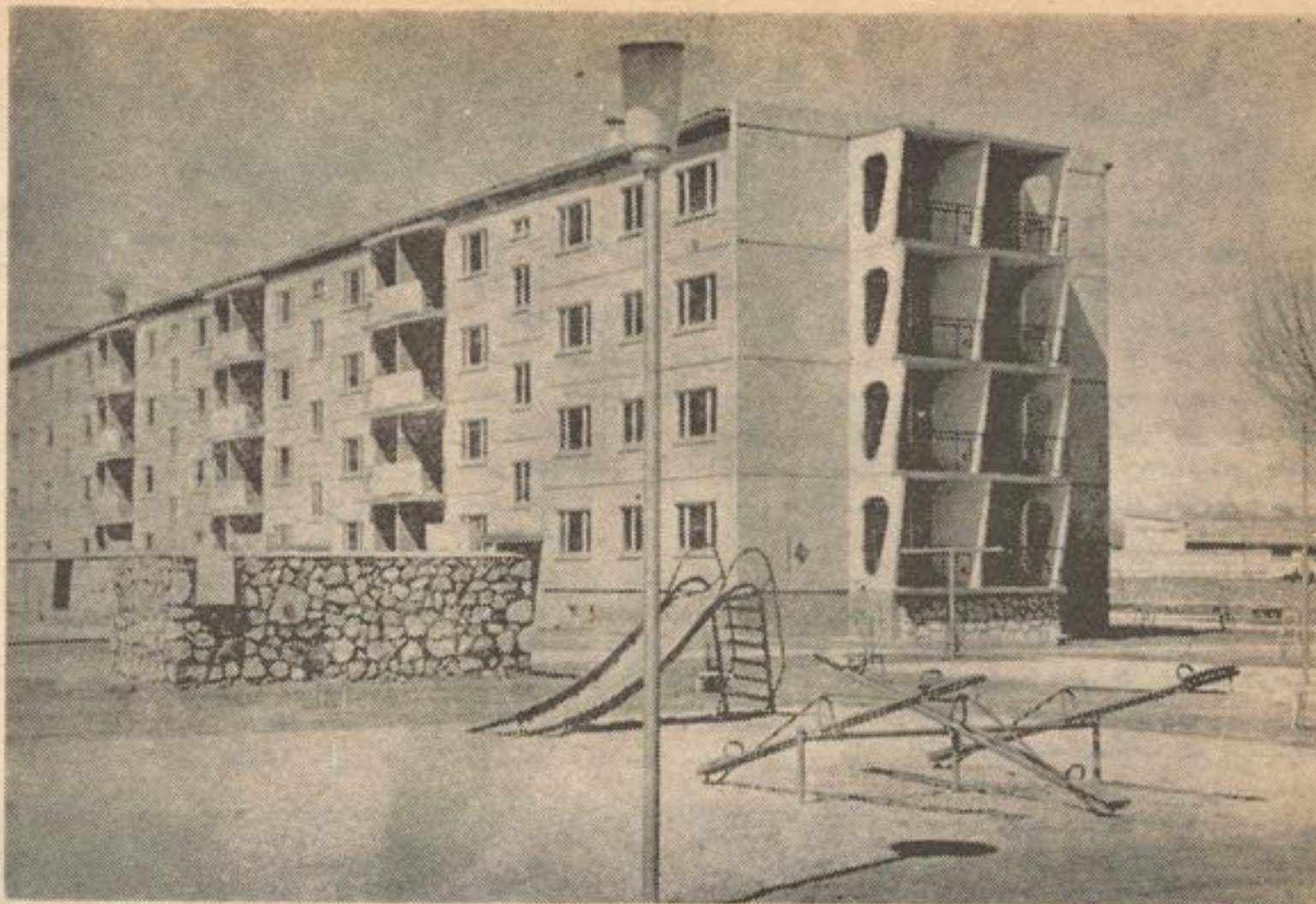
مشکلات و دشواری های که در زمینه کمبود مسکن وجود دارد، در یگروز و یکسال به وجود نیامده که در یگروز و یکسال از میان برداشته شود، اما آنچه مسلم میباشد این است که شایرالی های مادر گذشته کلوخ را به آب میماندند و میگذاشتند، کاری که با ناسف در بعد از انقلاب تور و حتی بعد از مرحله دوم انقلاب نیز صورت گرفته است، البته در این زمینه من شخص بخصوص و مسوول نمیدانم، گناه همه ی این بی مبالائی ها و اباید به حساب حکومت های ارتجاعی گذاشت، حکومت نادر، داود حکومت امین و باند جنایتکار وی، آنها بیشتر از آنکه به فکر آرایش مردم باشند به فکر انلو خن پول و سرمایه بودند - در تمام دوران سیاه این حکومت ها انواع توطئه ها به کار گرفته شد تا از اکتشاف پروژه های مکرورین سازی جلو گیری گردد، چرا که امداد شوروی خار چشم آنها بود، بعد از مرحله نوین انقلاب تور بود که علت های نا سامانی ها به کاوش گرفته شد و مسائل علماً به مطالعه آمد تا راه حل دشواری ها فراهم آید، برای رفع معضله کمبود مسکن ما بیشتر از هر چیز به فکتور زمان نیاز داریم.

من با این گفته آقای سروش مخالفم که باید جلو احساس ما لکانه در منازل رهاشی گرفته شود ما ملکیت های شخصی سالم را احترام داریم و در هدف است که تمام مردم افغانستان صاحب سر پناه و منزل رهاشی شوند، با چنین بر داشتی است که ماکو- براتیف تهیه مسکن را که تأیید از مرحله نوین انقلاب فقط اسما وجود داشت فعال ساختیم. لطفاً ورق بزنید

که بانک رهنی زمین و یا خانه بی را به تصمیم میگیرد برای تقاضا کنندگان قرضه تعمیراتی میداد، البته کمتر اتفاق میافتاد که گیرندگان این قرضه های بانکی واقعا از پول داده شده برای تهیه مسکن استفاده نمایند، اما بهر صورت پول را بنام مسکن اخذ میداشتند، کوپراتیف تهیه مسکن پیشنهادی دارد در زمینه که آنرا به مقامات مسوول نیز ارائه داشته است و آن اینکه بانک رهنی و تعمیراتی به تصمیم کوپراتیف تهیه مسکن برای نیازمندان بی استطاعت، برای مأموران بی خانه، برای استادان معلمان قرضه بدهد تا این کوپراتیف با استفاده از این کردیت ها خانه بسازد و بانک نیز قرضه ها را به اقساط دراز مدت که پرداخت آن برای مأمور بی بضاعت غیرممکن نباشد اخذ بدارد.

به ارتباط گفته های آقای احمدی نیز یاد آور میگردم که اینک سیستم های بیروگرایی گذشته در کار کوپراتیف تهیه مسکن نقش ندارد و هر کس خواه مأمور باشد، یا کاندید خواه یک موسسه شخصی باشد با ارگان دولتی میتواند مشتری این کوپراتیف گسرد و از امتیازات آن در تهیه مسکن استفاده کند که همین موضوع تعداد تقاضا رادر حدی بلند برده که ما از پذیرش تقاضا های نازده تاهدتی به دلیل محدودیت های اقتصادی معذرت می خواهیم.

نکته دیگری که اشاره به آن ضرور می نماید این است که نباید چشم بسته همه اموری که در گذشته به انجام آمده محکوم سازیم، تکمیل پروژه های مسکن برای کارمندان فابریکات همزمان با جریان کار پروژه های این فابریکه ها از عوارزی است که موثریت زیاندر رفع مشکل کمبود مسکن داشته است که تساجی بلخیری- پروژه سمعت هرات، شکر بغلان و پروژه های تساجی قندهار در این

ساختمان های میکروپیان که با وسایل مدرن و عصری مجهز میباشد، همه امکانات و تسهیلات را برای باشندگان خویش میسر میسازد

دیگر است که یک سرمایه دار آمریکای میتواند تمام زمین های یک شهر را خریداری کند و تمام مردم را نیز از شهر بیرون بکشد، اما محدودیت ها و نورم ها بهر صورت وجود دارد.

سخنی غیرت:

به ناآید گفته های آقای عظیمی یاد آور میگردم که در گذشته به اساس این تعامل

کوتاه حکومت امین هیچ نقطه تاریکی در طرح ها و پروژه های شاروالی وجود ندارد. در این مورد که من از رشد احساس مالکیت شخصی و تأثیر آن در حد شدن پراپلم کمبود مسکن یاد آور شدم، باز هم تا کید میکنم که این موضوع یعنی وضع محدودیت در تصاحب زمین مخلوده شهر ها حتی در کشور های سرمایه داری هم رواج دارد، البته این موضوع

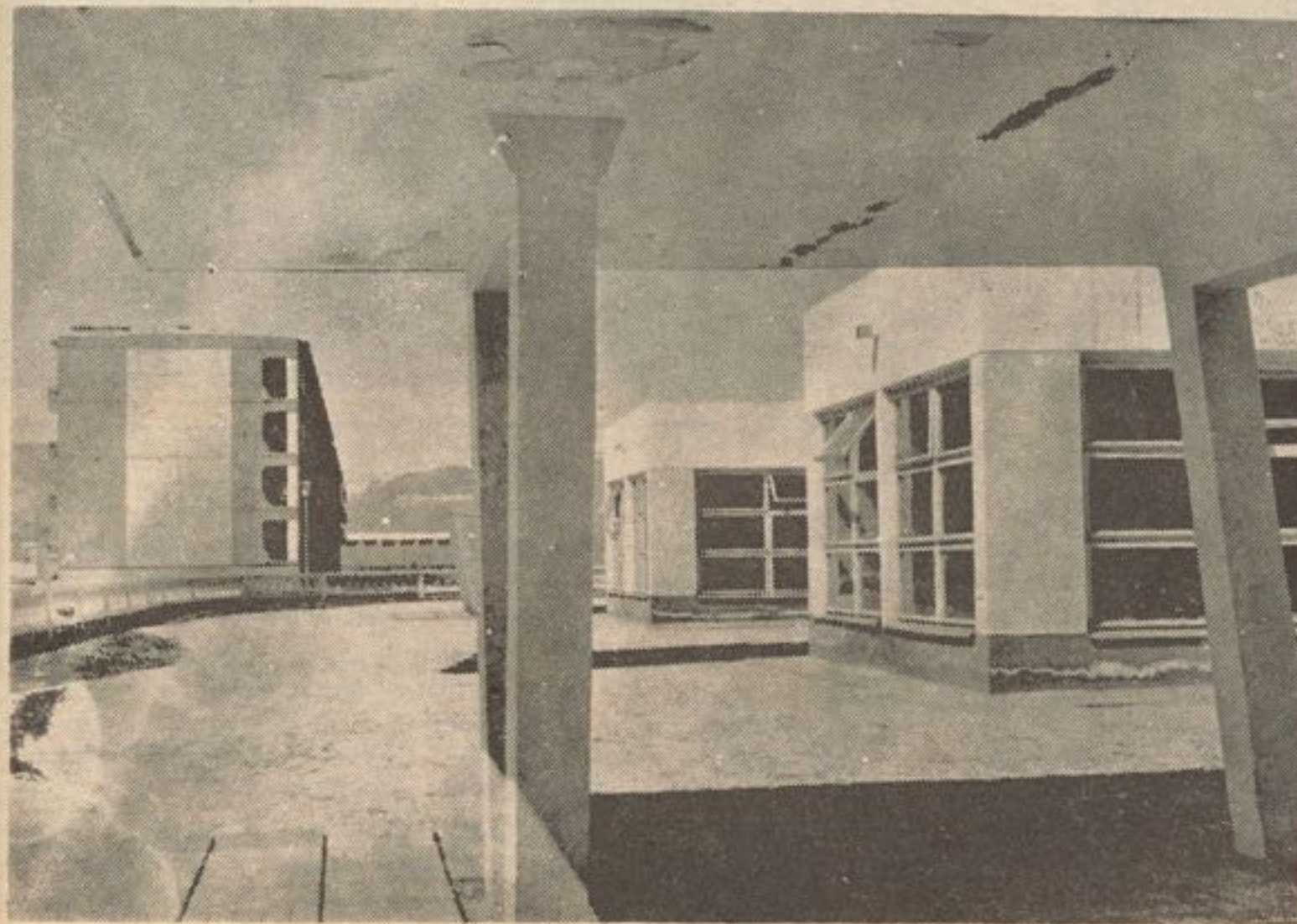
و میکوشیم کوپراتیف های مشابه دیگری را نیز تأسیس کنیم - حزب در این زمینه توجه جلی دارد تا به کمک کشور های دوست فابریکات دیگری نیز در پهلوی تأسیسات خانه سازی موجود فراهم آید، اما این ها به تنهای کافی نیست، برای رفع دشواری های موجود به صورت عاجل مرا عقیده است که باید تقاضا بیشتر، همکاری بیشتر و مطالعه و تحقیق بیشتر در ارگان های مسوول امور مسکن بوجود آید، باید سیمینار های علمی

و گرد هم آیی های میان مسوولان امور تهیه خانه دایر شود تا زمینه بررسی علمی، مشکلات و طرق حل آن پیدا گردد و پیشنهاد هایی مشخصی در زمینه به مقامات صلاحیتدار سپرده شود، باید وزارت ها موسسات، کوپراتیف ها و اتحادیه ها در این امر رد همکاری وسیع داشته باشند و خدمات کوپراتیفی تهیه مسکن را حمایت و تقویه کنند.

راه دیگری این است که سازمان های دولتی به سرمایه دولت و از بودجه اختصاصی خود خانه بسازند و آنرا به صورت موقت در اختیار مأموران نیاز مند خود قرار دهند حتی کوپراتیف ها و اتحادیه های دهقانی میتوانند در این مورد نقش فعال و مشر داشته باشند تا به این ترتیب بایک تلاش پیگیر و اشتراک مساعی به صورت مرحلوی مقداری از حجم مشکلات موجود کاسته شود.

داود سروش:

به جواب انتقاد محترم عظیمی باید بگویم ما کسانی که از نظر فنی و تخصصی در امور ساختمانی و تهیه مسکن کار می کنیم در همه مدت و حتی در زمان پیش از انقلاب هم به اساس آگاهی وجدانی خود اقدام کرده ایم، البته شرایط مسلط در کار مایی تأثیر نبوده است، اما ما فلج نشدیم و جز در مدت

از نظر حفاظت و بهداشت ابار تمدن های میکروپیان فوق العاده خوب است.

بهبود ذخایر مسکن را توصیه می کنند ، اما در چه شرایطی - مثال زنده این است که بهما تو صیه شد با صرف هشت میلیون دالر به بهبودشهر کهنه کابل و تکمیل پروژه کابل - لیزاسیون در این منطقه برداریم - اما ما با همین پول میتوانیم برای تمام ساکنان شهر کهنه کابل نقاط مسکونی صحر و نازده ساز اعمار کنیم .

دکتور بشر یار :

مساله شهر کهنه تنها در کهنه بودن آن به طرح نیامده است ، نظر متخصصان مشوره دهنده این بوده که نقاط کهنه ساز کابل به خاطر ارزش تاریخی و قدامت ساختمانی که دارند به خاطر حفظ فرهنگ ما بهبود یابد اما تخریب نکردد چنانکه چار چنه شهر کابل با همه ارزش معنوی که داشت تخریب شد و چنانکه خیلی از نقاط مسکونی دیگری که هر يك از نظر معرفی بخسراز هنر ساختمانی ما

از مشکلات مردم رفع گردد .

مهرموز :

این درست نیست که فکر کنیم با تهیه آب و برق و سرك توقعات مردم پایان میابد و مشکل مسکن رفع میگردد ، شما شاهد هستید تمام کسانی که از شاروالی زمین گرفته و خود سر به آبادی آن پرداخته اند نخست و عده داده اند که از زمین استفاده زراعتی می کنند ، حالا که خانه اعمار شد آب می خواهند ، آب را تهیه کنید برق می خواهند و به همین روش هر روز توقعی نازده دارند که بر آوردن همی آنها با توجه به اینکه نقاط مسکونی شان باید تخریب گردد جز پرباد دادن سرمایه سودی ندارد .

دکتور بشر یار :

ما این موضوع را بی مطالعه به طرح نیاورده ایم هیچ کشوری نمیتواند کاملاً متکی به تجارت خود باشد ، امروز در سطح بین المللی و در

تطبیق پلان ۲۵ ساله شهر کابل حواله می کنند و سخن از این میگویند که تمام ارتفاعات شهر کابل با پیاده شدن این پلان به عمل به تقاضا سر سبز بدل میگردد ، اما موضوع این است که به صورت عاجل و حد اکثر در جریان يك پلان چگونه میتوان به صورت نسبی از حجم مشکلات موجود کاست ، این مسایل با رویا و تخیل حل نمیشود ، تخریب قسمت اعظم ساحه شهر کابل ، تبدیل ساختن ارتفاعات به نقاط سبز و اعمار تعمیرات بلند منزل و مدرن هم وقت می خواهد و هم پول فراوان که معلوم نیست در شرایط اقتصادی کشور ما چگونه به عمل پیاده میگردد ، مردم از شاروالی تقاضای پارلمان های به اسلوب جدید برای وسایل رفاهی مدرن را ندارند ، آنها آب ، برق و سرك می خواهند و اینکه به صراحت برایشان گفته شود این دشواری ها و نسل - بسامانی ها کی ، چگونه و در چه مدتی رفع

شمار میابد و طرح و تطبیق پروژه مسکن برای کار مندان با اصل پروژه همزمان به آغاز گرفته شده است .

ما باید از این تجربه های کوچک بهره فراوان بگیریم و آنرا بسط و توسعه دهیم در ارتباط موضوع يك نکته دیگر هم هست که ما نباید خصوصیت های جامعه خود را از یاد ببریم ، سال ها شاروالی کابل با تمام قوای خود کوشید از تعمیرات بدون نقشه جلوگیری کنند نتوانست جلو گیر خود سری ها در این زمینه گردد و متأسفانه اگر تمام قوای امنیتی هم برای جلو گیری از این موضوع بسیج گردند باز هم امکان ندارد وقتی چنین است چرا نباید شاروالی به مردمی که از روی اجبار یا هر شرایطی برای خود سر پناه می سازند کمک نکند تا حد اقل منازل رهاشی ساخته شده از عیب های فنی کمتری پر خوردار باشد اما متأسفانه شاروالی کابل در این موارد کمتر اندیشه داشته است ، از سوی دیگر شاروالی میتواند دستور العمل های مشخصی را تهیه بدارد که تعمیرات با عیب کمتری به ساختمان گرفته شوند ، به طور مثال شده است که خانه های روی به جنوب و با کتک های بزرگ در دو رخ ساختمان اعمار گردد که همین موضوع سبب افزایش پروت در زمستان و گرما در تابستان میگردد ، در حالیکه اگر استندرد معینی مانند پلاک های مکروریان وجود داشته باشد پول مردم بی جهت به هدر نمیرود .

به قول شاروالی کابل همین اکنون در شهر کابل هفتاد هزار خانواده بی سر پناه و جود دارند و همه ساله از پنجاه تا شصت هزار نفر نیز از طریق تولدات به جمعیت کابل افزوده میگردد که ده تا پانزده هزار خانواده میتواند به محاسبه آید در این شرایط چگونه میتوان به تنهایی و بدون کمک مردم مشکل مسکن را حل کرد ؟ من فکر میکنم تجربه اداره برق در تهیه برق قلعه زمان خان مورد خوبی است که باید دنبال کرد مردم پول میدهند و سرك می خواهند ، چرا برایشان سرك نسازیم مردم مخارج تامین آب صحر را میپردازند چه دلیلی وجود دارد که برای شان آب آشامیدنی صحر تهیه نگردد - منظورم این است که بهبود ذخایر موجود مسکن که به کمک خود مردم میتواند تحقق یابد در رفع معضله کمبود مسکن نقش اساسی دارد .

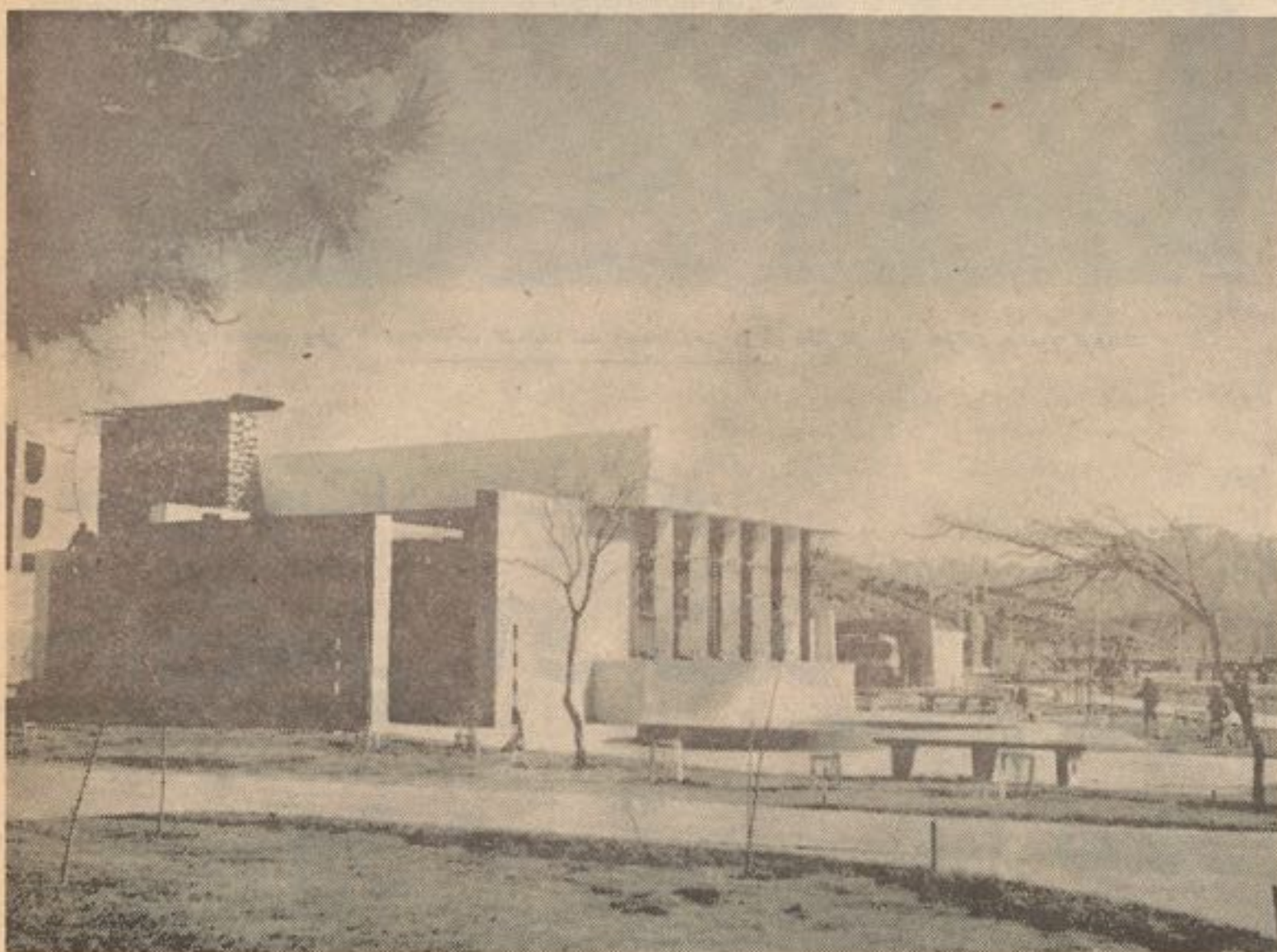
داود سروش :

شهر نباید بدون نقشه اساسی وسعت داده شود ، یکی از علل نا بسامانی های موجود در زمینه مسکن این است که حکومت های ارتجاعی گذشته از منظور ماستر پلان شهر کابل ابا میوزیدند ، این پلان سه دفعه تکمیل گردید و به منظوری رسیده نتوانست تا آنکه بعد از پیروزی انقلاب به منظوری آمد و جهت چک نهایی به یکی از ایستیتوت های درجه اول ماسکو ارسال شد و نمره عالی گرفت . طرح پلان ۲۵ ساله در شهر کابل کاملاً علمی است و نباید امروز با اجازه دادن خانه های بی نقشه و خود سر شرایطی را به وجود آوریم که فردا یا ناگزیر به تخریب نقاط آباد شده باشیم و یا مائمی در تطبیق پلان به وجود آید .

دکتور بشر یار :

آقای سروش رفع مشکل مسکن را به

شماره ۱۳

کوشه بی از ساختمان های مدرن که نازده اعمار گردیده است .

در گذشته يك نمونه و مدل بود از میان رفت .

داود سروش :

بشر یار صاحب طرح ملل متحد برای بهبود شهر کهنه کابل يك طرح مسکونی بود و نه يك طرح حفظ آبادات تاریخی .

دکتور بشر یار :

در همین طرح به قول شما مسکونی خود به خود مساله آبادات نیز مطرح میگردد شما به هندو گذر کابل سری برزید و شور بازار را به درستی مطالعه کنید تا ببینید چه نقاط قابل حفظی در این جای ها هست که میتواند

نا تمام

اثر تحقیقات و تجارت فراوان ثابت شده است که تخریب کردن نقاط مسکونی کهنه تا زمانی که شرایط برای نو سازی مساعد نگردد عملی درست نمیباشد و همی کشورهای که با مشکل کمبود مسکن روبرو میباشند در بهلولی گسترش فعالیت های خانه سازی مساله بهبود نقاط مسکونی کهنه را نیز در صدر فعالیت های خود قرار میدهند .

برای رفع دشواری های مسکن باید هم پروژه های درآمدت در نظر باشد و هم کوتاه مدت و عاجل .

داود سروش :

درست است متخصصان کشور های پیشرفته

میگرد ؟

مدیر لیسه ملالی :

من نظر سروش را قایید میکنم که بهر متوالی هست با ید از اعمار خانه ها به صورت خود سر جلوگیری گردد و اگر نه روز بروز ساحه دشواری ها وسعت بیشتری میابد .

دکتور بشر یار :

منظور این نیست که از تطبیق پلان ۲۵ ساله صرف نظر گردد و هر کس بهر متوالی که می خواهد خانه آباد کند ، اگر شاروالی میتواند این پلان را تمویل کند چه بهتر و سگر نه تا شرایط اقتصادی ما مساعد گردد باید به بهبود ذخیره مسکن کتونی اقدام شود تا بخشی

زن کلامش را برید و شکسته شکست گفت :

- پس عاطفه هم ...
وزبانش یاری نداد که پرسشش را تکمیل کند، صدای لرزین تو پاره در گوشش پیچید، که ...

- بلی ، او هم مسموم شده، اما ...
- اما ، چی ؟

- هیچ ، موضوع مهمی نیست ، او را هم به شفاخانه بردند ، اما شما نگران نباشید خطرناک نیست ، خیر است ...

زن دیگر حرف هارا نمی شنید ، احساس میکرد که پاهایش یارای نگهداری وزن بدنش را ندارند ، چشمانش سیاهی رفت ، کمرش خمید ، خواست فریاد بزند و کمک بخواند اما زبان در دهانش سنگینی میکرد و حالت تکه چوبی را داشت که به اراده او نبود .

او فقط توانست خودش را تا نزدیک کوی پهلوی تلفون بکشد و همانجا به زمین افتاد و دیگر چیزی را نفهمید .

و بدین سان بود که تخم هراس و وحشت در دل ها کاشته می شد و خانواده ها در تگرانی و واهمه غوطه ور میشدند ، تگرانی ای که مثل يك بیماری مسری حالت واگیر داشت و هر روز همگانی تر می شد .

مادران صبح وقتی که دختران شان روانه

مکتب می گشتند ، دست به دعا بالا میکردند ،

پروردگار را ، تو - زینت مرا ، تو - شبنم مرا ، نو آرزوی مرا در پناه خود داشته باش

و تا چاشتگاه که این زینت ها و شبنم ها و آرزو ها واپس به خانه بر می گشتند . فقط خدا

میدانست آنها ، آن مادران سر سپید و بهرزه

پیری رسیده چند پاره ساعت ها می تگرستند ،

چطور خط سایه دیوار ها و درختان را به نظرات داشتند ، چگونه لعنات دیرپای را میگذاشتند

و چطور هر بار با کوبیده شدن درب منزل ، صدای فریاد همسایه و طنین زنگ

تلفون از جای می جستند و قلب ها نشان

با چه شتابی تگرانی شان را انعکاس میداد اما آنها ی دیگر ، آنها که سادیزم داشت

و هرگز نمیدانستند معنی سلب آرامش خانواد

ها چیست ، آنها که هر روز نفرین هزاران خانواده بدوقه راه شان بود و دست اهریمن به

همراهشان ، وقتی صدای آرن متواتر آموخت

لانس هارا می شنیدند ، وقتی سایه سنگین

توس را روی خطوط چهره ها به شناخت

می آوردند و وقتی گروه گروه کودکان را

نوجوانان را در راه بیمارستان ها میدیدند

دسایس و فتنه گری دشمنان وطن تا ساحه مکاتب گشایده شد و صدها دختر در اثر یخس کاز های خطرناک مسموم گردیدند .

و خانواده ها میگویند :

نفرین و نفرت باد به کسانی که :

حادثه می آفرینند

و وحشت می پراکنند

• این رپورتاژی است جالب از جریان مسمومیت های مکاتب شهر ما .

• اعراض مسمومیت موادمکه در مکاتب دخترانه انداخته میشود پایین آمدن فشار ، مست شدن لبی ، پریدگی رنگ و دلبدی میباشد که از يك تا چهار ساعت دوام می آورد .

• مواد سمی انداخته شده در مکاتب به هیچوجه خطر جانی ندارند و در شمار مسموم غیر خطرناک به حساب می آیند .

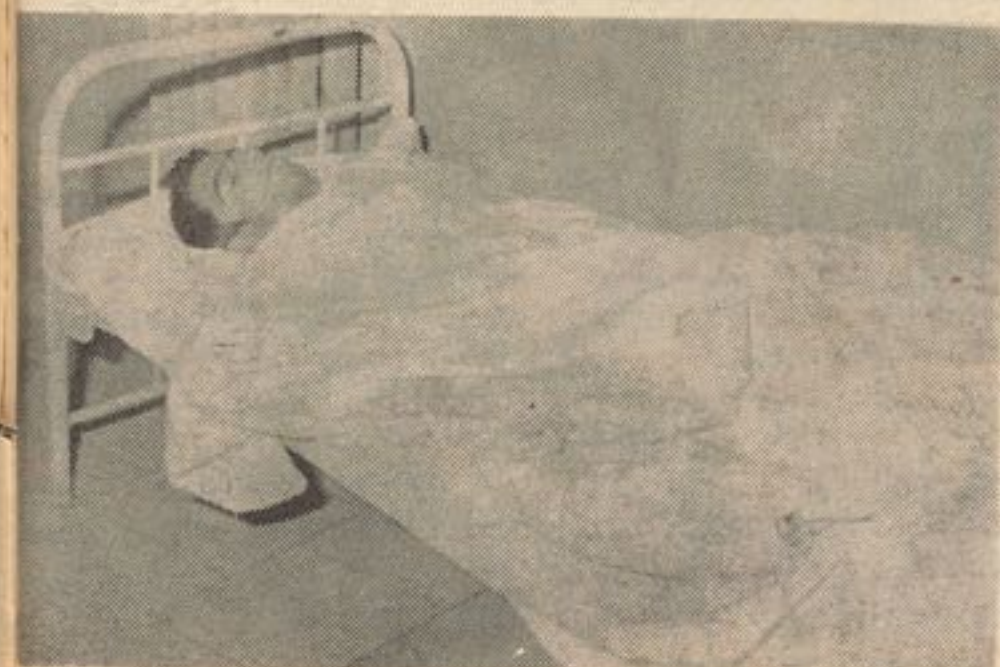
صدای معتد زنگ تلفون در فضا پیچید

وسکوت مسترده در اتاق را برهم زد . زن که تگرانی در اعماق نگاهش خفته بود و انگار انتظار حادثه یی را میکشید با شتاب خودش را به تلفون رساند ، گوشی را برداشت و بلی گفت ، صدای دختری جوان در گوشی

طنین انداخت :

- بلی ، خاله جان به لرزین استم ! زن بی مهابا لرزید و چهره اش رنگ باخت ، خواست چیزی بگوید که طرف صحبت مجالش نداد و دوام داد :

- در مکتب ما دختران مسموم شدند ...

دربن عکس یکی از مریضان مسموم شده داخل بستر در شفاخانه دیده می شود .

لحظه بیکار مینماید کنار می‌کشم و می‌پرسم :
- در سه روزی که حوادث مسمومیت در
مکتب به وقوع می‌پیوندد ، جمعاً چند نفر
جهت نداوی به این شفاخانه آورده شده است
واو جواب میدهد :

- تعداد شان زیاد است روز اول بیست و -
چهار نفر داشتیم - روز دوم چهل و سه نفر
و چهل و چهار نفر هم امروز تا کنون به این
شفاخانه انتقال یافته اند .

در کنار یکی از پسران مسموم شده که
تازه به هوش آمده و وضع صحی بهتری دارد
می‌نشینم و می‌پرسم :

- نامت چیست ؟

- محمد فرید .

- در کدام مکتب درس می‌خوانی ؟

- متوسطه کارنه سه .

- حادثه چطور اتفاق افتاد ؟

- ساعت اول درسی خلاص شده بود که
یک نوع بوی خوش به مشام رسید احساس
گیجی کردم وبعد از آن چیزی نفهمیدم تا
چشم باز کردم و خودم را در شفاخانه یافتیم .

- حالا چه تکلیفی داری ؟

- سرم به شدت درد میکند ، احساس
دلیری میکنم - وجودم بی رفق است و ضعف
شدید دارم .

از دختر جوانی که در پهلوی تخت یکی از
دختران ایستاده و پا تگرانی چشم به بیمار
بوخته است پرسش میکنم :

- شما بایمبار چه نسبتی دارید ؟

- خواهرم است .

- خواهرتان شاگرد کدام مکتب است ؟

- خیرخانه .

- شما چگونه خبر شدید که خواهرتان

مسموم شده است ؟

- مادرم شدیداً بیتابی میکرد ، او هرروز
از صبح تا جاست که دو خواهرم از مکتب
بر میگرددند مانند دیوانه هامیشود - امروز
تگران تر از هر روز دیگری بود زیرا شب
خبر مسموم شدن تعدادی بیشتر از شاگردان
مکتب را از رادیو شنیده بود - او مرا به
مکتب فرستاد تا ببینم که خیر است یا نه -
وقتی به دروازه مکتب رسیدم خبر حادثه را
شنیدم و بلا فاصله خودم را به شفاخانه رساندم
- حالا مادرتان کجاست ؟

- به خانه ، شاید حالا براندم او را باخود

بیاورد .

و به این ترتیب با چند شاگرد دیگر هم
حرف می‌زنم و چیز هایی از وابسته گمانشان
می‌پرسم - همه يك چیز را میگویند نفرتشان
را از عاملان این حوادث اظهار میدارند و از
تگرانی های خانواده ها حرف ها دارند .

صدای صبحه زنی در سالون بزرگ شفاخانه
طنین می‌اندازد .

با شتاب خودم را به او میرسانم ، زنی پیر
و دردمند است با موهای سپید و چهره استخوان
الی به آن میمالد که تازه از بستر بیماری
بر خاسته باشد ، او میگوید - با تمام وجودش
میگوید و در میان گریه تفرین میفرستد و نا
سزا میگوید :

- خدا عزایبان بته - خدا گمندان کند ، خدا
ذلیل تان بسازه - بیشرم ها ، خدا ترس ها !

- بیش میروم و علت نا آرمی اش را می‌پرسم ،

جواب میدهد :

لطفاً ورق بزنید

انگار که غرور در دل شان خاله میکرد و انگار
که با نفی همه موازین و معیار های انسانی
ددمنشانه احساس شیطانی شان به ارضاء میامد
و باز در پی اجرای نقشه شوم دیگری می‌شدند
تا گروهی دیگر از شاگردان مسموم را در
دام انزات سم های کشنده بکشتند و خانواده
هارا و مادران را و پدران را بیشتر در ترس
و هراس نگه دارند .

و چنین بود که در جریان هفته گذشته
آرامش از شهر ما رخت بر بسته بود و هیچ
عاذری نبود که از صبح تا جاست چشم به
درگاه منزل نداشته باشد که چه وقت جگر
گوشه گانگی خواهند آمد .

• • •

با عکاس مجله روانه مکتب سوربا میگردیم
که سه روزی در پی شاهد حادثه سازی حادثه
آفرینان بوده است ، اما در لب لبه بسته است
و مرنی که گویا دروازه بان است با تاسر

میگوید :

- این از خدا بی خبران باز شاگردان مسموم
را مسموم ساختند مجالش نمیدهم و از او

می‌پرسم :

- چه وقت حادثه اتفاق افتاد و چند نفر
مسموم شدند ؟

- واو که اشک به چشم دارد و چانه اش
میلرزد ، جواب میدهد :

- یکساعت پیش - تعداد شان زیاد بود -
خیلی زیاد ، آنها را به موتر ها انداختند و به
شفاخانه ها بردند ، بقیه شاگردان نیز رخصت
شدند .

راهی شفاخانه علی آباد میگردیم و هنوز
از پله های عمارت بالا نرفته ایم که جمعی
از مسموم شدگان دیگر را به بخش عاجل انتقال
میدهند ، بخشی که اینک حتی يك بستر خالی
هم ندارد و در هر اتاق چند نفر روی تخت ها
دراز کشیده اند .

یکی از ترس ها را که ظاهراً در همان

درین عکس عده یی از مسموم شدگان بدخل شفاخانه دیده می شود .

• ناکتون لابراتوار های ما توانسته اند نوعیت مواد مسموم کننده را تثبیت کنند .

• • •

• خانواده های مادر اوج واهمه و هراس از نتایج مواد سمی قرار دارند .

• • •

• زن میگریست و میگلست :

نوامه گنگم است بچیم ، نوامه گنگم ، پارمال پدرش کشته شد و پسران مادرش هم
دق مرگت شد . زهرا تنها دختر شان بود که اکنون ...

• • •

يك گروه از دختران كه در اثر بخش گاز سمی توسط دشمنان علم و فرهنگ در مکتب مربوط شان مسموم گردیده اند .

جفايت در برابر اطفال ونوجوانان ما از فجايع بي نظير دشمنان افغانستان است

کردند .

بلى : بايد كارتر از جهان اسلام دفاع كند ، بايد سادات خود را حامى مسلمانان اعلان كند ، اگر همين است مدافع و حامى جهان اسلام نيز بر همچو مدافعين و حاميان . امريكا سادات را حامى كشور هاى اسلامى قلمداد كرده است و سادات نيز بگمان خيز و جست مى زند و بسيار دلتى ميخواهد در شرق ميانه دايه مهربانتر از مادر شناخته شود . بلى اگر همين دولت كارتر دشمن سر - سخت جهان اسلام به سياست خويش بپيچد متوال ادامه دهد گرگان ، پاسبانان رعه ها خواهند شد .

همه مردم جهان نگران اند كه امريكا ميخواهد يك قاتل چيره دست ولى نظير مردم شريف ايران رضاشاه پهلوى را كه در اين مرحله در آغوش سادات خاين جادانه به ايران دو باره بر گرداند ، اين گرگ پير كه سادات دلدانهايش را براى خوردن استخوانهاى ايران نيز كرده ، بسيار تلاش دارد ، تا باز يك خيز به ايران برسد و دشمنان خويش را ، يعنى همه ملت ايران را ببرد و لاشه اش را براى كارتر پالانزد ، باز تا توان دارد خون بسكند و نفت بنوشد .

فصل سفيد اعلان كرد كه دشمنان انقلاب افغانستان را مسلح مي سازد ، عجب سلاح تا جوانمردانه ، زهر پرا گنى در مكتب هاى اطفال ، دختران و نوجوانان .

درين اواخر دشمنان جنايت پيشه افغانستان انقلابى با وصفيكه اطفال معصوم و بى گناه را در اطراف واكناف كشور مثل يهوديان از بيع كشيده محمدي مى كنند ، مكاتب شان را آتش مى زند و استادان جوان را به قتل مى رسانند و غلت و شرف زنان و ناموس افغان را تاراج مى نمايند ، در مركز نيز شروع به مسموم كردن اطفال مكاتب ، دختران و پسران نموده اند .

اين يهود صفتان عصر حاضر به عدايت فرنگى ها ، سادات خاين به جهان اسلام ، اسرائيل و ديگر پلران تا مسلمانان شان ، حالا به شيوه زهر پرا گنى و مسموميت ها اطفال مسلمان و معصوم افغان را محمدي مى كنند .

در روى جهان ، حتى در جنگ هاى بين المللى در برابر اطفال معصوم رحم و عاطفه نسبي مراعات ميشده است ، ولى دشمنان انقلاب تورو خاينين وطن همواره حمله و تجاوز و قتل و غارت و زهر اندازى شان در برابر مردم معصوم ، بى گناه و بى دفاع افغانستان صورت مى گيرد و تا توان ترين و با كترين موجودات يعنى اطفال را كه حيوانات درنده و وحشى كمتر بالاي اطفال حمله مى كنند حمله و رواند و به شيوه بسيار تا جوانمردانه بيجاره هاى معصوم و بى گناه را مسموم مي سازند . اما دشمنان داخلى و خارجى ما اين حقيقت را بايد مثل زهر كشنده فرو ببرند كه انقلاب توريگر گشت ناپذير است ، و نمى شود چلو آنرا باين شيوه هاى كه حكم خس و خاشاك را دارد بگيرد .

راويان آكر و لالان اخبار از قديم الايام حكايست دارند ، آنكه كه يهوديان سرگردان در سر زمين مسلمانان ، بصفت مهاجرانساند هنده ميشدند ، مسلمانان پناهمان و به پاس كرامت انساني ، يهوديان را پناه ميدادند ، وقتى در ديار اسلام جا گزين و قايم مقام ميگرديدند ، خصوصت وعداوت شان كه در طول تاريخ نسبت به مسلمانان همه جهان اسلام داشتند و دارند آهسته آهسته به جوش و خروش آمده ، در بى تسكين آتش خصوصت تروى خويش ميشدند .

يهوديان با بسيار مهارت و تير رنگ ، در بدل پول واز دست سوم ، ذريعه يدي نراز يهوديان با بسيار مهارت و تير رنگ ، اطفال را مى ربودند ، بخانه هاى مصنون خود ميبردند و مطابق به رسومي كه رفته رفته در اثر تكرر مكرر بشكل تنوع شان در آمده بود ، مجلسى ترتيب مى دادند ، رو حانيون شان در صدر مجلس قرار مى گرفتند ، اسم طفل مسلمان اسير خويش را «بلا تشيه» (محمدي) مى نهادند ، دشنه هاى نيزو بران را هر يك از اهل مجلس پنهان ميداشتند طفل گرسنه مسلمان را در ميان مجلس رها مى نمودند ، ويكي از گوشه ي به طفل خوراكه نشان داده او را نزد خود طلب مى كرد ، هرگاه طفل گرسنه به اشتياق و عطش و تلاش براى گرفتن خوراكه مى نويد يهود بجاي خوراكه در شكم طفل خنجر را تماس ميداد ، به همين متوال طفل براى گرفتن غذا ، نزد يهود ديگر رو ميافرو و تلاش مى كرد ، هنوز دست طفل به غذا نارسيده خنجر مى خورد در اثر همين خنجر خوردن ها و لذت بردن يهوديان ، طفل خون آلود به تدريج نان گفته جان ميداد . اين حكايست و افسانه و امپرياليزم امريكادرن عصر جامة حقيقت يونانيد .

اسرائيلي ها به كمك و مساعدت بى حد و حصر امپرياليزم بين المللى در راس آن امريكا همه مردم فلسطين را بدست صيهون - نيزم محمدي كرد اسرائيل به تيروي امر يكا هزاران فلسطين را به فجيع ترين و وضع تارو مار كرد و هنوز هم مى كند .

سادات يهود صفت كه اسم خود را مسلمان گذاشته و گاهى هم در كمال كذب و ريا مدافع مسلمانان كشور هاى اسلامى جلوه گر ميشود ، انسان باين پر روئى خاين جهان عرب و اسلام تعجب مى كنند . در حاليكه ما بوضاحت ملاحظه مى كنيم كه بتاسى از دلالي هاى حكومت كارتر ، بگين وسادات تو قندبل سقف قصر سفيد از بهترين و نژديك ترين دوستان و پلران هم اند . كارتر در ميانه هر سه دست بهم داده اند تا اعراب را ببلند بعد از افراتر شته شدن برق اسرائيل در قضاي مصر مسلمان ، به افتخار اين دوستى خاينانه و دشمنى كم نظير با اعراب و جهان اسلام و صلح و امن شرق ميانه و منطقه يهوديان به اطمينان دوستان بلا فصل خويش ، كارتر و سادات ، محل مقدس مسلمانان جهان «بيت المقدس» را با پشت اسرائيل اعلان

اعراض مسموميت ها ، تاثيرات و طرق تداوى آن از دكتور بريخ ميبرسم :
- موادى كه اين روز ها موجب مسموميت در مكاتب ميگردند چيست ، شامل كدام گروه از ذريعات ميگردند ، ماده «تور» آن كدام است و بچه طريق مورد استفاده قرار ميگيرد ؟
وي ميگويد :

- متأسفانه به اين سوال شما نمیتوانم پاسخ مشخص ارائه كنم ، چرا كه تا كنون نوعيت ذره ي آن نسبت عدم وسايل لابراتوارى در صحت عامه تثبیت نگردیده است اما اعراض كه اين مواد كه به صورت عطريات ميپاشند وجود دارد ، پساين اقلان فشار ، سمت شدن نبض ، رنگ پریدگی و احیاناً دلبدی و استراغات ميپاشند .

- آتني دوت «ضد زهر» اين مواد سمى را شما در حاليكه نوعيت آنرا نميدانيد چگونه

- نوايه گكم است ، نوايه گكم - به صنف سوم درسى ميخوانه ، پدرش بارسال كشته شد و مادرش هم دق مرگ شد بچيم دق مرگ ، زهرا تنها اولاد شان بود - يكساعت پيش بچه همسايه خبر آورد كه ، چه نشستي بى بى زهرا كه شاگردانى مكتب ستاره را مسموم ساختند - ده اى پيرى نفايمدم چطور خود به مكتب رساندم و وقتى شنيدم كه او تازه اينجه آوردن تا على آباد رسيدم پيمه پيشم نبود ، از دكاندار قرضي گرفتيم

- حال زهرا چطور است مادر جان ؟
- خراب بچيم خراب است ، بيهوش شده نبض نداره ، و جوشش گر مى نداره رنگ به رخس نمونده ، ديگه چطور شده ، ديگه چطور شده ، هو خدايا تو زهر اى مره از پيشم نگرير .
وباز گريه مجالش نميدهد ، انگار كه غم

هنگاميكه دكتوران مسووليتگر اى ، بحكم قدسيت مسلك و وجايب انساني شان ، بيماران مسموم شده را معالجه ميكنند .

ها و غصه هايش راه فرار چسته باشند و با اشك از چشمان تنگ و بيم فشرده اش بيرون ميروند - تو نفر نرس به او اطمينان ميدهد كه حال زهرا خوب است و زير بغلش را گرفته او را به گوشه يى مى كنشاند .
پيش از آنكه شفاخانه على آباد را به قصد ليمه جمهوريت واز آنجا شفاخانه جمهوريت ترك گويم چند پرسش را به طرح ميآورم با دكتور بريخ شف سرويس داخلة ، پيراهون تعيين مى كنيد ؟
- ما آتني دوت مشخصى نداريم و غالباً ادويه براى از ميان برداشتن اعراض موجود بيمار توصيه ميشود .
- اعراض مسموميت در بيماران مسموم شده چه مدت دوام ميافرد ؟
- از يك تا چهار ساعت .
- اما برخى از وابسته گان بيماران ادعا يقيه درصحنه ۴۳

شعرهای میهنی در آهنگ های احمد ظاهر

يك سال از مرگ زو درس احمد ظاهر می گذرد، اما هنوز نمی توان به نبود او خود کرد، احمد ظاهر حضوری همیشگی در متن موسیقی افغانستان دارد. او با آن عمر کوتاه خود توانست به اوج افتخار

احمد ظاهر به کار خود عشق و دلبستگی چون آمیز داشت

و شهرتی بی نظیر دست یابد و این همه شهرت، آوازه و محبوبیت نمی تواند به آسانی به دست آید با دید نیرویی، جاذبه ای، استعدادی باشد، و همه ای این ویژگی ها در احمد ظاهر بود، او به کار خود عشق و دلبستگی چون آمیز داشت،

که به آنچه به دست آورد به دست کند و قانع شود. احمد ظاهر هرگز توقف نکرد، به پیش تاخت و به افق هنر خویش فرا خاکی و گسترده می بخشید. البته تأیید و تردید دیگران برای همیشه نمی تواند معیار منجشی در باره هنر و یا هنرمندی باشد، گاهی بی مایگان و آنهایی که به مفهوم را ستین کلمه هنر مند نیستند، مقلد و پیرو اند، بی استعداد و تکرار می کنند، با زور و ترستی و جود خویش را بر مردم و چاهه تحمیل می نمایند قیاله می گیرند و افاده می فروشدند که گو یا هنر مند (!) اند. گروهی از سطحی اند یثان و آنها بی که ذوقی سالم و درصافت منطقی از مسایل هنر ندارند برای آنان کف می زنند، اما این دلیل برای هنر مند بودن آنها نیست، بر عکس این نظر نیز می تواند صدق باشد، بسیاری از هنر مندان که استعدادی نساب و سیمای صدایی پر طنین و اوج گیرنده داشته اند، در چاهه آن در خشی را که باید یافته اند، با تحقیر دیگران و روبرو آمده اند و استعداد ها نیرو های سازنده و تواننده شان مجال بالندگی و شکوفایی نیافته است این او ضاع و احوال در جوامع پدید می آید که فرهنگ بیما دارد، مردم به سطحی از آگاهی فرهنگی نرسیده اند که درست، عالمانه و دقیق قضاوت نمایند. داوری های شان خالی از غرض و مرض نیست. منطقی نمی اندیشند، سطح توقع شان از مسایل هنری پایین است، برای بی هنران و دلتکان کف می زنند، برای کسانی که فقط به درد مسخرگی و بزم آرای می خوردند از پدیده ای به نام هنر که می تواند در روزگار ما حر به ای باشد برای جنگیدن با کاستی و نا راستی ها، زبونی ها و نادرایی ها، دریافتی سنگواره ای دارند، این مقوله ی مقدس را تحریف و مسخ و مسخره می نمایند. هنر به دست این بی مایگان در منجلابی گندیده سقوط می کند، هدف هنر و پیامی آن گم می شود. گروهی از منتقدان به این باورند

که موسیقی مانند هنر های دیگر یعنی آن گونه که شعر و قصه و نمایشنامه می تواند بر انگیزنده، تحریک کننده، با شد نمی تواند این وظیفه را افرام دهد در پاسخ این به اصطلاح منتقدان باید گفت که موسیقی می تواند با در آمیختگی به شعر یا می اجتماعی را باز تاب دهد. هدفی انسانی و مقدس را دنبال نماید. این نظر آن گروهی از منتقدان است که زیر بنای فکری آنان را مثنی مقولات خشک و قرار دانی و یران کرده است. اصولی و منطقی نمی اندیشند، با هنر پر خو ردی شتاب زده و غیر دقیق دارند. تا هنوز به آن تعریف ها بی از هنر معتقد اند که دانشمندان و وابسته به دنیای سرمایه و انحصارات ارائه داده اند، نمی خواهند که گامی از آن دنیای کوچک و محدود به بیرون گذارند. مسایل را خود تبحر به و کشف نمایند به همان تعریفات قانع هستند، و هنوز وظیفه ی هنر را آن می دانند که بزم شاهزاده ای را گرم نماید گلخانه ی فلانی را بیا را بد و این طرز دریا فتنی بی ینیاد، شتاب زده و احمقانه است در دوران ما تعریف ها، در یافت ها و شناخت ها از مسایل و مقولات دیگرگون گشته است. دگردانی است که فرمان می راند و انسان است که دلیلی خود را گسترش می دهد از تنگنا ها و محدودیت ها بیرون می آید. دیگر زبون نیست، دیگرگون گشته است، تسلیم نمی شود ستیزه می نماید. شکست نمی خورد، مقاومت می کند و مبارزه می نماید، پیش می رود. در زمان جاری است. توقف نمی کند و در سر انجام بیروز می شود.

واژه هنر گزیر نیست تا انسان بتواند جهان را بشناسد و دیگرگون کند «این جنبه هنر یعنی زمینه ی دیگرگون سازی و جهان شناختی آن همواره از طرف شبه روشنفکران و به اصطلاح هنر مندان و منتقدان بود و آوازی نا دیده انگاشته اند. هنر را به انحراف و ابتذال کشانیده و تا سطح تفنن، سرگرمی، مسخرگی و لو دگی سقوطش داده اند و این خیانتی لافا و رقی بزیند

یکی از ویژگی های او همان آواز خوب و تلاش و کار صادقانه و پیگیر او است که می توانست ضامن پیروزی هاوند خشنودگی ها و استین او باشد. احمد ظاهر هنوز در راه بود نه اینکه به منزل رسیده باشد. به گفته ای از شمس تبریزی.

هر فغانی که در عالم افتاد -
ازین افتاد که :

که یکی یکی را منکر شد به تقلید
و یا مخلص شد به تقلید.

بسیاری از هواخواهان احمد ظاهر خواهان تقلید گران اند. نه اینکه از هنر سر رشته ای داشته باشند.

برای آنکه از دیگران عقب نمانند و شغلی متجدد شناخته شوند برای او کف زده اند و در کنسرت های او سرودست شکسته اند.

با ری در میهن ما متاسفانه حالتی چنین برقرار بود. اگر از دختر و یا پسری جوان پرسیده می شد که بیلتون را خوش داری یا احمد ظاهر را او اگر در باطن هم بیلتون را می پسندید از سر ریاکاری و تقلید برای آنکه خود را متجدد نشان دانه با شدمی گفت احمد ظاهر استعدادی پر شور و آوازی خوب داشت بسیاری از شعرهایی که انتخاب کرده است فاقد ارزش های شعری اند. و از آن جمله:

می خواند: بانه ها خالی...

با ده مضروف است و نه ظرف و این ظرف است که می تواند از چیزی خالی باشد یا پر نه مضروف.

او آوازه خوانی بی هدف است. پیاپی می خواند. هنر او پشتوانه ای از اندیشه ندارد. در حالی که هنرمند نمی تواند در دوران ما موضع نداشته باشد. هدفی را دنبال نکند. هنر امروز هدفمند است و هنرمند نیز نمی تواند به وقایع روزگار خود بی تفاوت باشد و لیلی لیلی جان بخواند. بهر حال احمد ظاهر چند آهنگ میبانی دارد که به گونه ناخود آگاه و یا آگاهانه ساخته است و نویسنده این مسطور فقط همان هارا می پذیرد از جمله: به داغ نامرادی سوختم ای اشک تو شامی به تنگ آمد دلم زین زندگی ای مرگش چو لانی

درین مکتب نمی دانم چه رمز مهملم یارب؟

که نمی معنی شدم، نمی نامم ای، نمی زیب عنوانی!

ازین آزادی بهتر بود صندره به چشم من -

صدای شیون زنجیر و قید کنسج زلدا نمی

به هروضعی که گردون گشت، کام من نشد حاصل

مگر این شام غم را، مرگت ما ز صبح رخسار نمی

زیاد جو منت این نا کسان بر دین بود بهتر

که قسم بشکافم به شکل صغره سنگی رابه زمینی

گنا هم چیست، گردو نم چرا آورده می دارد؟

ازین کاسه گدا، دیگر چه جستم جسر لب نا نمی؟

• • •

زندگی آخر سر باید زندگی در کار نیست
مرد باش ای خسته دل سرمندی در کار نیست
آسمان را گو: پروا باز دادگی در کار نیست
دوروش افکن، این چنین دارندگی در کار نیست
چان رد کن که سر افکندگی در کار نیست
بهر آزادی چهل کن! زندگی در کار نیست

• • •

خانه قلبی شده من طرفی بیابان کجاست
نچه نشد به باغ، یاد بهاران کجاست
آن دل خرم چه شد آن لب خندان کجاست
عقل به بندم فکند رخنه زندان کجاست
خانه پر از بود شد مشعل رخشان کجاست
مزرعه ام آتش گرفت، نم تم بهاران کجاست

ناله به دل شد گره راه نیستان کجاست
برق نلرزد به شاخ، موج نلرزد بر آب
ناله شدم، غم شدم، من همه مانم شدم
اشک به خورم کشید، آه به بادم سپرد
برق نگه خیره شد، شوق زدل رخت بست
در تق این بادیه سوخت مرایا تنمسم

است صریح به این پدید که می تواند آینه ی باشد از واقعیت ها و رویداد های جامعه، با ری در کشور هایی که به سطحی از نفع و برومندی فرهنگی نرسیده اند. همیشه بی هنران قاصد افراخته اند و گروهی برای آنان کفر زده اند و علامه و قافیه و استاد شان گفته اند و این زیبا نبار است. نباید هر نازه از راه رسیدن های را که الهای از هنر نمی دانند لقب استاد می داد. استاد شدن مراد حلی می خواهد. باید ضابطه ای و معیاری وجود داشته باشد که کسی بتواند استاد شود. و از معنویت این نام استفاده نمی آید. در سطح جهانی پیش از چند آهنگ ساز و استاد موسیقی وجود ندارد. اما در کشور ما تا دلت بخواهد استاد و آهنگساز و علامه و نایفه وجود دارد (۱) و این می رساند که ما معیار ضابطه ای نداشته ایم در گذشته و قتل های کرمی نشین از لایان آوازه خوان متوسط و حتی پایین تر از آن خوشش آمده و شبی بزم او را گرم کرده فریاد به آن خواننده می متوسط و حتی کم تر از متوسط لقب استادی صادر نموده است و این تعارفی است که در مجموع به جوهر هنر ضرر می زند. در کود و انجماد هنری و حتی ابتلال را به وجود می آورد.

بسیاری از آنها بی که سال ها از انقلاب مبارک استادی شان در می گذرد هنوز به رموز و زوایای موسیقی آشنا نیستند. شعر ها را غلط می خوانند، دانش ندارند بی سواد اند. اگر درین زمینه تجدید نظر شود، آنگاه می بینیم که آواز خوانان و نوازندگان ما تعارف شده است که به زیان آنها نیز تمام گردیده. آواز خوانان و نوازندگان و قتل استاد خطا بگشته خرمند و را ضعیف گردیده، در هما نجایی که بود توقف کرده شاید اند کسی مغرور و خود خواه هم شده استاد یعنی آنکه به مرحله ای از اجتهاد در مملکت و پیشه و رشته ی خود رسیده باشد کتاب ها تالیف کرده باشند، نظریاتی تازه داده باشند، خلق و ابتکار کرده باشند.

زندگی آخر سر باید زندگی در کار نیست

بگذریم درین زمینه می توان به تفصیل نوشت و این وضع را دولت های ضد مردمی در گذشته به وجود آورده بودند که ویران گران! بنیاد های فرهنگی بودند، آنگونه که در همه بخش های دیگر حیات خنثی می کردند. درین زمینه نیز خیانت های را می تکتب شده اند نگذاشته اند که فرهنگ ما - درخشان می و شگوفای پس بیا بدستدار ها بی برومند ظهور کند که اختاری را ستین را سزاوار باشند. دولت های ضد مردمی برای آبیایی که به خواست ها و امیال شان تن می دادند بزم آرا بی و مسخرگی را پیشه می ساختند و با استادی تعارف می کردند و با این کار در زمینه ی هنر خنثی می کردند آنکه استاد می شد دیگر نیازی نمی دید که به پیش روی امامه دهد و به اندوخته های خود بیا قرار دهد. و چیزی را با واکاوه ارائه دهد. دولت های ضد مردمی برای استعمار ها بی که می توانست بر ویران یابد. فرصت نمی دادند. شاعر و نویسنده و آواز خوان و نوازنده و نقاش و موزرخ با بدخواست های آنان را با زتاب می دادند و اگر به جای شان زندان بودند و سر نوشت شان تهدید و تبعید و کشتن را اگر ما اکنون در فقر فرهنگی به سر می بریم گناه آن به دولت های ضد مردمی و دست نشانده و موزخ در گذشته است.

و اما احمد ظاهر که سرگرم بود در مشعل زندگی او را خاموش کرد و اگر زنده بود با آن تلاش و ابتکاری که داشت می توانست آواز خوانی پیروز باشد.

د ویتنام په ادبیاتو کی د هو چی من ونډه

هو چی من چی دیوه اتل او لس منلی لار ښود - میا ست پوه تپو ر یسین او ستر انقلابی و یو معبد او انسانی شاعر هم و چی شعر په ژبه یی نو یتنام او هندوچین د ښکلا ک او ژبېنا ک خپلو خلکو د لټو او زغورون تودی او سړی ترالی وبللی . د ډیرو انقلابی آثارو د لیکلو تر څنگ یی شعر ښکلی آثار هم پخه ته راوستل چی دیوه معبد او انقلابی شاعر په توگه یی خپل ټول اتلان له خلکو او زما را ایستو تکی پر گنو څخه و ټاکل او دخپل تنگیا لاولس دعا تود او بریو - یو زلیو او بد مر غیو زما او خندا - وپیژنو او ویاړنو بوللی یی ژوندی و ساتلی .

خپل ډیر شعرونه یی د ښکلا ک گرو د جیلونو دنورو نېو او زده بو گنو و ټگو پنجره تر شا و لیکل او شعر په مر غلو یی د ویتنامی ځلانده ادبیاتو امیل ښکلی کړ او دا امیل یی درېر گال انسان دڅایو ها ر کړ .

د ۱۹۴۱ کال په ژو تیه کی د ښکلا و گرو پلاس په چین کی بندی شو او د هرینی اوازی خبری شوی او ملگر و یسم . دهغه دهر یی نو یر نی غو ټوی جو ډی کړی چی خو میا شتی وروسته دهغه یو لیک ملگرو ته ور سید چی په کی یسی لیکلی و : (وریخی غرونه پتوی .

غرونه له ور یخو سره څای وزی . یوازی څم او زده می توپونه وهی . سپیل هسک لټوم او دملگرو په اندینه کی یم .)

دهمدغه لیک په رسید لو چی شعر په زبه لیکل شوی وڅرگنده شوه چی ژوندی دی او ښکلا ک گرو دهغه د هیواد پا ل او انقلابی ملگرو دنه ایلید و تکی مغزی د ټپتو لسو او انقلابی رو حیی نوژلو لپاره درو اغجنی پرو پا گندې کړی وی او دهغه دژوند دخبره را رسیدو سره یی ملگرو جشنونه او اتونه وکړل .

هغه چی دژوندی پالید لو لپاره ا وسپنډ او نه ما تیلو تکی نکل او هو ډنډ لوند کله له (نا ښکک) نه (توین تزی) نه او کله هم (گوا ی لین) څخه د (لپا نو چا نو) سر یخورو زندانونو ته زنجیر تر لی ولیږ - یدول شو او په همدغو جیلو نو کی یی په چینی ژبه شعرونه وویل چی شمیر ی سلونه رسیری او د (زندانی یاد) په نامه خپاره شول .

نو یتنامی کره کتونکو دکره کتنی له مخی د هو چی من شعر چی ډیره برخه یی اخلاقی اوله طنزه ډکه ده په کی ښکلا او طرافت لیدل کیږی چی د کلیوا لی شو خدی لود انسانی زده سواندی ښه انځورونه یی کړ یده اوبه ویتنام کی دسوسیالیزم د جوړیدو زیاتونکی هم گڼل کیږی شی .

شاعر یولوی او تکره هنر مند دی چی لوڅ انسان او دځپاند سمند زده لرو تکی

دی او دانسا نی ډیرو او چو ارما نو نو په هیله نو یو نه وهی .

لاند یی مصرع دهغه داخلاقی رو حیی استازی دی چی لیکلی یی دی :
(منا خان په زندان کی دی - نه ساه)

او شعر له لاند یی کړی څخه څرگند یږی چی خپلو اشعارو ته لږ اهمیت ورکوی :
(قیافه جو پوم - حال داچی دز غو روون لپاره ستر گی په لاریم)
همدا شان له ټوله ویلو څخه تر اخلاقی غو ډین پوری وړاندی ځی :
(نیردودانی دپغری دتیری تر گوزارونو لاندی ډیر گاللو .

خو کله چی دا تیر پری ددانو سپینوالی ستایم .
په دغه پیږی کی چی مون ژوند کوی

انسان همدا شان دی .
ددی لپاره چی انسان شوو باید د بد مر غیو گو زارو نه و زغوی)
یا دا چی بند یان په حشر او اوچتلیو کی گوری - لیکلی :

(هغوی له پتو ستر گو سره سره سپیڅلی غیری لری .

ویتنیا - هغوی په ښو او بدو و یشی .
ښه او بد - د بشر په طبیعت کی نشته

بلکه له روز لو څخه زیږ یدل دی)
د هو چی من شعر ژباړو تکی (فان لپوان) لیکلی :

دا کلمی هغه منا لو نه دی چی په ښونځی کی د ویتنامی کو چیا لو غوږو نو ته رسیری :

(انسان دزیر بدو په وخت کی لیسک دی)

دنه ښه لیدل کیږی چی شاعرو په زندان کی درو سو لار پر یږ دی او دمارکی لار غوره کوی - خو کله کله شور او فریاد ورڅخه پورته کیږی لکه :

(د زندان خلور نا انسانی میا شتی له لس کلو نو ژوند نه زما خان ډیرو کړ اوه) .
یا :

(سورگل غو پیری سور گل مراوی کیږی یی له دی چی و پو هیږی چی سور گل څه کوی . کافی او بس دی

چی دسره گل وډم زندان را شی چی دیند یا نو په زده کی دنوی ټو لی نا خوا لی تر آسمان پوری نا ری سوری ورسوی)

تر دی وروسته خیال پر دازی په فریاد خوا هی بد لیږی لکه :
(زمون به زما نه کی با ید بیتو نه پولاد وگڼل شی .

او شاعران هم با ید د مبارزی په لاره چاره و پو هیږی)

همدا شان لو مری غمجنو و لکی شعرونه او وروسته توند او توند لیکلی :

(گپڅ چی لمر ددیوال له شا څخه را جگړی .

د زندان و ر ټکوی .
خو ور ټر لی پا نی کیږی .

شبه له خپل ټو لی ژور تیا سره په زندان کی پا نی کیږی

ددی لپاره چی په زنجیر ټو لی پا نی کیږم .

باید یو له بل سره مبارزه و کړو ځکه چی د په زنجیر ټول شوولپاره نوږده کیدلو ځای نشته

او هغوی چی په زنجیر کی ښکیل نه دی

نه پو هیږی چی چیری و یده شی .
دولت ما ته ور یچی را کوی - زه دهغه په ما ټیو کی ځای لرم

ما تو تکی یی پیره بد لوی چی زما دشارا نو (رکا بوالو) ونلپه تر سره کړی .

رښتیا ده چی در قا و ښت له پو لوگیر شوی دی)

دشاعر په شعرونو کی غرور او خونوړ توب (لطافت) دواړه لیدل کیږی چی آسیایی حساسیت او فرا نسوی رما تیزم یو له بل سره یو ځای شوی او یوه هیوانه یی جو په کړیده چی د هو چی من دځانگړی سرنوشت ، زده کړی اوشخصیت څرگندوی دی .

شعر دنه یی ښا ښته او د محتوی له کبله پیاوړه - انسانی او ډیره ژوره ده چی دژوندی ریا لیزم په لاره روان شو یده .
دهو چی من شاعری دهغو رندواو کتوپر - پو چو ادعا گانو پا ندی د بطلان کر ښه راکاږی چی وای یی : (شاعر هڅکله سیاستوال کیدای نه شی) .

داخیره چی دځینو ادعا وا لو له گډی را و تللی او واقعی پا ڼه نه لری دژوندانه درښتیا نی بهیر په وړاندی یی بلور لسه لاسه ور کړی ځکه چی مو ډ داسی ډیر شاعران پیژنو چی د سیاست په ډگر کی د لوی لاس لرلو تر څنگ شعر اودبیاتو په نړی کی یی هم پرا ځه ونه لر لی ده .

خو داهم با ید هیر نه کړو چی د پورتنیو شاعرانو او ادبیاتو سر بیر ډیرو خیال پرست شاعرانو هم دپو چو خیالو نو او هوسونو په نا سمو انځورونو ایلنی او تسی بو تی و ښی دی چی د ژوندانه په درد نه خوری .

هر مریسته مچر سیمه

له هغه په موږ یوی آرا به گوښی ته تلله
خپل سر به یی را ټیټ کړ او و یل به یی
«پوهیږم چی نسیم کولای د تل لپاره لیکمونه
واوسم . مینه نده . زه خپل ژوند نا
دوام ورکوم .» او دهغسی دا ټولسی کلمه
زما په یاد سی . خو وروسته له هغه څه
پېښه وشوه . آيا هغه پېښی چی ما (دنیاسره)
درلودی رښتیا وی او کنه ؟ دا هم تراوسه
را نه څرگندی ندی .

په رښتیا چی هغه زه وم چی را نه لیری
می کړه او داکا ر رانه ډیر طبیعی ښکارېده
ټولو ملگرو می داکا ر کاوه . له ښځوسره
به یی مینه کوله او وروسته له څه مودی څخه به
تری لیری شول . ما هم لکه نورو څو ندی
وکړل او هیڅکله می فکر نه کړ چی ښه
کارنه کو چی له ځانه یی لیری کوم .
رو ښا نه را تلو لکی می به مخکی درلوده
او ته می شوی کولی چی ځان په یو
دو یا یی مینه کی ټوب کړم . ددی سوچ
ایسته کول در دوتکی و . ډیر در دوتکی . خو
په پای کی پر خپل هوښ با ندی بر بالی
شوم او هغه می رانه لیری کړه .

لومړی ځل له هغی سره ویښ ندل خو ښا له او خوښ وه . ما ته یی مو سکا
اوس دهغی عکسونه هم لرم . موږ په قیایر کول . او ه . او س هم مو سکا کوی .
کی وو . هغه د قیایر دهری کلمی سره ه هغی مو سکا می ښه را په یاد ده ... وروسته

نښی گرزیدنی په پلمه محاکمه شو او
په یو کال بند یی محکوم کړ . په محاکمه کی
ددی زاده سړی دژوند او پېښو د څرنگوالي
تر سختی اغیزی لاندی را غلم . اچا ز می
وا خیسته چی د نورو سره په جیل کی
خبری و کړم .

لو مړی یی نه څو ښتل چی له ما سره
خبری و کړی . خو وروسته یی دخپل
ژوند کیسه را ته و کړه .

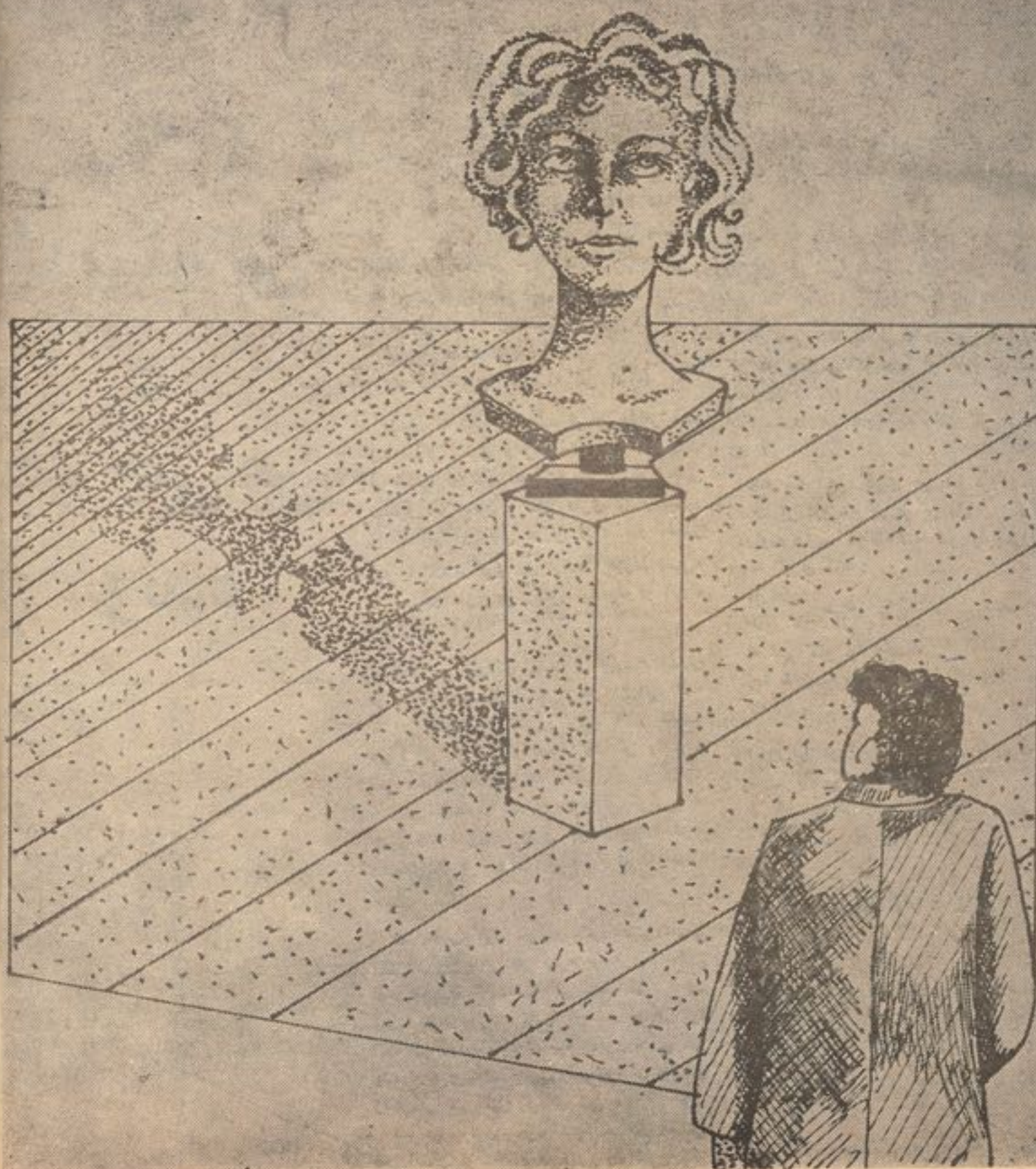
و یی ویل : ستا مو گناه نده . ما
ډیری ښی نښی ور څی لیری کړی دی .
هیڅوخت په مرستو نو کی نه ییم
ویده شوی . تحصیلات می ښه وو . زه یو
مهندس یم . په خوا نی کی می نو لسه
پېښی نه درلودی خو ډیر ښه خوښا له
ژوند می درلود : هره شپه دتښا وو (پارټی)
او یا میلیمتیا ته تلم او مست کور ته را
ستو لیدم . هغه وخت می ښه را په یاددی
آن ډیری و هو کی پېښی یی . سره لدی .
په یاد د ښتو نو کی می یو در زشته دی .
چی زما پا تی یی یی ژوند - یعنی ټول هغه
څه چی نه لینا پوری اړه لری - یی ټک
کړی دی .

گرا نه ښا غلبه . هغه یی (لینا) بلله
ډاډه یم چی نوم یی (لینا) ومیره یی به
اور گامی کی کار کاوه .

ډیر یی وزلی وو . خو ښځی کو ښیښی
کاوه چی د کور په چارو کی پا کی ته پام
ولې . پخپله یی پخلی کاوه او لاسو نوی
تل په پام پام کار کاوه . له غریبانو
جا مو سره ډیره ښکلی ښکارېده او هره
ورځ یی دخپل مینه په څنگ کی په خیال
او سوچ تیریده . او ما هم کله چی
هغه لیدله . په یوه بل حالت چی هغی
ته وم او و ښتم .

او لکه څوک چی په اور ښت لو ند شوی
وی . لږ زیدم او ټول ژوند می له یاد ده
الوت .

نه یو هیږم خدای به دهغی گنا وی چی
زه ور با ندی گران وم سوښی ...
چار جا بیر یی هر هر څه چی وو غمجن
او قهرجن ورته ښکارېدل . نو باید په
ما مینه شوی وای . هر څه ته وی .
زه ځوان وم . ښکلی ځوان . سره له
ډیرو شعرو نو سره چی له یاد ه کړی می
وو . ښه می را په یاد دی چی څرنگه می

خه موده و رو سته ، (لینا) دخبل میره سره جنوب ته سفر و کړ او هغلته یی دتل لپاره له ژوند ه سترگی پټی کړی ، هو کی ۱ هغه مړه شوه . خو هغه خا لری چی ماندلینا خینه درلودی هومره درونکی وی چی نه می شوی کی کو لای دهغی لسه هکله آن کو چی خبر هم و اور م . کورینی می کاوه چی دهغی په هکله هیڅ و نه یو هیزم او هیشکله د هغی په هکله سوچ ونه کړم . دهغی عکس می له خا ته سره سا تلی و خو لیکو ته می یی بیر نه ورو سپا دل . مو پ داسی آشنا یا ن نه درلودل چی دوا هو پیژند لی وای ، او له همدی کبله ورو ورو د (لینا) خبره می له ذهن خه ونوغل شوه ، یو هیزی ؟ ما ورو ورونیسا هیره کسره هوپخی می له یاده وایستله خبره یی ، نو م یی ، او لنه دا چی آوله مینه یی ، تا به ویل چی داسی مو جو د هیشکله زما په ژوند کی لاره نه در او ده آه ، داسی یوه قوی سړی ته لکه زه ، د شرم خای دی چی ټول شیان همدا می هیر کړی !

کلونه کلونه پر له پسې بیر شول ، نه غواړم ووايم چی څرنگه می خپل ژوندسمبال کړ . پر نه له (لینا) خته می یوازی ماندلانو او پیسو ته هڅه وه ، لست د یو خلی پر یا لی هم شوم ، کو لای می شوای چی زو دو بله و لگوم او هم بهر هیواک ته و لاړشم . واده می و کړ او داولادو خپلین شوم . خو ورو سته ټول شیان منځ په زیان و لاړل . په هر کار په می چی پر ید و کړ له ما تی سره به مخا منځ شوم پنځه می مړه شوه . او لا نونه می هم رانه د غاږی کړی شول . نو خه می پا ید کړی وای ، هغوی می خپلی کورلی ته و لیږدول او اوس دخدا ی خه غواړم چی ما و پټی . آخ . آن او س هم نه یو هیزم چی په هغه ورو او معصو موماشو . ما نو به خه را غلی وی ، مړه دی او که ژوندی ؟

او ورو سته می مشروب ته مخ کړ ... یوه قمار خا نه می پرا لیستله ، خو هغه هم له ماتی سره مخامخ شوه او پاتی پیسې او توان می چی درلوده همدی کارکی پوپناه شو . کویش می وکړ دقمار له لاری خپل ژوند ته سمبالست ودرکړم خو دو مړه و پلي شم چی دا یو جاس و چی جیل ته ونه لویدم . هو ، او پر نه له هیڅ ذبله ټول ملگری می رانه دبسن شول او همدا وخت می دما تی او لویدنی پیل و .

ورو ورو می له داسی خا په سر پورته کړ چی همدا اوس یی وینی . که ریشیا را خه وغواړی له خپلی ټولنی خه دغی کندي ته را ولویدم . خه کار می کړی شوای چی پیدا کړی می وای ؟ کسلونه مخکی لدی چی په شرابو واوړم ، میاشتی میاشتی په کارخانه کی کار وکړ ، خو وروسته می کله چی مشروب

نه پناه را وده ټولی ددوازی می په منځ وتړلی شوی ... ټول را خه ټنیدل او ما له ټولونه کرکه در لوده او تل په دی سوچ وم چی کاش یو خل می سر نوشت واوړی او یو خل بیا شتونه ورسیم . دمثال په توگه . تمه می درلوده چی یو خیالی میراث می په نصیب شی او له بد مرغی خه وژغورل شم .

نه ده هیره کړی . نا خا په می دهغی خبره په سترگو کی وخرخیده او یوه دنیا سسوجونه چی زما په روح کی خپل وو ، لکه یو لوی سیندراویش او یو خل بیا ژوندی شول ... مجسمی ته می وکتل او په داسی حال کی چی لړزیدم وی ویل ، محترمی اجازه را کوی چی یوه پوښتنه وکړم چی دا مجسمه په چا پوری اړه لری ؟ او دهغی وویل : اوه ، دلوری بی شی ده ، پنځه سوه کاله مخکی جوړه شوی . په پنځلسمه پیری کی . او دهغی د پاتی په ۴۳ مخ کی

می پیل وکړ ، هغه خه یی چی غوښتل وی کړل او دکور بشی یو روبل را ته را کړ . پیسې می واخستلی او په همدی وخت کی می ناخا به یوه کوچنی سپنه دهر مرو مجسمه تر سترگو شوه . نا خا په می حالت تغییر وکړ . نه یو هیزم ولی ؟ مجسمی ته خبر شوی وم او نمی شوای کولای باور وکړم چی . پنځله شنه وه ... (لینا)!

مړانه ښاغلیه ، باور وکړه چی ماندلینا بیخی هیره کړی وه او په هغه دم کی دلومری خل لپاره ورو هیدم چی هو ، وپوهیدم چی هغه می

په هر حال ، یوه ورځ چی له ډیری یخی اولوری خه ر یس د ید لم ، پر نه له دینه چی قصد می کړی وی او ورو هیزم چی خه پینه کیری ، دیوه کور حویلی ته نشوتم . ناخا - په آشپز چیچی کړی . اوه ، هو فکر نه کړم چی ته قفل جوړونکی وی « خو ما وویل ولی نه ، زه قفل جوړونکی یم » دوی غوښتل چی دلیکلو د میز قفل جوړ کړی او همدا و چی یوی مجلی او سمبال شسوی کسوی ته یی بوتلم ، چی هلته یو زیات شمیر عکسونه او دلوری بی شیان ایښودل شوی وو . په کار

بیرک کارمل در بیابانی تا ریخی شان
درین مورد می فرماید :

«... علی الرغم تمام نشوا ریها ، علی
ال الرغم تمام کج روی ها و اشتباهات و
نویسه ها و نسا یس ، حزب دموکراتیک
خلق افغانستان نقش بی نظیری تا ریخی خود
را با سرنگون ساختن رژیم استبدادی
سابق ایفا کرد و حاکمیت زحمتکشان
افغانستان را استوار و پخشید...»

حزب دموکراتیک خلق افغانستان در
حاکمیتکامپیاری تجزیه در اداره امور
دولتی و فاکتورهای مادی و اداری
بود ، در چاهه عقب نگه داشته شده و
پلاکشیده ی افغانستان که عمری را در
زیر سلطه جهشی شاهان و قیودالان
گذراند بود ، قدرت را به نامایندگی
از همه مردم افغانستان به عهد و گرفت
در پهلوی این عوامل موجودیت جاسوس
ماهر (امین) یا یک شبکه ی وسیع
تخریبی (با اندامین) سدر راه پیشرفت

پلان های انقلابی و تعمیری دولت جوان
و انقلابی افغانستان بود ، درین پیکار سخت
و این آزمونها تا ریخی جوانان ما سربازانه
روان بودند و هستند و لی با تاسف باید
گفت که اکثر حتی جامعه خود را کشف نه
نموده بودند ، تیوری انقلابی را بصورت
درست و همه چاهه جلاچی و هضم نموده
بودند و چند اصل تئوریک را بدو ن در نظر
داشتند زیرا که خاص چاهه ما تحویل
مردم می دادند و خود نیز نسبت هضم
نکردن درست این تیوری ها راه درست را
از بیراهه تشخیص نداده نمی توانستند .
چنانچه درین مورد :

بیرک کارمل در بیانیه شان گفتند : «...
ولیکن سوال درین جاست که تیوری انقلابی
را چگونه فراگیریم آیا از روی کتاب یک
سلسله جملات و یکسلسله دگم ها را طور
طوطی وار به حافظه خود سپاریم و بعد نمره
پازی کنیم و شعار بدهیم و خود را یک انقلابی
پیش آهنگ طبقه کارگر بنامیم ؟ اگرچنین
کنیم مرتکب اشتباه بزرگی خواهیم شد...»
آری سانه ساختن تیوری و فرا گرفتن و از بر
کردن چند جمله درد خلق را دوا نمی کند
چنانچه همین عوامل که در بیانیه فوق عالمه
بر شمرده شده است باعث گردید تا مردم
و انقلاب بخاک و خون کشانیده شوند و امین
این جاسوس و تحریف کننده اصول انقلاب
و مبارزه بر سر قدرت بیاید و به حکم و فرمایش
امپریالیسم ، وطن ، انقلاب و مردم را بنزدیک
ورطه سقوط و هلاکت برساند . این موضوعی
است جداگانه که بلاایش بحث وسیع در
نشرات صورت گرفته است . ما در اینجا بخصوصی
عطف به بیانیه تاریخی بیرک کارمل خطاب به جوانان ،
وظایف جوانان خود را بعد از پیروزی مرحله نوین
انقلاب عجزاً بر دمی می نمایم . برای اینکه
جوانان ما وظایف انقلابی شانرا درین مرحله
حساس تاریخی (مرحله حاکمیت جمهوری
دموکراتیک افغانستان و جبهه وسیع ملی در
وطن تحت رهبری ح ، د ، خ ، ا) انجام
دهند باید :

بقیه در صفحه ۴۴

(۱۳۳۱) هجری شمسی بود قوع پیوست
که بشت ارتجاع سلطنتی و فئودالی را بلرزه آورد
و آنان را سخت سراسیمه ساخت و ارتجاع
در مقابل این عمل انسانی از خود درنده
خونی و لجام گسختگی زیادی نشان داد
علی این تظاهرات شکوهمند جوانان دلیر
وطن چون شیران زیان خواستار و دریدن
زنجیرهای اسارت و استبداد بودند و این
خواست های انسانی را بدو ن هراس
بدو ن ترس بصراحت عام و تمام در
روی جاده های کابل انعکاس دادند این

تظاهرات در نوع خود اولین نمایش
علنی ضد استبداد سلطنتی و فئودالی و
استعماری در کشور ما بود که در نتیجه ی
آن تشریفاته رهبران نهفت و جوانانیکه
دولت ارتجاعی آنان را به اصطلاح خطرناک
تشخیص کرده بودند دستگیر و زندانی
گردیدند و لی با بد دانست که در اثر این
فعالیت های و ظنیر ستانه ، دشمن (نوک
ارتجاعی) نیز عقب نشینی ها می نمود . چنانچه
ازین واقعه تا ریخی که ورق زرینی از تاریخ
مبارزات جوانان افغانستان می باشد بیرک کارمل
منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک
خلق افغانستان رئیس شو را انقلابی و
صد را عظیم در بیابانی تا ریخی شان خطاب
به فعالین و کادرهای کمیته های شهر
و ولایت کابل و سازمان دموکراتیک
جوانان افغانستان ، چنین یاد کرده اند :

«من شاهد چند مرحله مبارزات قهرمانانه
جوانان کشور خود بوده ام . آیا تو جوانان
ما با اصلاح تاریخ نویسان سیاسی دیروز
مبارزات تو جوانان و محصلین دوره هفت
شو را می بینی یا بخاطر دارند که بر ای
نخستین بار در تاریخ کشور تظاهرات بیش از
چهار ده هزار نفری را به پیش آهنگی محصلان
جوان و نسل جوان ما برانداختند و
نژاد استبداد سلطنتی ظاهرشاه را بلرزه افکندند
و پاشنه قهرمانانه در حدود هجده ساعت دلیرانه
مقاومت کردند...»

آری این اولین جرعه های مبارزه مشکل
و گسترده در کشور ما بود . و اکثر وطنپرست
ستانی که درین واقعه مدت های زیادی
را در زندان ماندند بعد از رها شدنی را
مبارزه را محکم تر و پیگیر تر تعقیب کردند
علی دهه استبداد داودی جوانان که مبارزات
مشکل و مترقی در خفا و بعضاً نیمه مخفی
تخلی می گرفت . علی این سالها سرسبز
گان واقعی را به مردم با ایجاد شبکه های
وسیع تماس و تبادل افکار می کردند
و طرحی را تدارک می دیدند که همه وطن
پرستان آزادی خواهان و تحول طلبان را در یک
ارگانیسم جمع نماید این کار بسیار استادانه
و شجاعانه صورت گرفت .
جوانان وطن پرست و تحول طلب همه با
یکدیگر به ملاهمه پرداختند و از همین
محافل متعدد بود که بعد از استعلا

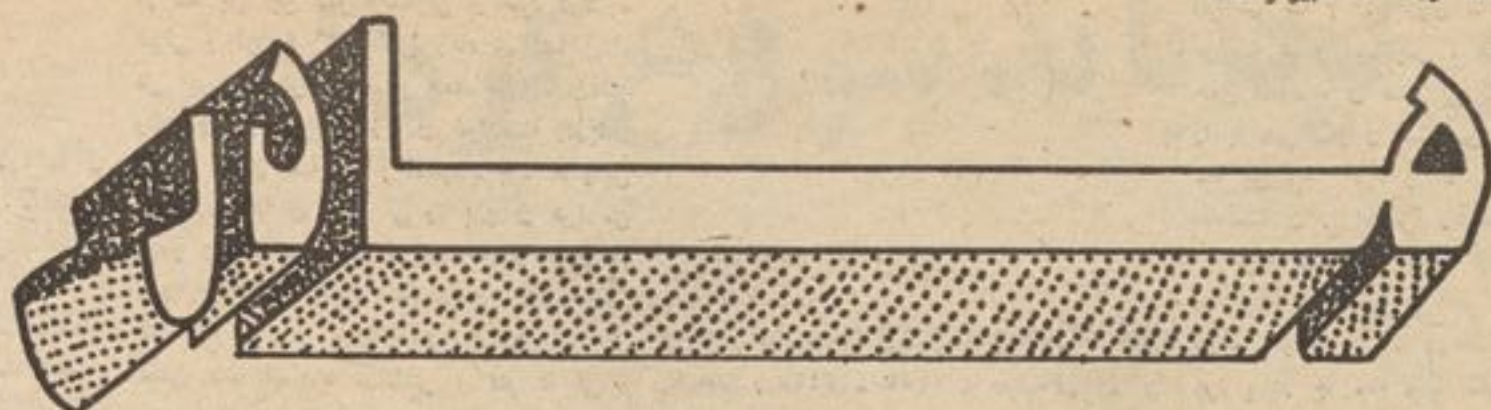
خاستند تا وطن را از چنگال خودمان
جنا پیکار نا درازی واز یک رژیم سلطنتی
مستبد و بسته به استعمار و امپریالیسم
نجات دهند...»

بهر حال بعد از آنکه مردم ما علیه استعمار
محیط انگریز قهرمانانه جنگیدند
و آزادی بقیه خون های پریها ی
جوانان و ظنیر ست از دشمن تجاوزگر و
محیط تحصیل شد و نهفت هم رویه اوج
میرفت ولی دشمن در کمین بود و بسیار
زود (بعد از چند سال محبوس) در وجود
مستقیم یکبار دیگر آرزوهای
پاک مردم ما را نقش بر آب ساخت و
بعد از اینکه ظاهراً توسط شخص معلوم
الحالی (حبیب الله کلکانی) و در حقیقت
خود انگلیسی نهفت اما نی بخاک و خون
کشانیده شد نوکر دست پرورده و غلام
نمک خورد انگلیسی تا در ولد یوسف
ولد یحیی (که هر سه مرحله ی آن یعنی
این هر سه نفر زود بندگان زیادهای
استعمار چپان انگلیسی در هند و افغانستان
داشتند) بر سر قدرت تکیه زدند و در
طول زمان مادی او و اخلاقی که نیم
قرن توأم نمود جوان واقعی و فکر جوان
بزرگوار کشانیده شدند و یکبار دیگر زیر
امر حاکم جلا شکنجه های قرون وسطایی
امیر عبدالرحمن بر هر آزاد یخواه و تحول
طلب جاری گردید و جوانان آزاد یخواه
وطن این سازندگان و مدافعین اصلی
وطن در بند کشیده شدند .

شاعر جوانی در مسرتیه واندوه از بین
رفتن نهفت مشروطه خواهی اما نی شعری
شروع بود که به نقل از کتاب ارزشمند
افغانستان در مسیر تاریخ در اینجا پندهائی
چندی از آرا نقل می کنیم .

تاکم از جور و ستم ، شکوه و فریاد کنید
سعی بر هم زدن منشأ بیداد کنید .
دست ما دامن تان باد جوانان غیور .
که ازین ذلت و خواری همه آزاد کنید .
خانمان گرد تبه ، تا شود آباد خودش -
خانه ی ظلم و ستم یکسره بر باد کنید .
ای جوانان ، ستم مرتجعان چند کشید
تا یکی رحم برین دسته ی شیاد کشید
روزی آید که شود خلق به خلق حاکم و ما
رفته با شیم ازین ورطه ، زما یاد کنید
هر کجا لاله رخی با قد سروی دیدید
یک نفس یاد ازین «جسوه» نا شاد کنید .

آل یحیی با همه تکبر و استبداد و بیداد
بر مردم ما ستم روا داشتند و لی مبارزات
راه آزادی مردم وطن آرام نسه نشستند و
پیوسته در صدد تشکیل و ایجاد هسته های
مخفی مبارزه ضد استبداد و ضد سلطنت
مطلقه ادامه می دادند . اولین جوانان که
این نهفت بصورت علنی طی تظاهرات بر
شکو مو با غنظتیکه رول جوانان و روشنفکران
مترقی و آزاد یخواه در آن از همه بیشتر
بود در شروع دهه چارم قرن حاضر

مرتش و آخرین قوف خود کوشش می کردند تا در میان برف پیش بروند. سرما با نهایت قدرت خود حکمفرمایی داشت. من بعضی وقت سربازان را می دیدم که کفش های خود را می کشیدند، زیرا آنقدر تنگ بودند و ایشان را اذیت می کردند که بیچاره حاضر بودند پاره ها در روی برف راه بروند از اینکه آن کفش های تنگ را در پا داشته باشند بعد از مدتی کمی در جای آثار پاهایشان در روی برف لکه های خون دیده میشد بیچاره ها در حالی که پاهایشان از شدت دردی سوخت، آشفته و خسته، در روی برف ها می نشستند قانقسی براحت بکشدند، اما دیگری هرگز از جای خود بر نمی خاستند ... هر فردی که یکبار می نشست، دیگر مرده ای پیش نبود من کوشش می کردم که آنها براه خود ادامه بدهند، زیرا همینکه از حرکت بازمی ایستادند، خون از شدت سرما در عروق شان منجمد میشد اول بیوش میشدند، بعد بروی زمین یسج بقه در صفحه ۳۳

ما تقریباً سیست هزار نفر بود ... بیست هزار نفری که بکلی خود را از دست داده بودیم و امید داشتیم که در (لوهاور) دوباره مجبزی گردیم ... بیست هزار نفر خسته، گرسنه، با افکار درهم و برهم و در حال فرار ...

برف سنگینی همه جا را پوشیده بود ... تاریکی شب، مانند پالاوش سنگینی، دشت و زمین را در زیر خود می فشرد ... همه کوشش داشتند پیش بروند، زیرا (پروسی ها) در تعقیب ما بودند و زیاد هم فاصله نداشتند ...

ظلمت شب تمام مزارع (نور مانی) را بدرختان و دهکده های آن با چنان قدرتی در آغوش کشیده بود، که غیر از سفیدی کمرنگ یسرف در چند متری ما چیز دیگری دیده و یا شنیده نمی شد و تنها صدای قدم های یکنواخت سربازان و شرنگس شمشیر هایشان از وجود آنها در این دشت بی پایان نمایان می می کرد ...

سربازان در حالیکه یونیفورم های شان پارچه پارچه شده و سر را با کیف بودند، با قدم های

واقع و وحشتناکی انسان را بکلی تغییر بدهد و خون را در عروقتی منجمد سازد، تنها آنکان یک روح و یا تراژی بدی یک مرگ هول انگیز کافی نیست ... برای اینکه واقع و وحشتناکی استخوانهای بدن را بلرزاند، یک وحشت اسرار آمیز و احساس یک ترس غیر طبیعی لازم است اگر یک انسان میبرد ولو که تحت شرایط بسیار دراماتیک صورت بگیرد هنوز نمی توان این مرگ را وحشت انگیز خواند یک میدان جنگ وحشتناک نیست ...

ملاحظه خون نمی تواند هیچان دشتت افزای تولید کند ... فجیع ترین جنایت هابه شدت می تواند به تمام معنی وحشتناک باشند ...

گوش کنید ... من به شما یک خاطره شخصی خود را نقل می کنم که معنی وحشتناک را بکلی برای تان واضح می سازد :

سدر اثنای جنگ های سال (۱۸۷۰) بود، که «آژ شمر» (رون) گذشته و به طرف (پونت آرمر) عقب نشینی می کردیم ... ششون شکست خورده

شب با ملایمت بال های سیاه خود را می گسترد و جهان را در آغوش تاریک خود می کشید ... خانم عادر سالون ویلا نشسته بودند و آقایان در روی تراس سمت باغ عقب می نمودند که روی آن پیاله ها و گیلان های لیکور دیده میشد قرار گرفته بودند و متفکرانه سگرت می کشیدند ... آتش سگرت های شان در ظلمت شب مانند چشمان شعله وری می درخشید ...

چند لحظه قبل راجع به یک حادثه وحشتناکی که دو روز قبل به وقوع پیوسته بود سخن رانده بودند ... دو روز قبل در مقابل چشمان میهمانان دومرد و سه زن در آبهای دریا به صورت فجیعی غرق شده بودند ...

جنرال (دوژ) گفت :

سراستی، این قبیل وقایع و حادثات تسایل تاسف است ... اما نمیتوان آنها و وحشتناک خواند البته هیچ واقعه ای انسان را تکان میدهد و متاثر می سازد، ولی تأثیر آن آنقدر وحشت افزا نیست که عقل انسان را زایل سازد ... اگر

آسیه ندیری؛ احمد ظاهر توانسته پسودهنرمنده در روح شونده نفوذ کند

می خلاقیت و تحرک احمد ظاهر ندیری بود که حتی يك آهنگش و در مجموع يك كمت اش با كست دیگر او از نگاه كمپوز آهنگها، برآمدن آواز از حنجره و نحوه فریاد بر آورد نهی دلنشین اش مطابقی شد است

احسان الدین : آواز جادویی و چهره همیشه متبسم شونده رابسان مقناطیسی بسویش میکشید

گفت و شنود های از محیط پوهنتون کابل در مورد هنر و مرگ احمد ظاهر ، سرایند نامراد وطن :

نونی از محصلین صنف دوم ژونالیزم پوهنځی ادبیات که اسمای خویش را آسیه ندیری وصفیه داوی معرفي داشتند، در برابر پرسش های ما متذکر شدند :

طوری که احمد ظاهر از آوان کودکی در جهان وسیع و پهناور هنر گام زد و در خود استعداد فطری و مهارت بخصوصی توانست سراغ بنماید . استعداد و پشتکوش بطور مستدام ، پشتوانه خوبی برای او گردید و از وی يك شخصیت هنری فراموش ناشدنی ساخت در واقع دو عامل متذکره یعنی استعداد فطری

همه کمالتیک دوستدار احمد ظاهر اند میگویند. فریحه دقیق ، نورا سروری و ماری حیات محصلین سال دوم رشته ندیری و هنری ادبیات. در زمینه گفتند: او هنرمند خانی بود و واقعاً معجزه میکرد. همراه به شور و هیجان می آورد آهنگهای بنظر است

فروغ خلاقیت هنری و هنر جادویی احمد ظاهر

تهدابی بوده برای بقای جادو دانی و دی بر روی شهرت و آوازی

و اما انسانی و بر محتوایش بنیاد غم را در درون انسان محو میکرد و صدای گیرا و نافذش هنگامه بر پا و در انسان تحرک و تپش می افروخت ... آهنگهای ناب او روان آدمی را نوازش میداد . فریحه دقیق در جواب سوال دیگر ی اظهار داشت:

احمد ظاهر معتقد به سه اصل عمده بود ، یکی اینکه هنرمند باید خلاقیت و آفرینندگی داشته باشد و دیگری اینکه نکوشد تا هنرش را خودش بر دیگران بقولاند بلکه هنرش را هنر مندانه قابل پذیرش سازد ، و دیگر اینکه متکر پشتکار نبوده ، پیگیری داشته باشد. احمد ظاهر بر کس فخر نمی فروخت ، با همه هنر مندان میانه خوبی داشت ، احمد ظاهر کسی نبود که تماشا گرانش خسته شود ، او همواره مدعی بود که هر گاه يك شنونده اش فازه بکشد او دیگر کنسرت نخواهد داد معذالک ندی یابیم که برای احمد ظاهر فقط و فقط يك چیز مطرح بود آن راهی و خودش نگه داشتن دوستداران صدایش .

نورا سروری و ماری حیات در پاسخ يك سوال گفتند : همیشه عده از آواز خوانان متعصب و تنگ نظر میخواهند بر همه خوبیا و برار زدگی های احمد ظاهر پرده بکشند و حسانت و وزند ، می رساند که احمد ظاهر «بهترین آواز خوان» بوده است که به اورشك

و پشتکار دست بهم داده و منتج بدان گردید تا احمد ظاهر به اوج شهرت برسد و در هنر احمد ظاهر نه تنها خستگی راه نداشت بلکه او از ابتذال سخت گریزان بود زیرا به تازه آفرینی ایمان داشت همیشه میخواست لسو آفرینی کند و روی همین انگیزه بود که هر گاه يك پارچه را برای دهین و یازدهمین بار هم می سرود گم تر با هم مقایسه میشد و این می رساند که احمد ظاهر خودش استاد خوبی برای خود بوده و مرفوع کننده نقیصه هایی که در خود سراغ میداشت، بود او میکوشید که حتی در آهنگهای خوانده شده اش نیز دگرگونی نسبی بیافورد تا بهتر از اول خوانده باشد . صرف نظر از مسئله ابداع و ابتکار احمد ظاهر با چنان جذابیت و شور و چنان روش و میتود بکری که خاصه شخص او بود با در نظر داشت اینکه او تصانیف و آهنگهایش را با کمال حوصله و مدنی و دقت ترتیب مینمود ، توانسته بود خودش را ردیف بهترین آواز خوان های جوان کشور قرار بدهد . آواز گیر او جادویی و چهره همیشه متبسم و جذابش رابسان مقناطیسی شونده را بسویش میکشید و بدلیای اندیشه ها و تخیلاتش میبرد با تانکسید روی مطا لب فوق میتوان گفت که احمد ظاهر آواز خوان محبوب روز بود زیرا او توانسته بود هنرمندانه در روح شنونده نفوذ کند و ساعتها سر خالش نگه دارد، از همین لحاظ هنرش در دلها جاودانه ماند . با محمود فرملی مامور در پوهنځی ادبیات سر صحبت را کشودم:

آیا احمد ظاهر خلی خواهد داشت یا جایش همیشه خالی خواهد بود ؟ - اساساً هر هنر مندی از خود طر لیداران خاص دارد ، این بستگی به نحوه هنر و پختگی

لیلی عبدالرحیم‌زی: برای احمدظاهر همه وقت راضی نگهداشتن شونده اش مطرح بود.

به هر سو میروم ای آشنا در جستجوی تو
ولی از تو سراغی نیست
نه در اینجا نه در آنجا!

بیادم بازمی آید که میگفتی:

من ازین آستان عزم سفر دارم
ولی بلور نمیگردم

بیادم باز می آید که میگفتی:

برای تاله ام تنگ است این دنیا
به قلبم خون میجوشت، جدا از ما کجا

رفتی، چرا رفتی؟

چرا بی ما سفر کردی؟

چرا از ما خد کردی؟

به قلب ما هجرت آتش افروختی رفتی

چرا بر ما سرود «بگذرد» آموختی، رفتی
بقیه در صفحه ۴۰

از روی حسادت حکم میکنند که عامل شهره
گشتن احمد اهر و محبوبیتش بیس طبقاتی
ومادی اش بوده، اگر نیک، منصفانه و بیطرفانه
بگیریم احمد ظاهر شخصیت ممتاز هنری بود
که ابتدا هنرش را بر دیگران تحمیل نکرد و

بود چون هنر را نمیشود باجبر بر مردم تحمیل
کرد و قبولاند، آخریای احساس درمیالست.

ولسی حسن، ثروت و نام خانوادگی
را با اینهمه محبوبیت چکاو؟

هما رووفی در مورد اینکه آیا خاطره
از احمد ظاهر دارد گفت: صدای احمد ظاهر،

کنسرت های احمد ظاهر، آهنگ های جذاب
احمدظاهر، طنز گویی ها و شوخی های احمد

ظاهر در پهلوی هنرش همه و همه خاطره های
اند. فراموش نشدنی. بامیر احسان الدین

پرومند محصل پوهنخی انجنیری کابل درمورد
احمد ظاهر و هنر پر درخشش گفتگو نمودیم،

وی میگوید: ضمن سپاس از شما بغاطر اوج
کسادی به هنرمند محبوب و اما بریاد رفته

کشور باید اذعان داشت که: خدمات هنری
احمد ظاهر مسلماً خدمات شایسته برای هنر

کشور ماست. آرگن رادر کشور آورد و
مروج ساخت احمدظاهر آهنگهای فلکلوری

نیز داشت آهنگ لیلی جان را که آهنگ
سپه فلکلوریک است بشکلی عر سه گرد که

نه تنها اصالت فلکلوری آن زنده گردید
بلکه آهنگ روز گردید.

شایسته نودزی یکتن از محصلین پوهنخی
ادبیات پس از ابراز تالر عمیق در مورد مرگ

نا بهنگام آواز خوان چیره نست، مرتبه یی
از مرحوم نینواز را که کتون دیگر وی هم

با احمد ظاهر در خوابگاه ابدی رفته، بمن
سپرد که با تشکر از ین همکاری شان اینک

مرتبه متذکره را که درباره مرگ احمدظاهر
سروده شده تقدیم میگرد:

ننلیله حبیب، عارفه عمر، ملیحه حبیب دوستانش مرگ احمدظاهر را یک شایعه اسفناک
خواندند.

• درامه مرگ احمد ظاهر «بهترین آوازخوان کشور» یک شایعه و یک فاجعه اسفناک
در دنیای پنهان موسیقی کشور مایعسا به می آید.

• • •

• آواز خوان مستعد، شک، پر تحرک، کم نظیر، خواستنی و محبوب همگان، چه
فیمانه و ظالمانه از بین برده شد.

• • •

• یاد احمد ظاهر در هر انسان هنر دوست و نوپرو و همه می آفریند و احسان هفتلی اش
را مطلقانی می سازد.

• • •

اودو هر آهنگ مرکتروشیوه بخصوص داشت
وقتی آهنگی رامیخواند مسلماً آن آهنگ
دیگر آهنگ روز بود. آهنگهای فراوانی از
وی مانده که حتی اگر سراسر روز و سراسر
هفته و ماه شنیده شود باز هم تازه است و به
کبتگی نگرانیده یکی از صفات خوب آهنگهای

احمدظاهر اینست که زود خستگی نمی آورد
آهنگ «خدا بود یارت، قرآن نگهدارت»
او باوصفیکه پیوسته در تلویزیون و رادیو پخش
میگردد باز هم همان شور و لذت اولی را
حفظ کرده، بشیر احمد درین زمینه سخنان
دوستش رادنبال کرده گفت: اینکه بعضی

عبدالحمید و هابزاده: خلایق و تحرک هنری
احمدظاهر ستودنی است.

هما رووفی: آهنگهای جذاب و کنسرت های احمدظاهر همه و همه خاطره اند

در کشور های عقب نگه داشته شده اطفال نیز مانند هزار ها پروبلم دیگر برگردن زنان جمایل اند

مساعی مشترک زنان

درفون هجدهم و نوزدهم زنان قسم
های و سبع و بر جسته در جا نه علم
و ادب و سعی عمل بر داشته نتوانست لسا
مواظبت اجتماعی خود را نسبت به سابق معکتر
نمایند و لیاقت خود را به جپا لیا ن ثابت
سازد زنان که نه تنها در اداره خانه
و پرورشی فرزندان و پر تلاش بودند
بلکه به هر رشته ای از علوم و فنون

که همایه شوند میتوانند به اندازه
مردان حتی بالاتر از آن دراز داشته ابراز
لیاقت و استعداد نمایند ولی به علت
تا لیرات نظام های کهنه فیو دالیسی
زن تحت تسلط مرد باقی ماند حق
مداخله در امور اجتماعی به زن نداد
نمی شد بلکه مرد خود را حاکم مطلق
میدانست اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن

بیستم با پیشرفت های سریع علم
تکنولوژی طرز تفکر مرد در پاره زن
تغییر می کند با تکامل افکار، عقاید
طرز روش و شیوه بر خورد مرد ه نسبت به زن
تحول می پذیرد و برای زن اجازت مداخله
در همه امور چه در امور منزل و چه در امور
جامعه داده می شود اینجا است که کم کم
نیمه از پیکر جامعه انسانی فعال می شود
وازن نیرو وافر از فعال زنان استفاده به
عمل می آید آهسته آهسته زنان از گوشه
های انزوا بیرون آمده و وارد اجتماع
می شوند آنگاه زن جولانگاهی وسیعی پیدا
کرد و توانست شو شو مردان وارد صحنه
زندگی شده تا آنگاه که از همه مسؤولیت های
سپرده شده موفق بنماید.

و در کلو و پیکار روزانه عملا داخل
شدند بسیاری از مخالفین این نهضت
شرکت زنان را در حیات اجتماعی یک

امر جا خلا نه داشت به اندیشه آن بودند
تا زن گوشه خانه نشسته و قیثش لیا س
شستن و چاروب کردن تهیه غذا نظم و
نظم منزل و تربیه فرزندان باشد اما
وقتی که زن مطابق به قانون مدنی مستفید
از برخی امتیازات دانسته شد آتو قوت
قبیمیده که زن تنها برای چنین کار خلق
شده بلکه می توانست از عهده همه کار
ها مو فقی بنماید، همچنان یک عدد
مردان تنگ نظر فکر میکردند که امتیازات
غصب شده از دست شان خواهد رفت و قوت
غریزه فعالیت مردان تنگ تر خواهد شد
ولی آنگاه که آتش جنگ بین المللی در
گرفت و تاثیرات آن به تمام کشورهای
سرایت نمود و چینی که گلوله ها از زمین
و آسمان با ریدن گرفت و مرد ها مجبور
شدند که کارخانه ها و ماشینها، و کشت
زار ها را ترک گرفته و برای دفاع از
وطن و ناموس وطن بشتابند درین وقت
زن های مبارز لیاقت و مهارت خود را
ثابت ساختند چپات جنگ، کارخانه ها
و مزارع عقب و دو مانعینا قرار گرفتند
به ثبوت رسانیدند که همان کفایت
ولیا قتی را که مردان در اجرای امور
دارند زنان نیز مو فقی تر از آنها مجری
امور اند.

تا شروع جنگ بین المللی بسیاری
از مردان مخالف کار کردن زن ها و مداخله
آنها به مسائل اجتماعی بودند مگر
بعد از جنگ بین المللی نظرات در مورد زن
تغییر کرد تا گزیر شخصیت انسانی و
فعال زن را به رسمیت شناخته و خود را از
مدافعین و طرفداران این موجود خارق فوق
العاده گر دیدند درین مورد مقالات و رسالات
ارزشمندی نوشتند صفات انسانی زن
را در تمام امور اجتماعی یک یک شمرده
و درودا نها را در تمام
امور اجتماعی مفید خواندند از فلسفه
ناقص العقل بودن زن دانگی کردند و روی
آن خط بطلان کشیدند و یکبار دیگر
برای مرد ها ثابت گردید که شمولیت
زن در امور اجتماعی هرگز مانع انجام
وظایف خاص نوادگی او نشده و دور پسو دن
از منزل و رسیدن گی به سایر امور او را
بی تفاوت باز نمیدارد بلکه او را بیشتر فعال
ساخته و او را پیمیان محر که زندگی
کشانده که با یک ارزیابی میتوانیم
تا بیج کار و نگر بخش آنها را مشاهده
کنیم بخصوص جنگ عمومی دوم بیشتر از
پیش زنان را ب میدان مبارزه دعوت نمود
و آنها را بیشتر اعتماد و تکیاء به نفس باز
آورد.

خلاصه در جنگ بین المللی و قتی که
مردان همسران و فرزندان خود را پهلوی
خویش دیدند احساس کردند که کشور
محتاج فعالیت و فداکاری آنهاست
لذا پلانونک وارد میدان محر که شده با
کمال جدیت شروع بکار کردند و به
انسانهای قابل کمک و محتاج در پی
مداخله ای بر آمد و در زیر بارش گلوله
لحظه از پرستاری غمخواری و مرهم گذاری
محتاجین غرو نداشت نگر دوختی در اندیشه

جو پارآمده وقادر نیست تارساتها و مکتدیت های را که درقبال زندگی بعدی به عسیده دارد بی درستی انجام دهد و یک عنصر مفید برای خود و جامعه بار آید . وقتی چنین میشد حاکمان استثمارگر و سلطنت طلبان نسل های آرام و تسلیم طلب جرات یافتند تا آنها را تحت تسلط و استثمار خود حفظ نمایند تا از مزایای جامعه برده و برده داری مستفید گردند . اینجاست که پدران و مادران آگاه باید نیک بدانند و خوب متوجه شوند و تلاش به خرج دهند تا چنین اطفال را به پرورش گیرند که معقول، آگاه، پرخاشگر، متشبه سستیزه جو و صحتمند بار آمده و در طول زندگی خصلت های انسانی در روح و روان و جسم و جان کوبد . کان عجبین گردد تا از بی تناسبی جلو گیری به عمل آید .

باید ملتفت بود که این نکته به معنای آن نیست که گویا بخوایم در تحت این شعارها مثل را بی بندوبار و لجام مسیخته بار آوریم و بدست تربیت کنیم ! نخر ! منظور ما از این طرز تربیت آنست که به طفل درس آزادزیستن و درست زیستن بدهیم و از حجب و حیای زیاد او بکاهیم و شربتی و تلخی زندگی را به او گوشزد نمایم و از راه نا هوار زندگی و از نا ملائمت روزگار او را آگاه سازیم تا برای زندگی بعدی آماده بوده و چون بحر خروشان و سرکش از دشواری های زندگی نخر و شد و آرام و متین به زندگی ادامه دهد .

در فرجام آرزو مندیم مادران و پدران و همه مسؤولین تعلیم و تربیت کودکان دست بدست هم داده فضای فکری کودکان را طوری عیار سازند که در طول زندگی رفیق مهربان برای خانواده وطن پرست حقیقی و واقعی برای همپیمان و مردان زنان مبارز و سرسپرده برای

مادر وطن بار آیند . به پیش در راه تعلیم و تربیت نسل آینده . سعادت مند باد آینده سازان و مسو و لان کودک مذکور در جوانی محبوب ، غلیل کناره آینده کشور .

بادوشیزه مبارز آشناشوید

افزایند . اطفال آنان همانند پدران شان ناز میفرشند . تمسخر میکنند و به ریش سفیدان قر به آتکا ه که خلای میل شان کاری صورت میگیرد ، می غر نه ، او میدید که همین پولداران قر به هر یکماه از حاصل ربیع و سود مردم قر به میمانی های مجللی ترتیب میدهند . و حاکم منطقه و شرکای او یعنی قر به داران و ملک های قرب و جوار را دعوت میکند و تحفه هامیدهند . این هماعه در روح و حساس ایسن دختر لک دراک و بسا عوش تاثیرش میگذازد .

و او را علیه این همه نا برا بر پسا تحریک میکنند . او این همه تقاو تها را می نگر د و علل آنها را میجو ید . روزها و ماه ها فکر می کند مطا لعه میکند فکر حساس و نیروی خا رق العاده در کشف اسرار و علل اصلی این همه نا برا بر پسا و راه های حل آن دو ستان بقیه در صفحه ۵۰

می توانند آزاد زیست نمایند و آزاد بسز رگ شوند ، به عباره دیگر چون وطن لانه و آشیانه مشترک همه افراد اشخاصی است که در همان جا به زندگی آغاز می نمایند از آب و هوای آن استفاده می نمایند و از امتیازات یک انسان مدنی مستفید می گردند پس باید رسالت ها و مسؤولیت های که در برابر وطن دارند به حسن صورت انجام دهند و فریضه عینی خویش را به امانت داری و دیانت به سر منزل مقصود برسانند . به ویژه این رسالت بدوش پدران و مادران رسالتمند است که کودکان خویش که غنچه های نو شگفته و آینده داران این مرز و بوم است طوری تربیت نمایند که از این کلمه یعنی آزادی سوء استفاده نکنند البته هما نظوریکه کودکان حق آزاد زیستن و حق امتیازات فراوان بگردن مادر وطن دارند و وطن محبوب شان نیز بالای آنها حق و حقوقی دارد که باید درانجام این فرایض غفلت نشود بلکه در راه انجام آن توجه مبذول گردیده و بر خورد جدی صورت گیرد .

در گذشته نا آگاهانه پدران و مادر میخواستند تا اطفال شان خمود و جمود بی روحیه ، ترسو و بسزدل و گریز یانسیت به مسؤولیت های اجتماعی بی تفاوت در برابر چگونگی وضع فامیلی اجتماعی تربیت نموده و وقتی خواهان حق و حقوق خویش و یا طالب معلومات در زمینه های مختلف می گردیدند جواب رد می شنیدند و نا گزیر میشدند در برابر همه مسائل خانوادگی و اجتماعی سرد و بی تفاوت باشند مثلا گاهی اتفاق می افتاد که اعضای خانواده در برابر سوال و یا سوالات کودکان بی تفاوت باشند و در مقابل سوالات جدی و حیاتی کودک را باتکان دادن سر و پا گذاشتن مژه ها بالای هم جواب مثبت و یا منفی ارائه کنند که این وضع فوق العاده بالای شخصیت داور است محو دلتی کم ساخته و با کمالا سلب می نماید . همان است که کودک مذکور در جوانی محبوب ، غلیل کناره آینده کشور .

و خانواده ها کمک و دستگیری میکردند زنان اطیش هم در مقابل دشمن فوق العاده جدیت و پافشاری نمود تمام زنان نجیب و اشراف در هر ساحه که دولت نیاز داشت و ارد کار کرد دیدند در آن موقع عدله زیاد کارگران و زنان تشکیل میداد در قرن بیستم در زندگی شخصی و اجتماعی زنان تحولات و تغییرات زیاد رخ داده زنان در تحت تاثیر این تغییرات پیشرفت نمودند و از قید بند های گوناگون خرافی که سالها زنجیر پاد دست زنان بود رهایی یافتند و مقام و موقعیت اجتماعی خود را احرا ز نمودند و در یک صف فترده در راه ترقی و تحول و بسپروزی زنان و همه جهان بشریت پیش رفتند و بسوی یک جا معمه مترقی گام برداشتند و چنانکه می بینم ایسن مبارزه شان دوام دار افراد و بیکسیر بوده و است .

به امید پیروزی ها و بسپروزی های هر چه بیشتر زنان در جهت نهشت و ترقی و تحول .

به لباس و غذا برای قشون و سنا کر میدان جنگ شتافت و باتمام انسری میروزی انسانی در خدمت مردم قرار گرفتند و در کار خا نها شدند و یکبار مشغول شدند دیدند در خدمات عام المنفعه قرار گرفتند جدیت به خرج دادند تا مصدر مت بیشتر گردند در سال ۱۸۵۷ زنان انگلیس داخل میدان مبارزه شدند و شوش مردان مبارز در خدمت سان قرار گرفتند ، دوبلویک ملکه الیزابت اس پرستاری پوشیده و شروع به موا

پرستاری مبارزین و مجروحین تمام کسب کرد و در زاده و املاک بکار مشغول شد و در قع جنگ شخصا در زیر باران گلوله وارد صحنه شده بین افراد افوقه تقسیم نمود و آنها را در امر پیروزی تشویق میکرد در امریکا نیز زنان مبارز در جنگ بین المللی همت بخارج داده و دختران و نوان امرزش و تحصیلات خود را ترک گفته وارد اناره ها و کارخانه ها شدند برای قشون افوقه و وسایل جنگی تهیه نمودند صلیب احمر زنان از مجروحین

کودکان و مسؤولیت های والدین

از آن جایکه آزادی حق طبیعی همه افراد بشر چه خرد و چه بزرگ می باشد لهذا همه انسان ها حق دارند در پیروی زندگی ، آزاد

در یک قریه کو چک و قشنگی که دوین دو کوه بلند و سر سبز قرار داشت و خانه های سنگی قشنگ جلب نظر می کرد خانواده میز بست خیلی فقیر ، آنها دو پسر کو چک و یک دختری تقریبا ۱۷ و ۱۸ ساله داشتند . که زیبایی او همه را به حیرت انداخته بود شوکت دختری زیبایی بود . فهمیده باندک و مردم دوست او از عمان اوانیکه پا به بیرون خانه نهاده بود و در آن زمانیکه نوران مکتب سه صنفی قر به را سپری میکرد . عید ید که مادر ، پسر خویشا وندان اقوام و همه

اهل قر به شب و روز در گرمی و سردی کار میکنند و زحمت میکنند او عید ید که چگونگی و به چه آسانی اطفال معصوم می میرند . او عید ید که در همان قر به کو چک یکی دو نفر پول دار ب مردم دیگر حکمرانی میکنند قر ض میدهند سو د میگیرند و به سر ما ید و زمین خود می

واحمد ظاهر به راستی برهوج احساس مردم سوار بود .
واین را ده ها صد نفر دختر و پسر جوانی که در مرگش گریستند ، هزاران تنی که تا شبدا بدوشش کشیدند و تنهایش نگذاشتند و گروه فراوانی که در سالروز مرگ او برگورش گرد آمدند و گسل پاشیدند ، ثابت ساختند .

احمد ظاهر سی و چهار بهار پیش از امروز در میان خانواده غرق در رفاه و آسودگی چشم به هستی گشود و دوران کودکی اش را در آسایشی که برای کمتر کودکی در جامعه ما فراهم است گذشتاند . تحصیلاتش را در لیسه حبیبیه واز آنجا در دار المعلمین سپری کرد وروانه هند شد تا در رشته تعلیم و تربیه تحصیل نماید . وقتی به

شصت و چند روز و شب هرگز توانایی آنرا نداشت که اشک را در چشم به سوگ نشسته گان ایسن عزیز بخشکاند و غصه نبودن او را ، اندوه بزرگ به گور خفتن او را و درد توانفرسای مرگ او را بشه فراموشی کشد . چرا که او خود میگفت :

اگر هنرمند بتواند بر هودج احساس مردم جای گزیند ، اگر بتواند برای مردم ، برای غم های مردم بخواند و شکوفه لبخند را روی لبان تکیده هرگز خنده بخود ندیده مردم جای دهد ، اگر هنرمند مردم را دوست بدارد و آواز خود را برای آنها سردهد ، چنین هنر مندی هرگز مرگ ندارد و چه در زندگی و چه در بعد مرگش از سکوی شهرت و محبوبیت پائین نمی افتد .

واینک باز سخن از احمد ظاهر است ، سخن از بزرگداشت هنر مندی است که باگذشت یکسال از مرگ ناپهنگام و زود رسیده وی هنوز یادها و خاطره هایش گاه اشک در چشم ها می نشاند و گاه لبخند در لب ها می شکوفاند .

هنوز صدای گرم و پر احساس وی در گوش هاطنین انداز است و هنوز ترانه ها و آهنگهایش شور می آفریند و غوغا برمی انگیزاند ، چنان که انکار او نمرده است ، انکار هنوز هم با آن خنده شاد همیشه پاشیده در روی بسترلبانش در میان ما قرار دارد - برای ما آواز می خواند و شادی ساز محافل مساکر می کرد .

آری ، گذشت این سیصد و

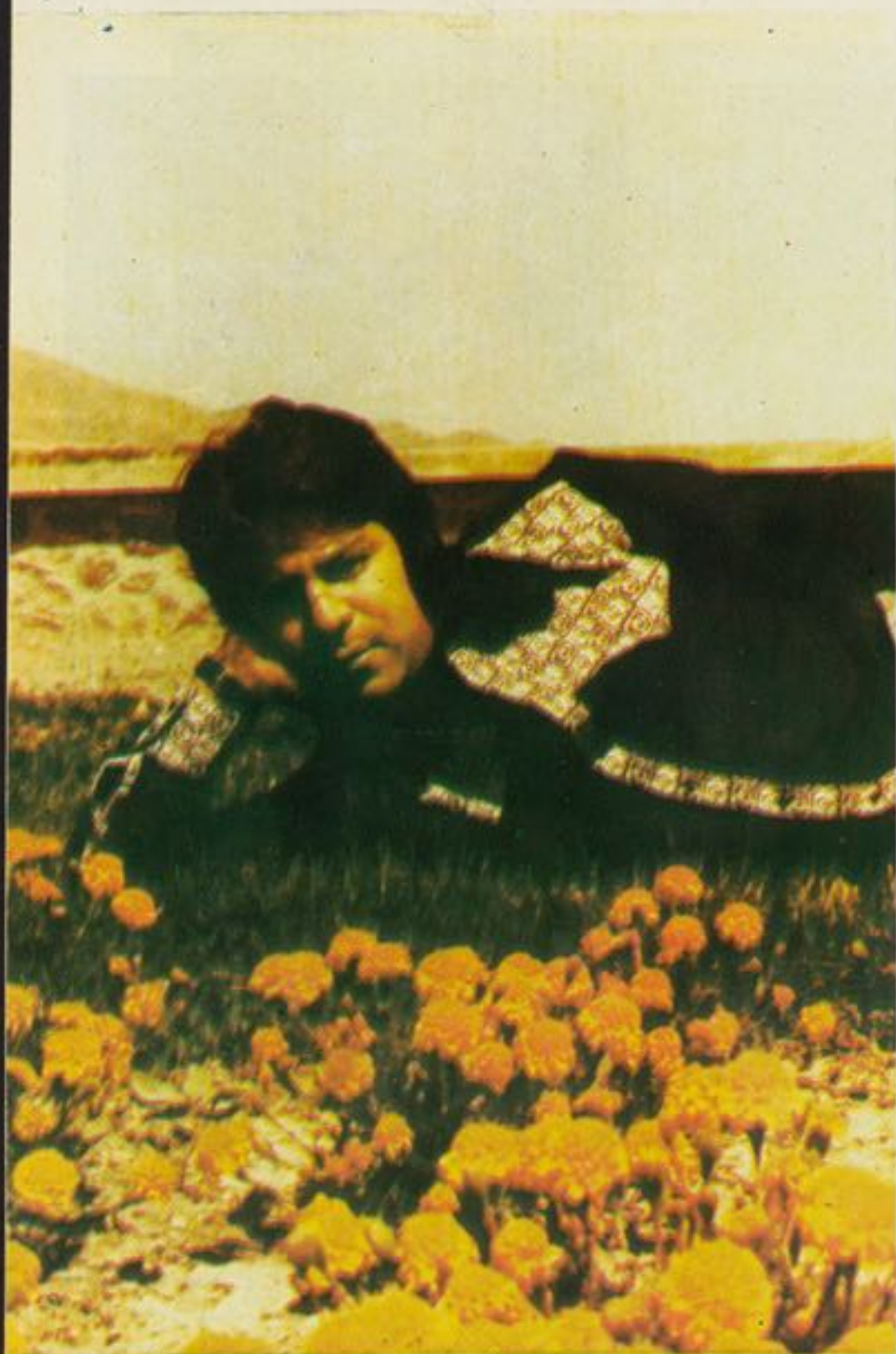
از واقعیت کلیس تا بدیهه سرای برآمده

من واقعاً متأسف هستم

احمد ظاهر از همان نخستین گام ها خواست برای خود شخصیتی هنری جدا از دیگران بسازد .

کشور باز گشت چندی در روز نامه
کابل تایمز و مدتی هم در افغان فام
به کار پرداخت .

رفاه و شرایط وامکانات گسترده
اقتصادی خانوادگی در پرورش ذوق
و استعداد و شگوفایی ظرفیت هنری
نهادی وی نقشی عمده و سترگ
داشت .

او از سنی وسایل مدرن موسیقی
روز را در کنار خود داشت و با آن
به بازی میزد و دخت که کودکستان
همسالشی در آرزوی داشتن یک
وسیله بازی ارزان قیمت در حسرت
بودند و چه بسا که آنرا داشته
نمی توانستند .

هنوز به مکتب نرفته بود که
انگشتان کوچکش به آرا می روی
آرشه ویلون می لغزید و سازها را
بابازیکو شی به فریاد می آورد و

شهرت و محبوبیت گشت .
ی بی به گوش شبیم خود بخواند.

سیر پیرایمون هنر احمد ظاهر

خواب از چشمانش گریخته بود که
مبادا کارش مورد توجه قرار نگیرد،
مبادا تشویق نشود و مبادا با چوکی
های خالی سالون نمایش برابر
گردد ، با استقبال گرم شنوندگان
آوازش موا چه شد و بعد از آن اودر
راهی که به پیش گرفته بود استوار
تر گام برداشت و به فاصله های
نزدیکتر زمانی آوازش در مجل
ترین و باشکوه ترین سالون ها طنین
انداخت و شنونده رادیو آرام آرام
پایین آمدن آواز تازه کار خوش خوان
آشنایی بهم رساند .

احمد ظاهر از همان نخستین
گام ها خواست برای خودش شخصیتی
هنری جدا از دیگران بسازد ، اودر
سبک و رول دیگری آوازش را سر
میداد و به آن اوج و فرو می بخشید
هیچوقت نخواست از حنجره

لطفاً ورق بزنید

خود لذت میبرد و بعد آنگاه که
بزرگتر شد و توانست صدایش را
با صدای سازهای که با آن به کار
میبرد اخت هم آهنگ تر سازد . در
اجرای کنسرت هایی که در چهار
دیواری محوطه درسی اش به انجام
می آمد سهم می گرفت و با آواز خام
وزنگ دارش میگوشید تحسین
وستایش دیگران را بر انگیزد و در
همین سالها بود که هم در سان و هم
سالانش وی را بلبل حبیبیه و ستاره
حبیبیه خواندند و اوره سپار راه
شهرت و محبوبیت گشت .

سال ۱۳۴۰ بود که او برای
نخستین بار توانست در عضویت یک
گروه آماتور ، موسیقی شامل گردد،
گروهی که همه اعضای آن از جوانان
غیر حرفه وی و علاقمند به موسیقی
تشکیل می شد .

سه سال بعد از این زمان به
تنهایی کنسرتی را دایر ساخت و با
آنکه از این اقدام، به قول خود ش
جسورانه در نگرانی غرق بود و از
یک هفته به اجرای کنسرت مانده

سقم از این است که می خواهند از حنجره

بخوانند ...

موسیقی لایت کشور ما ساخت باید به‌مروری
هر چند کوتاه از عوامل و شیوه کسار او
بپردازیم .

اگر از شرایط و امکانات وسیع اقتصادی
و اجتماعی و حتی سیاسی که در شگوفایی
و باروری استعداد و ظرفیت در سطح بالای هنری
احمد ظاهر نقش داشت بگذریم و فراهوش
کنیم که چه در محیط خانواده یا استودیو های
رادیو و سالون های مشق برای این هنرمند
شرایطی وجود داشت که شاید هیچ يك از
آواز خوانان نسل جوان ما از آن بر خور دار
نبودند ، میرسیم به این موضوع که احمد ظاهر
جوان و هنرمند خوش نیز در ساحه کارش
رکود و توقف را نمی پذیرفت پیگیری و پشت
کار داشت ، او می خواست با هنر خود در دل
ها و احساس نوجوانان و جوانان حکومت کند
و در این کار پیروز بود و کامگار - چرا که
از همه اشتباهات دیگران انبیا می گرفت و آواز
گرم و زنگدار وی هم در بر آورد این آرزوی
او سهم قوی داشت .

احمد ظاهر میدید که آواز خوانان موقتی
روی سن قرار می گیرند یا مجسمه وار می
ایستند و انگار فقط لبود هانشان است که باید
بچند و یا اینکه دلق وار و نا موزون به
اندام خود بیج و تاب میدهند و طبعی بود که
در هر دو مورد جز اینکه شنونده به فائزه
کشدن و داشته شود و خسته در نیمه های

هنرمند نسل جوان میگفت: از رنج و اندوه انسانها عذاب میکشم

هنری کار احمد ظاهر و کاوش در انگیزه های
که از او آواز خوانی بی رقیب در ساحه

بلکه در دیدگاه آنانی که میتوانند در کارهای
هنری شناختی داشته باشند نمی ارزش های
است که به راستی آواز خوان نسل جوان
به آن اعتقاد داشت .

احمد ظاهر ذوق هنری در خور ستایش و
استعدادی بارور و شگرف داشت، او زود
درخشید، زود در دل ها جای گرفت و زود دیگران
را عقب زد و بر سکوی شهرت و محبوبیت
تکیه کرد .

او بدون شك در يك دهه اخیر بی رقیب
ترین آواز خوان نسل جوان بود و آهنگ ها
و آواز هیچ خواننده دیگر به اندازه او در دل
جوانان نمی نشست ، آنها را به شور و هیجان
نمی آورد، تخم شادی را در دل هائی کاشت
و شنونده نو جوان را به رقص و پایکوبی
و انمیداشت و شاید تا هنوز هم که در سالروز
مرگ وی به سواک نشسته ایم هیچ آواز خوان
جوانی نتواند تا مدت ها با مرده او به رقابت
هنری برخیزد ، اما باز هم این ها هیچکدام
نباید موجب گردد که زیر تاثیر احساسات
رویم و این قضاوت نگارندگان رادیو تلویزیونی
را بپذیریم که :

«جای اوتاده عاوسه عادرهتر مر سیقی
ماخالی خواهد ماند» چرا که جامعه هرگز
از تکامل باز نمی ماند وجه بسا که همین
اکنون، در همین لحظات ما فراوان استعداد
ها و ظرفیت های در فطرت خفته شده و یا به
ساخت و باروری نیامده بی در زمینه های
هنر موسیقی خود داشته باشیم که اگر
شرایط مساعد گردد، اگر امکانات برای
سازندگی کار سازی گردد و اگر زمینه های
تشویقی برای شان به وجود آید بتوانند به
تبارز کشیده شوند، پیشروی کنند و مردم
به خود شان و هنر شان ارج گذارند و هرگز
از مایه هنری ای که از میان خود شان گرفته
شده است و به وسیله هنر مند به انعکاس
می آید خسته نشوند .

برای بررسی همه جالبه تسری از ارزش

دیگران بخواند و صدای خود را به تقلید از
فلان آواز خوان به شهرت رسیده هم آهنگ
سازد ، وقتی هم که به شهرت رسید و
بر سکوی محبوبیت تکیه زد ، از کسانی که
می خواستند او را دنبال روی کنند و تقلیدی
کور کورانه از شیوه او در اجرای پارچه های
داشته باشند دلخور بود و باری در همین زمینه
و در گفت و شنودی با نگارنده گفت که :

من واقعا متأسف هستم و تأسفم از این
است که می خواهند از حنجره من بخوانند ...
اگر بخوانند به جای احمد ظاهر خود شان
باشند، بدون شك در میان شان استعداد هایی
هست که خوب رشد کند و بارور شود ،
اما در غیر این صورت جز اینکه وقت خود را
به هدر دهند نتیجه یی ندارد ، چرا که
مردم آواز احمد ظاهر را دوست دارند .
این را هم دوست دارند که این آواز را از
حنجره کسی که میکوشد مثل احمد ظاهر
بخواند

احمد ظاهر با آنکه در اجرای آهنگهایش
کاپی خوانی می به موی را قبول نمیکرد و
خودش می گفت که : کاپی خوانی هنر
نیست ! « پارچه های زیادی را از این جا
و آنجا ، از موسیقی غربی و موسیقی هندی
و ایرانی می گرفت و آنها را چارچوبه تازه یی
به اجرا می آورد و با شیوه خود می خواند .
شیوه یی که در آن خصوصیت های اصلی
آهنگ مسخ و دگرگون نمیشد و فقط در
فورم و شکل اجرا با تغییراتی به همراه بود .
با آن هم خلاف برداشت برخی از پرودوسران
رادیو و تلویزیون و همه آنانی که مرده دوستی
را به عنوان يك رواج معمول در کار برد هنر
کشور ما پذیرفته اند ، نمیتوان به آسانی
در مورد احمد ظاهر سخن از آفرینش هنری
و خلاقیت و ابداع و به وجود آوری يك مكتب
تازه به وسیله وی سخن گفت که چنین
بیراهه روی هایی که بر ذهنی گرایی مقاله
نویس های مدحیه پرداز استوار است نه تنها
ارجی تازه بر کسار هنرمند محبوب نیست ،

نگیالی - احمد ظاهر نه نوت غربی را میدانست و نه هندی را اما ...

اوبرشور و هیجانی می خواند و دیگران رانیز به هیجان می آورد

هوشداری باشد برای آنالیکه فقط آواز خوب داشتن را و مورد علاقه گرفتن را و بر سکوی شهرت و محبوبیت تکیه زدن را به عنوان دالتی هنری داشتن پذیرا میگردند که اگر چنین باشد آواز خوان دیگر ما بیلتون که ترانه هایش در روستا های ما در میان بیش از هشتاد و پنج درصد نشینان ما ورد زبان هاست باید علامه باشد و از دانشی گسترده برخوردار فریفته شدن و مغرور نگشتن یکی دیگر از پایه های اساسی بود که شهرت و محبوبیت احمد ظاهر را در خود تکیه داده بود. او مانند خیلی های دیگری که در میان چند هورای تشویق آمیز می انگارند به پایان راه رسیده اند نبود، و به همان پیمانه ای که کارش با تشویق رو برو، می شد به شدت مشق و تمرین خودی افزود تا میانه هوا خواهان آوازش را از دست بدهد.

و در این مورد خوش میگفت: «مغرور هنری شکست هنری را بار می آورد، در کار هنر وقایت سازنده است، اما مشروط به اینکه این وقایت ها سالم باشد و نه حسادت آمیز».

لطفا ورق بزنید

استاد سرعیت: احمد ظاهر روش خاصی در آواز خوانی داشت اما صیقلی تازه را ایجاد نکرد

کنسرت از سالون خارج گردد نتیجه بر نداشت اما او چنین نبود مایم چهره داشت و میگویند مفاهیم تصنیف و شعر را تبارز دهد و در احساس شونده خود جایگزین سازد، حرکات موزون و سریع داشت که در اوج دادن شادی آفرینی کمک میکرد. او نه نوت غربی را میدانست و نه از هندی را اما به کمک استعداد خود این دو موسیقی را با موسیقی بو سی و محلی ما در آمیخته بود. بی آنکه مشق کننده باشد و یا به وجود آورنده یک مکتب تازه در موسیقی به گونه ای که برخی از قلم بدست های ستایش گرومیدیه سرانجام دارند چرا که ابداع یک مکتب خاص در یک بخش هنری دانشی می خواهد... به آگاهی نیاز دارد، مستلزم سال ها تحقیق و تجربه و کاوش در پدیده های هنری میباشد و احمد ظاهر آواز خوان بود و نه دانشمند.

احمد ظاهر کمتر از آن مطالعه داشت که برای یک هنرمند و شگوفایی هنر او ضرور مینماید. او گاهی شعر ها را غلط می خواند و تصنیف هایش غالباً نه پیامی در خود داشتند و نه میتوانستند واقعیاتی از درون جامعه را انعکاس دهند در حالیکه هنر در پهلوی بالندگی و پویایی خود باید نقش آگاهی دهد و پیام رسانی را داشته باشد. هدفی را دنبال کند و چیزی برای گفتن داشته باشد که بالا تر از سوز نامه ها و فرا قنانه ها و وصال نامه ها باشد اما این گفته هر گز موقت احمد ظاهر را در میان آواز خوانان ما پالین نمیآورد چرا که با تأسف هنر معاصر ما در بیشترین سال های عمر خود چنین بوده است اما میتواند

است که احمدظاهر از شهرت و محبوبیت فراوانی برخوردار بود و در نتیجه کسانی که شناختشان از موسیقی سطحی نبود و نمیتوانستند از نظر فنی قضاوت سالم داشته باشند، موفقیت احمدظاهر را با معیارهای غیرواقعی به ستجش میگرداند که یک مورد آن همین مساله است که شما آنرا به طرح آوردید.

وهاب مدنی:

يك نکته در کار احمدظاهر مشخص است و آن اینکه او نخستین کسی بود که استفاده از وسایل مدرن برقی موسیقی غربی را در افغانستان متداول ساخت.

در یکی از برنامه های تلویزیون که به خاطر بزرگداشت از احمد ظاهر تهیه شده بود چنین ادعا شد که جای وی تانچه هاوسده هاندر موسیقی کشور ما خالی خواهد ماند و این موردی است که در مطبوعات کشور نیز باز هائوخته شده است، شما این نظر را با توجه به اینکه همه شئون و پدیده های هنری در سیر تکاملی جامعه به سوی پیشرفت روانند، تانچه اندازه مورد تأیید قرار میدهید؟

مسحور جمال:

منطقاً هر چیز مثل خودش است و اگر از این زاویه به مساله بنگریم جای هر کسی که میسر نه تنها در طول چند دهه وسده بلکه برای همیشه خالی میماند، اما اگر سخن به گونه مقایسوی به طرح آید بدون شك جامعه مانده راه شکوفایی روان است و فرهنگ و هنر مانده راه تکامل خود به پیش میرود و مانده هنر موسیقی نیز روز بروز هنرمندانی برجسته آرزو داریم داشت.

استاد سر مست:

این مسایل مربوط به این میشود که شرایط و امکانات چگونه به بررسی می آید و يك کار هنری به اساس چه معیار هایی به قضاوت کشیده میشود.

نگیالی:

به تأیید گفته سر مست می افزایم که اگر موضوع از جهت محبوبیت احمدظاهر در میان نسل جوان به طرح آمده باشد شاید مدتی طول بکشد تا آواز خوان دیگری به میزان این خواننده محبوب شود.

وهاب مدنی:

من هیچ وقت از نیروی خلق ها و از استعداد ملت ها انکار نمیکم، بدون شك بقیه در صفحه ۴۱

دسته های گلی که در روز تدفین احمدظاهر بر مزار او گذاشته شد نمایی بود از علاقه مردم و هنرمندان مابه هنر او

و حتی يك كاملاً مستقل رايه وجود آوردن کاری است پس دشوار که مطالعه و تحقیق و شناخت کامل موسیقی را ایجاد میکند و چنین کسانی حتی به سویه جهانی کم بوده و در هر کشور گاه به تعداد انگشتان یکدست هم نمیرسند.

استاد سر مست:

اصولاً کسی که يك اثر هنری و یا کار هنرمندی را به نقد و داوری می گیرد خود باید در زمینه مورد بحث آگاهی فنی زیاد داشته باشد که متأسفانه در کشور ما کمتر چنین است، اگر در نظر دهی و ارزش گذاری مسایل هنری قطع اشخاص فنی و مسلکی گرفته شود چنین اشتباهاتی در داوری ها رخ نمیدهد.

نگیالی:

يك علت عمده این جابجیها هاندر این

می شناسید که شادستو شادی آفرینی میکند اما دون من همیشه برای همه ناریک بوده است و واقعیت این است که من از رفیع مردم رفیع میبرم و از فقر حاکم در میان مردم درانده و هم و این تصویر را به آن جهت دارم که همیشه برایم هوشدار میدهد که برای کی وجه کسانی باید آواز بخوانم...

باین همه او هرگز جز در سالون های مجلل آواز نخواند و فراموش هم نکرد که باید گاهی در خدمت مردم قرار گیرد که کنسرت های او به نفع مبارزه با یسوانی، بانک خون و موسسات دیگر از این قبیل نمونه می است برای فعالیت هنری او در این زمینه ها.

برای آشنایی و آگاهی از نظریات و چگونگی ارزش گذاری موسیقی دانان به هنر احمدظاهر گفت و شنودی داریم کوتاه و فشرده با مسحور جمال رئیس موسیقی، استاد سر مست رهبر آرکستر، وهاب مدنی مدیر عمومی موسیقی رادیو تلویزیون و نگیالی تروپیت نواز مشهور که در این جا از نظر آنان میگذرد. نخستین پرسش برای این چهار تن چنین طرح میگردد:

برخی از نویسندگان و قلم به دست های مطبوعات و رادیو تلویزیون در نگارش هایی پیرامون هنر احمد ظاهر وی را به وجود آورنده يك سبك خاص در موسیقی کشور میدانند به این ترتیب که وی با آمیختن موسیقی غربی، موسیقی آزاد هند و موسیقی بومی و محلی افغانستان توانست شکل جدیدی از موزیک را ابداع کند، شما چنین برداشتی را چقدر تأیید و یا رد می کنید؟

مسحور جمال:

احمد ظاهر هم مانند همه هنرمندان روش خاصی داشت اما روش نمیتواند معنی مکتب را بدهد، شما میدانید که صاحب مکتب بودن

و این سخن راست است که او خود به هیچ کس حسادت نمیورزید.

با آنکه در زندگی از رفاهی کامل برخوردار بود و هرگز نه مزه فقر را چشیده بود هم پادشاهی هایی روپرو شد که اکثریت نزدیک مردم همیشه و در زندگی روزانه خود با آن مواجه میباشند - هیچ وقت احساس آرامش کامل نمیکرد - همیشه دوسیر و سفر بود کشور ها را در می نوردید و از شهری به شهر دیگر با میگذشت و باز پارسفر را می بست و بسوی دیاری دیگر راه می کشید - خوش در این باره و به پاسخ پرسشی در همین زمینه چنین میگوید:

«من در این سیر و سفر متوجه شده ام که انسان در هر کجایی که باشد در هر موقتی که قرار گیرد و در هر شرایطی که بسر برد، نمیتواند که از غم بیگانه باشد، نمیتواند خوش بختی را به مفهوم واقعی آن درک کند - همیشه چیز هایی در زندگی هست که آسایش روحی انسانها را سلب میکند و من نهایت آرزویم را در این می بینم که یکروز شاهد خوش بختی انسانها باشم....»

در خاله اش تاپلوی قناتی داشت که نمایی بود از فقر مسلط در جامعه، مردی پیر در حال پینه کردن لباس زنده اش.

و او احمد ظاهر به این تابلو عشق میورزید برای دريك گفت و شنود به او گفتیم:

«تو بیشتر از آنکه روشنفکر باشی تظاهر به روشنفکری میکنی و گرنه تو از واقعیت این زندگی های فقر زده چه را به تجربه کشیده ای که نمایی از آن را همیشه در جلو چشمت کشیده ای؟

و او پاسخ داد:

«هم تو و هم همه مردم فقط با يك رخ شخصیت من آشنایی دارید و احمد ظاهری را

مسحور جمال میگوید: من هفتاد درصدها موفقیت احمدظاهر را در شرایط مساعدی میدانم که برایش میبایست

برگزیده‌هایی از میان

فرستاده‌های شما

به یاد آنروز که شمع عمر هنرمند محبوب، احمد ظاهر، خاموش شد.

مرغ اجل

ای اشک من ز دیده بیانش چکیده رو
 حسرت سر است جای هوس گاه زندگی
 کرده سفر ظاهر مازین جهان غم
 یاری سرت ز تابوت نازت عزیز من
 دوستان همه داغدار ز مرگ تو گشته اند
 دانیم که سیر گشته‌ای از وضع آن خسان
 بگرفته اوج شهرت تو در جهان مسا
 ای پلو سرتو از پی جانان دوید و رو
 زین شست بر لال نس چیده چیده رو
 ای دیده خون یبار و گریبان دریده رو
 بیرون کنی و آه و فغانم شنیده رو
 اندک نظر ز بهر خدا، ای رعیده رو
 آینه وار حسرت ما را تو دیده رو
 ای نو طلوع ستاره صبح نادیده رو
 «کیوان» کجا چو مرغ اجل رام میشود
 بیادو سر تو از پی جانان دویده رو

کیوان

بر مزار تمنا

ای بیوفا برو که شبستان خاطر
 دیگر نه جای جلوه ذوق وصال تست
 زاندم که پی به راز نهان تو برده ام
 کابوس خواب راحت هر شب خیال تست
 ای کاش با تو هیچ مقابله نمیشد م
 میخواستم زبرتو پندار تا بنا ک
 نور چراغ خلوت اندیشه ام شوی
 میخواستم چو مرغ سبکیال آرزو
 تا آخرین دیار خدا هم شوی
 اکنون به خویش گریه و بر آرزوی خویش
 در آسمان روشن اشعار دلکشتم
 دیگر نتابد اختر چشمان مست تو
 گردیده چهره ات به غبار گنه نهان
 خاموش گشته شمع محبت بدست تو
 دیگر تو آن ستاره رخسار نیستی
 ای بیوفا که شهرت هنگامه خیز تو
 مرهون شور عشق من و نا له منست
 گریه سرو پای توشد نام و فنک من
 پادشاه آن بدست تو پیمان شکستن
 است
 نی نی تو قدر عشق ندانسته ای
 هنوز
 بگذاشتم ترا به هو سپای شوم تو
 پنداشتم چنانکه نه ای آشنای من
 شبها برو به خلوت دیوان پارسا
 بر هر لبی که دلت خواست بوسه
 هاشکن
 دیگر تو آن فرشته پارینه نیستی
 زین بعد بر مزار تمنا کنم فغان
 آینده را به ماتم بگذشته سپرم
 دامن دل به اشک غمت شستشودم
 وز سینه داغ مهر ترا پاک بستم
 دیگر نه اعتماد به هر بی وفا کنم
 انتخاب از راحله ابوی

صفحه ۳۱

درسوگ احمد ظاهر

صدای احمد ظاهر به هر گوشه که می‌رسید
 تائیری بجا می‌گذاشت و چنگی بر دل عا می زد
 آوازه هنر احمد ظاهر در قلمرو کشور ما محمود
 نمائند بود آنسوی مرز هائیز راهش و باز نمود
 احمد ظاهر هنرمندی بود مبتکر، قسیمی که خودش
 می‌گوید:

«من به سلسله ابداع، ابتکار و نو آوری خیلی
 ارزش می‌گذارم. نمی‌خواهم آهنگ های شبیه
 هم باشم. دوست ندارم به کشته سازم
 و همیشه برای یافتن تازه های دیگر روانم.»
 دوستان! نام احمد ظاهر در هر جا و هر محلی

بر سر زبان عاست ولی خودش دیگر در میان
 ما نیست. جایش در قضا و
 کلهای بوستان هنر و موسیقی خالیست. او
 قربانی شد و به دیار نیستی سفر کرد. بلی!

قربانی قربانی دشمنان انسانیت، شرف
 و ناموس، قربانی انسان های که از غلبه هنر و
 موسیقی اصلا حرفی هم در کلمه شان سراغ
 نمی‌شد. همین چنانکه کار و باند خون آشامش بر

احمد ظاهر این افتخار هنر و موسیقی کشور ما
 نیز رحم نکرد و او را قربانی هوس های شوم خویش
 ساختند و این فرومایگان و دشمنان هنر نه
 فهمیدند که احمد ظاهر مجری بود کامیاب

احمد ظاهر خود را مسؤول احساس می‌کرد،
 مسؤول در برابر مردمش و هنرش. او صادقانه
 آرزو مند خدمت به هنر و موسیقی کشور خود
 بود. ولی او را مجال بیش ازین ندادند و بدیاد
 نا پودی روانش کردند.

بلی! احمد ظاهر قربان هوا و هوس انسان
 نه پای نااهل شد ولی هنرش زنده است و نغمش
 بر سر زبانهاست.

هرگز نمیرد آنکه دلش زنده شد به عشق
 تست است بر جریده عالم دوام ما
 محمد حسن بیژن

سوج رادیو را می‌چرخانیم و صدای همراه
 با موزیک به گوش مان میرسد. این صدا
 برای همه ما آشناست لحن دل انگیز این
 صدا در لای پرده های دلپذیر موزیک، حالت
 خاصی به هر شنونده می‌بخشد شنونده باشنیدن
 این صدا خود را در دنیای دیگری می‌یابد، دنیای
 که در آن سکوت و یکنواختی اصلا راهی ندارد.
 لغتله بعد صدا خاموش می‌شود و شنونده باتکان
 دادن سر به خواننده آن آفرین می‌گوید.

آری! این صدا، صدای احمد ظاهر است.
 احمد ظاهر هنرمند ستاره تاستا بنا ک
 در آسمان هنر و موسیقی کشورمان که در خشید
 و شیره محفل هاشمت. آواز همان هاوان شهاب
 وقتی به دنیای موسیقی روی آورد فقط متوجه دو چیز
 بود، مردمش و هنرش.

احمد ظاهر تجارت رادرواه هنر خویش پیشه
 ساخت بلکه مردمش رادرنظر گرفت. او در راهی
 قدم می‌گذاشت که رسالت هنری اش تقاضا
 میکرد. او در پی آن بود که شنونده آوازش
 را راضی نگذارد.

طوری که خودش می‌گوید:

«هنرمند حق ندارد همیشه فقط چیزی را که
 خود ش دوست دارد تحویل مردم دهد. مردم
 شادی می‌خواهند و آوازی که غصه های خود را
 در آن بشویند و هنرمند هم باتوان هنری اش
 این خواسته را بر می‌آورد.»

آوازه هنر احمد ظاهر روز به روز راهش
 را در دل دره ها و کوچه های کشور مان

می‌پیمود صدای احمد ظاهر در بزم نوستان
 شادی و سرور می‌آفرید. مردم از شنیدن صدای
 او حظ می‌بردند. وقتی آوری سبزی ظاهر می‌شد
 خوشی و هلهله مردم در فضای پیچید و جوانان
 به سازش رقص و پایکوبی می‌کردند.

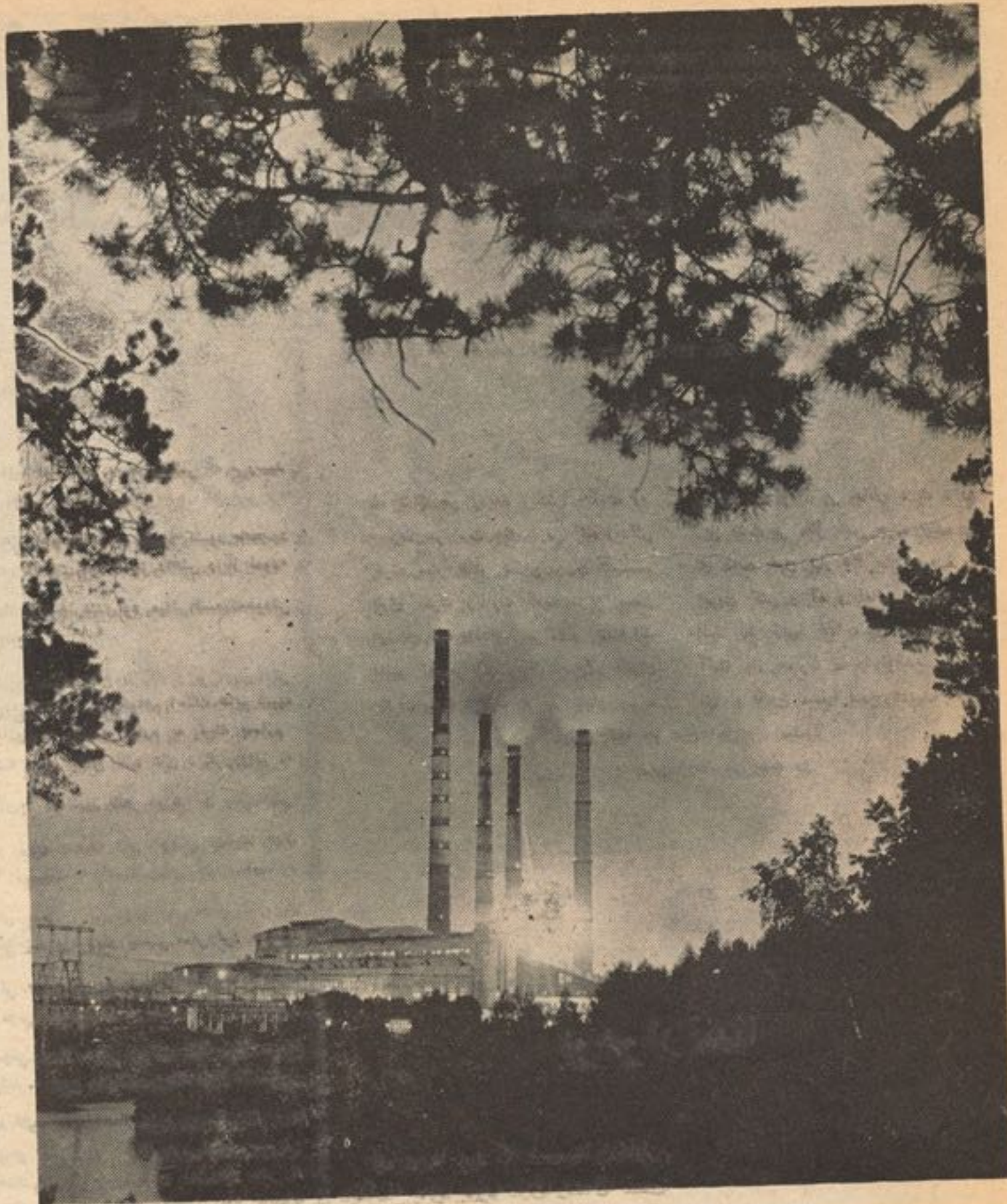
سوه څلوېښتم کال پر تلله په دغو تولید -
 اتو کسی پنځوس واری زیاتوالی راغللی
 دی دغه هیواد په کال کی دو ه ملیو ته
 مو تری چو پوی چی دریمه بر خه تی بار
 وړونکی مو تری دی .

دنی هیواد په سلو کی دوه شپینه وکړی
 په بیا رو نو کی ژوند کوی همدا رنگه په
 دغه ستر هیواد کی دیا رلی زره ما شومان
 په کال کی دنیا ته را ځی او اوه زره بیغلی
 اوخوا نا ن سره واده کوی دنی لپاره چی
 دواده کولو بڼه زمینه
 مساعده شوی وی نو د واده لپاره منا سب
 عمر د څلوېښتو څخه تر پنځه ویشتملیونو
 پوری تا کل شویدی د شپینو ملیو لږ
 کورنیو څخه تقریبا دهغوی نیمایسی برخه
 نری یا څلور ما شو ما ن لری دا ددی لپاره
 دی چی د پوی خوا کورنی و کولای شی
 په بڼه ډول د خپلو او لاندو روزنه و کړی

او دبلې خوا دمو صحت او ژوند هم په
 نظر کی و نیول شی . هغه کورنی چی
 ما شو ما ن تی دپنځو څخه زیات وی په
 سلو کی یو و پښت چو پوی . د شو روی
 اتحاد اتباع (نر، پښخه) کولای شی چسید
 بهر نی سیری او یا پښخی سره واده و کړی
 په دی وروستیو کلو کی اته زره شورویانو
 دپسرینیانو سره واده کړیدی او
 دخپل میره او پښخی وطن ته (پول مال دتری
 یو سلو لږ هیواد و نو ته) تللی دی .

دشو روی اتحاد دخلک دتری دقو لو ولسو
 څخه زیات کتابونه لولسی (دا خبره دیو-
 نسکو د معلوما تو په تایید) چسپه
 منځنی تو گه دهری کورنی په تنا سب
 څلور نشر تی هغوی ته رسیدی په دغه
 هیواد کی د کتاب چاپ پو لو دوه سوه شپږ
 ډیر شی مو سسی فعالیت کوی چی په
 یو کال کی یو سلو اتیا ملیا رد ه تو که
 چاپ شوی کتا بو ته تو لسی ته وړاندی
 کوی په دغه هیواد کی اته زره ور ځای شی
 دشو روی اتحاد د مختلفو ملیتو نو په اته
 پنځوس ژبو او بهرنیو نېو ژبو
 نشرات کوی چی د یو وار مجموعی تیراز
 تی یو سلو پنځه شپو ملیو نو نسخو ته
 رسیدی له دی شمیر څخه دپا سه پنځه
 ویشتم ملیو ته نسخی د (پرا ودا) ازویمتیا
 او (تروند) دور ځایانو پر خه ده همدا رنگه
 دشو روی اتحاد د مختلفو ملیتونو په اته څلو
 پښتو ژبو او بهر نیو پښتو ویشو ژبو
 پنځه زره هر رنگه مجلی په دغه هیواد کی
 خپر یری په نو لږ سوه اوه او یلو کال کی
 دپېر نیو لیکوالو نو یو زرو شپږ سوه اثار
 دیو ملیون تو کو په شمیرخپاره شوه دپرا ودا
 ددی سوه پنځوس زره کتابتونونه دخلکو
 لپاره په وړیا تو گه په خدمت کی
 دی چی مجموعا څلور عشار په دوه ملیا رده
 تو که کتابونه او مجلی لری او په کار کس
 دغه کتابتونونه یو ملیون تو که کتابونه
 له بهر څخه واردوی .

دشو روی اتحاد په مسلکی پوښتو اتحاد
 یوکی یو سلو دیارلس ملیونه خلک غږ -
 یتو ب لری چی ټول تی با لغ دی دشو روی
 اتحاد په عالی شورا کی یو زر او پنځه سوه
 اوه لږ لږ وکیلان مو چو دی

دشو روی اتحاد دسایبرییا په سیمه کی دنظروف د حرادتی بریښنا دستیشن یوه منظره

دادمحمد (رسم)

غوره معلومات

دشو روی اتحاد دوه سوه شپو ملیو نو
 وگړو څخه چی په یو سلو ډیر شو ژبو
 خبری کوی دلیک لپاره دپنځو النبا څخه
 کار اخلی .
 دشو روی اتحاد دماشین جوړولو په صنعت
 کی دتری دو هه در چه هیواد دی او تقریبا
 دتری یو په پنځه پر خه تو لید په دی هیواد
 کی کیسری دترا کتوونو جوړولو په صنعت
 کی دامر یکا د متحد ایا لا تو څخه مخکی
 تللی دی او د کیمای مواد و په تو لید کی
 په تری کی لمړی مقام لری چی دنو لږ

داوسپنی گړندی ریل دنی هیواد د ختیځ
 څخه لو ید یخ پو ری څه دپا سه یوه هفته
 کی رسیدی ددغه هیواد دکور نیو لا و
 کر ښو او پ دوا لی شپږ سوه پنځوس زره
 کیلو مترو ته رسیدی اتلانتیک (شمالی-
 قطب) پر خی په دایمی ډول کنگل او د ملوراء
 قنناز پر خی نیم گر مسیر ، دترکمستان
 سوخته دماگونه او دسایبریالایتنا هسی
 خنځلونه ته دپامیر اوتیان شیان غرنسی
 لری چی اسمان ته جگی شو یدی داوکر -
 این او کازا خستان هوا ری دشتی ددغه
 هیواد در لگا ر تگ جوی او فاعو سبب

دشو روی اتحاد چی د ختیځی د کر نیوچی
 شپږ مه پر خه نیو لی ده په دی جمله کی
 داروپا د خاوری تقریبا نیمایسی پر خه
 او داسیا د خاوری دریمه پر خه شامله
 ده دا هیواد دلویدیځ څخه ختیځ ته
 دطول البلد څه د پاسه یو سلودوه او یا
 درجو تنه غزیدلی دی . هیواد نهایی
 تنلی یو له بل څخه نومه لری پرتی دی
 چی د ساعت ډېد لید و دیا و لږ سیمی
 لری که په یو سړکی شپه وی په بل سړکی
 به تی و رخ وی لکه چی په کور یل کی
 سبا وو ن بیل شی نو په مسکو کی شپه راځی

دشوروی اتحاد دسولیک ماسک په سیمه کې د گانو د پلټنې او اکتشافی چارو یوه ډله ماهران د خبرو په حال کې .

دشوروی اتحاد د خلکو لسم پنځه کلن پلان داندازه شوو تو لیدا نو علاوه د پنځو ملیا رڼو روبلو په بیه زیات تولیدات شویدی او نړی ته وپاندي شویدی .
په دغه هیواد کې د نو لس سوه شپږ شپږم څخه د نو لس سوه شپږ او پلوم یو یی دغه پامه اټه وشت زرو کلخو زو لرو او یو تیا زرو سوف خوزونو په لرو سره شپا پس ملیو ته هکتاره ځمکه خړو لسه کړی ده چی په ټول هیواد کې د کرنی وې ځمکه له اوه و شت زرو هکتارو څخه زیاته ده . همدارنگه دغه هیواد پنځه سوه دری اويا حرفوی تیارونه لری او پسه ددشوروی اتحاد پیری د نړی نیسمانی برخه بارونه انتقالوی د نړی دیوسلو دیرشو هیواد و په یو زرو څلور سوه بندرو نو کی لنگر اچوی .
همدارنگه دغه هیواد دلفتر په ایستلو کی په نړی کی لیری مقام لری چی په کال کی د پنځه سوه شپږ څلو یشتو ملیو لسو

د دوو سوو زرو کیلو واټو په ظرفیت دشوروی اتحاد د پربنا دجنیریترو ونو د انجنیرۍ د برخې یوه څڼه .

ټو تیلو په ایستلو سره د ټو لی نړی یو په پنځه برخه تیل واوکاری دتیلو دتلو نو او د نوالی پنځو س زره کیلو متره او د گاز د تلو نو اوین ټو لی نی سلو زرو کیلو مترو ته د سیرۍ په دغه هیواد کی د گاز د ایستلو خاص سیستم یو چود دی چی ددغه پوسیلو کولی شی چی یو زرو پنځه کیلو واټه گاز تولید کړی شوروی اتحاد د پربنا په ټو لید کی خو را ټویر پر مخ تللی دی چی د پربنا شل فاکریکی دیو ملیو ن کیلو واټه پربنا په ظرفیت جوړی شویدی په مجموعی ټول په کال کی دری تر یشتو نه کیلو واټه د پربنا اړزی په ساعت کی تولیدوی .
په شوروی اتحاد کی د مذهب پوښه

مادر

می بستند ، دیگر نفس نمی کشیدند و اندکی بعد جز جسد سرد و بیجان در روی برف ها نبودند و جسد های یخ بسته آنها را دیگر امکان نداشت هموار کرد .

ما که قوی تر بودیم ، پیش می رفتیم . مغزهای ما از سردی زیاد قوه ادراک خود را از دست داده بود ، ولی با این هم در ظلمت بیابان پر برف و هوای سردی که سنگ را می ترکاند ، در میان مزارع مرگ آوار ، در حالیکه از در دور نج خم شده بودیم ، پیش می رفتیم . ما شکست خورده بودیم و ناامیدی کامل سراسر وجود ما فرا گرفته بود . از همه زیاد تر احساس تنهایی و بی چیزی ، آخر شدن رمق زندگی و انتظار مرگ ما را در میان پنجه های خود می فشرد .

در این وقت ... آری در این وقت بود که آن پیرمرد عجیب را دیدیم ، پیرمردی که دو زاندارم از دو بازوی او محکم چسبیده بود و جستجوی یک اسیر رهنما بودند ، زیرا گمان می کردند ، اسیر آنها یک جاسوس است ، کلمه «جاسوس» فورا در میان سر بازان انتشار یافت و همه دور پیرمرد اسیر حلقه زدند .

یک صدا گفت :
- باید فورا او را تیر باران کرد .
تمام سر بازان را که خودشان به چشم سر مرگ را روی خود میدیدند و به سختی می توانستند خود را در روی پاهای شان نگه دارند ، یک غضب و خشم خارق العاده و حیوانی مغلوب نموده بود . آنها میخواستند که اسیر را تیر باران کنند ... گویی به این صورت عطش انتقام آنها خاموش می شد .

من میخواستم چیزی بگویم ، زیرا در آنوقت نوماندان دسته ای بودم . اما در آن هفته ها هیچکس به امر شخص دیگری اطاعت نمی کرد و لو که آمده است باشد . و اگر من حرفی می زدم شاید خودم را هدف گلوله قرار میدادند ، آنوقت یکی از آن زاندارم ها رو بمن نموده گفت :
- از سه روز به اینطرف این مرد عقب می آمد و از همه جا راجع به سر بازان طوفخانه سوال هامی کند من برای اینکه سخنان آن مرد بدبخت را بشنوم سوال کردم :

دو اینچاه می کنید ... و چه می خواهید ؟ چرا عقب عساکر ما می آید ؟ ...
او بالجه دهانی چند کلمه ای ادا کرد که مفهوم آن را ندانستم . واستی مرد عجیبی بود شانه های باریک اندام کوچک ، چشمان نا آرام و وضع هر اسانی داشت . به این صورت

عجیب و شگفتی که در مقابلم ایستاده بود ، من نیز فکر کردم که حقیقتا سروکارم با یک جاسوس است . او بسیار پیر و ضعیف می نمود و مرا بانگاه های منتسبانه ای و راندا می کرد . سر بازان پیهم صدا می کردند :

- باید او را تیر باران کرد ! ... باید او را هدف گلوله قرار داد ! ...

من از زاندارم پرسیدم :
- آیا می توانید این اسیر را حمله و نگهداری کنید ؟ ...

هنوز جمله ام تمام نشده بود که یک ضریق قوی مرا یک طرف انداخت . دو لایه دیگر سر بازان بطرف پیر مرد هجوم آورده و با غضب او را بزمین افکندند . و در حالیکه با مشت و لگد و دسته های تفنگ ، بر او ضربیه های شدیدی وارد می آوردند ، او را کشان کشان دوروی برف ها باخود کشیده و در پهلوی در خنای انداختند . او تقریبا مرده بسود ... و در این وقت شلیک گلوله های شنیعه شنبه شنبه آخرین رمق پیرمرد بیچاره نیز خاتمه داد سر بازان با قلب های پراز نفرت و انتقام هنوز هم بطرف او می رفتند ، فیر می کردند و تفنگ های خود را پر کرده ، دو باره جسد سرد شده او را هدف گلوله قرار میدادند و شلیک می کردند . آنقدر احساسات حیوانی آنها را فرا گرفته بود که برای تیر شلیک کردن به نعل آن پیرمرد بیچاره باهم جدال می نمودند .
در این وقت دقتا فریادی شنیده شد : «پروس ها ... پروس ها ...»

هرج و مرج و دزد و دزدی که در آن این کلمات در میان سر بازان که رو بفرار نمودند به وقوع پیوست قابل توصیف نیست . صداهای شلیک گلوله بطرف آن اسیر پیر ، عقل جلادان پیر حم را زایل نموده بود و نمیدانستند که در حقیقت خودشان باعث این غفلت و ترس و فرار گردیده بودند . آنها رمه ای در میان تار یکی به طرف میلویدند و از انتظار معفود می شدند . من و جسد آن مرد و دو زاندارم که از نقطه نظر وظیفه خود نزد من ماندند تنها بودیم آنها جسد پاره پاره و خون آلود پیر مرد را برداشتند . می گفتیم :
- باید او را دفن کنیم .

آنوقت یک قطی گوگرد از جیب خود بر آورده یکی از آنها دادم . زاندارم یک عدد آترا روشن نموده و در نور آن اینطرف و آنطرف جسد را بدقت ملاحظه کرد و مثل اینکه برای پروتوکولی راپور بدهد ، گفت :

سلبس با یک کورتی آبی رنگ ، یک پیراهن سفید ، یک پتلون و یک جورده کفش .

شعر من

شعر من آینه تصویر جانان من است
عکس جانانم درین آینه چون جان من است
جلوه گردد حرف حرفش گلشن اندام او است
شعر من گلپای رنگین گلستان من است
از چراغ شمع دل دارد فروغ جاودان
شعر من روشنگر شبهای هجران من است
آنچه دل گوید ببالم ز چمانی میکند
شعر من صودگر، پندار پنهان من است
بر سر خاکم نمیسوزد چراغ دیگری
شعر من چون لاله، شمع شمع حرامان من است
بسکه دارد نسبتی با زلف شبگون کمی
شعر من امواج سودای پریشان من است
لاله خیزد همچو نی از بند بندم حیدری
شعر من آوای سوزان لیستان من است

حیدری پنجشیری

شعر منجمد

با مستی نهفته بصرم از کنار خود
لرزان و لرزان که
دور نمود و گشت : که دیوانه نیستی .
آن پنجه های نرم
وین چشم پر شتاب
هر دو سنبه کار
آوخ که در رواج محبت کتاب عشق
حقرا گرفت و داد به خوابان روزگار
امشب مرا بپخش گلی از بهار خود
این آرزوست پاک
ای شمع ، هوشدار که پروانه نیستی
با حرفهای گرم دل را بگو جواب
مژگان بهم نشان
ما از کتاب عشق گزیدیم باب عشق
این شعر های لغز بمانند یادگار
از ما نشان شور محبت درین ورق
از دامهای صید گزینان پریده رفت
مرغ گریز یا
تا طرز دلبری
نوشد به روزگار

در دست دلبران قسوتکار گیر شد
پیچید دام ، هر چه فروتر تپیده رفت
آن صید بی نوا
افتاد در بالا ، بال و پر فگار
تا خواست بر چید که مرا با امیر شد
اکنون قتاده ام به کنارت زده ، دور
آرام و نیمه خواب
اندر جبین تو
بیشم تبسمی
ای شام تیره ، پرده فروکش خدای را
کز چشم حاسدان ، شود ایمن دویزه روز
دل ، از حرارت نفست بر گرفت نور
لب ، بوسه بی حساب .
چرخد بدور من
خود فتنه گمی
زیبا فرشته ای به صفت شعر منجمد
دیشب کنار آینه تا بامداد بود .
آینه

لذت زندگی

آن نیمه فان که بیتوا یی یا بسد و آن جامه که کودك گدا یی یا بد
چون لذت فتحیت که اقلیمی را لشکر شکنی جهان گشایی یا بد

آزادی و مهر

طبیعت هر چه باشد لغز و زیبا چو آزادی لبا شد سخت زشت است
جهان در پر تو آذای و مهر اگر زشت است و مگر زیبا بهشت است

بی درمانه درد بن

خان به خه کرم چی جانان راسره نهوی
درد به خه کرم چی درمان راسره نه وی
سوی سوی او میلی به کرم د کومه
چی به زده اور دهجران راسره نه وی
هم مسلک به دمچتون به خه خان شمیرم
شوق و ذوق چی دیبا بان راسره نهوی
دعشق فن زه به خه دستور حاصل کرم

چی دغم نوشت و خوان را سره نه وی
خوک به ستا پر یشانی زلفی کیری ایادی
چی فکرونه پر یشان راسره نه وی
د دیدار لایق به خه به نی دلبر شم
چی له او بشکو دک چشمان را سره نهوی
باغو بن بهذه کمین یوازی خه کرم
چی می سر و خرامان را سره نه وی
کمین

ژوندون

نهوای

د عشق احساس که به انسان کی نه وای
حسن و بیایست به به جهان کی نه وای
به روینو شو کی به ما خه کسولی
خلاندی ستوری که آسمان کی نه وای
خالی به حسن به مین نه وی زه
نگاک او غیرت که به جانان کی نه وای
خلانده ستوری که آسمان کی نه وای
که د خودی چد به شیطان کی نه وای
شیخ به هم زما پورنگ بدغی وای ربه
که بی مطلب حورو غلمان کی نه وای

مفتون پشتونستانی

بهار شاعر

ډیره ښه شوه

بیا سحر د بیلتون شپه شوه ډیره ښه شوه
د امید رڼا خوره شوه ډیره ښه شوه
چی را ووت له پردی نه ښکلی یا د نن
اوس د ټول عالم فتنه شوه ډیره ښه شوه
بیا دیسی لری کړ پلولنه مخه کور ی
میاشت له ورځی رانیکاره شوه ډیره ښه شوه
له خور و غږو یی سل پلا کړی جوړی
ږو منځ هم په سراره شوه ډیره ښه شوه
میتوب په صودت خواږه ځان ز هیر کړم
چی په مانی خوا سره شوه ډیره ښه شوه
د یاری د یرو غوږووم تنگ کړی
چی می خیری دا سینه شوه ډیره ښه شوه
په سرو سترگو می دین کوه مجروح
چی د نا ز په خو پوښه شوه ډیره ښه شوه

مجروح

حقیقت

غتاب دور بین جو ښه را گف
نگاهم آنچه می بیند سراب است
جوابش داد آن مرغ حق اندیش
تومی بینی و من دالم که آب است
صدای ما هسی آمد از ته بحر
که چیزی هست و هم در پیچ و تاب است
اقبال

ساقی ته

ساقی ډکی پیالی را کړه لا خماریم
پدی وخت دلیوتوب گڼی زه هوشیاریم
ډکی ډکی پیالی را کړه را کوه لسی
را ته گوره میخانه گڼی لا سر شاریم
د زاهد زهدی خبرو ځنی تیر شه
د زاهد زهدی خبرونه بیزاریم
ما ته خپله مینه گرا له ده هر غه نه
قر پالی زه د همدی مینی د لار یم
میکه گڼی بی شرایه بل څه نه وی
څو چی یم دشرا بیا نو په کنار یم
ساقی لاس دی را اوږده کړه بی نوبته
زه فاروق د شرا بیا نو سره یاریم
فاروق حریق

آندم که لاله ها چو شهیدان به رستخیز
رنگین کنن برآمده محشر بها کنند
و آندم که بلبلان چنا دیده خزان
بر شاخه ها بر آمده گل را صدا کنند
گویند شد بهار
آندم که دلبران گریزنده از وفا
با عاشقان شوند دگر باره در چمن
آن ، گیسوان بنار بیاراسته بگل
وین ، تو شگفته غنچه ، فرو کرده درین
گویند شد بهار

آندم که پردو ساحل دریا کبوتران
برهای نازنین بهوس شست وشو کنند
و آن سو ، میان موج گرداب ، خیل قو
عشق گمسته را به تغزل رفو کنند
گویند شد بهار
گویند شد بهار ولیکن مراجه سود
زیرا که هیچ لغه نخندد بکام من
بشکسته اند شاخ گل آرزوی من
اشک است و آه ، موئس هر صبح وشام من
من شاعرم ولی غزلم خفته در گلو
چون موج رود ، رفته به اعماق رود بار
یا چون شراب کهنه ، نهان مانده در سبو

دیوانه وار جو شم و بر خود زخم شرار
تنه ایم و همواره دل نا قرر من
چون تاربی نوا که به سازش لیسته اند
می لرزد و نوا نکند ذائقه در بهار
با زخمه قسون خزانش گمسته اند
هرکس به تپتی جگرم خست و سوختم
مانند لاله ای که بود رسته برستخ
در هر بهار داغ ، دلم تازه می شود
اما دلی نسوزد بر حال ، ای دریغ
بشگفت شنبلیله بوختید یا سمن
اینهم بهار ، مصرع رنگین روزگار
آیا شگفته می شوم غنچه مراد
زین غنچه شگفته وزین خنده بهار ؟
این رنج من ز چیست ؟
که هر لفظ من شعر ،
خاموش می نشیند و فروید می شود ؟
ای غنچه های وحشی و آزاد گوهسار ،
ای بلبلان لغه گر مست و ناقرار ،
وی تو بهار ، ای گل شاداب روزگار ،
آخر کنید بر رخ من هم تبسمی ،
باری ، تر نمی ،
کز مهر بی ریا دل من شادمی شود
البام

وطنه!

وطنه ستا دالوو غروته سلام
ستا او سید و نکو پر گتو ته سلام
تاکسی وږمی د آزادی چلیبی ی
د آزادۍ لوی و پر جو ته سلام
چی پکښی ښی دلی او به چلیبی ی
ستا ښایسته ښکلو د و ته سلام
چی تل بی خیال د آزادی وی سر کی
وطنه ستا هغو ز لمو ته سلام
چی پکښی درس د آزادۍ زد ه کیری
وطنه ستا هغی زا تگو ته سلام
چی خپله خاوره ورته سره زربشکاری
هغو ما غزو هغو فکر و ته سلام
چی آبادی د تا کی ځان ستړی کړی
وطنه ستا هغو بچو ته سلام
چی د قا مینه یی را و ښود له
وطنه ستا هغو ز مرو ته سلام

وطنپال

هنر و مردم

غیاث منصور

«داستان یا باز آفرینی زندگی»

هنر به گونه اعم و داستان به گونه اخص در گستره تکامل تاریخی همواره از منبع چو شان و پایان تا پذیر زندگی تغذیه نموده است. آثار جاویدان ادبیات نمایانگر درک وسیع آفرینندگان آن از این منبع بوده است.

داستان در چوب بست شریای خاص زندگی مادی و معنوی يك ملت بوجود می آید. در روان اجتماعی ملت زندگی میکند تا روپوش از هوای فرهنگی پیرامون گرفته میشود. و منحیت يك پدیده تازه در درون فرهنگ جاری میشود. همانگونه که هر کس قبل از تولد تا گذر در بطن مادر به مرحله معین از تکامل میرسد داستان نیز نیا زمند آست که قبل از رایش در ذهن نو پسنده تمام امکانات تولد آن فراهم گردد و بعد از گرد آوردن تمام امکانات شناخت عناصر داستان توسط داستان نویس ارائه میشود و کسب هویت کند.

داستان نویس برای آفرینش داستان نیازمند است تا با تلاش پیگیر شناخت حسن خویش را از مهمترین رکن داستان (زندگی) به شناخت تعلقی رشد دهد. و برداشت تعلقی خود را از زندگی دوباره در وجود عناصر سازد و داستان تحویل دهد.

زندگی در وجود زمان، مکان، فضا و حرکت های داستان تبارز میکند. هر کس داستان تا به زمان مکان و فضای است که در داستان باز آفرینی میشود. مراعات را بطه جدائی نا پذیر حرکت و زمان و مکان ضرورت ناگزیر هر داستان است.

این تابلو که قسم دیالستیک نقاشی گردیده سحنه ای از مرغ جنگی را نشان میدهد

تکیه کند. داستان انعکاس دقیق زندگی در ذهن نویسنده و باز آفرینی دوباره آن توسط نویسنده است. اگر این انعکاس ناقص، نادرست و دور از واقعیت باشد باز آفرینی آن ناگزیر ناکامی و نادرست و دور از واقعیت خواهد بود. داستان نویسنده با یستی آگاهی عمیق از بافت شریای داشته باشد که شخصیت در آن بسر میبرد در غیر آن شخصیت زنده و قابل پذیرش نیست. کمیدی المانی نمونه روشن درک عمیق زندگی در ذهن یا لزا است. ازین رو آثار بالزاک بخاطر انعکاس دقیق زندگی موارد ارزنده جهت مطالعه جامعه شناسی فرانسه آن عصر بدست میدهد. نیکو لای لیز روی می نویسد (با ترجمیم نمایند گمان نمونه وار شمران عا هیجانها، گروه های اجتماعی و حتی حرفه ها. نویسنده تصویری از انسان را در حال حرکت دائمی بدست میدهد). داستان نویسنده نخست مواد کار را از تپ ها و حرکت های مشخصی مورد علاقه اش و محیط زندگی حرکت ها و تپ ها بدست می آورد. بعد از آنکه مواد کار را در ذهنش سبک و سنگین کرد فلمش را بصحنه کاغذ به حرکت آورده دست بسط آفرینش داستان می زند. اگر مطالبه نویسنده عمیق باشد. مواد کارش را بدرستی حلای نموده باشد نگاهش از سطح به ژرفای مواد کارش لغزید باشد. از سطح بلند آگاهی برخوردار باشد. درک روشن از علت های حوادث و عملکرد حرکت های مورد علاقه اش داشته باشد داستان عینا زندگی را به

شناخت با یستی فضای دهد. را نیز بر رسی نموده و از فرهنگ اجتماعی بحیث کل درک روشن بدست آورد. چه باشخصیت های داستانی انتخاب شده از شهر زبان، عمل و خصوصیات روانی شهری را تبارز نمیدهند و یا مسیر سردارگری شهری به اسامی او امر نویسنده به ده میرود. خصوصیات اخلاقی خود را بشکل معجزه اما یکشبه فراموش میکنند و سترحت در بشره کثیف دهانی را با چند شعار رو شنفکرانه اختار می داند. هر داستان با یستی به شدت روی هم بستگی روان حرکت زمان و مکان که حرکت ها در آن حرکت می کنند،

اکادمی آموخته‌است و با وه گونی فراوان
از این دست . ده ما با وجود داستان‌گونه
های فراوان از اشتباهات بگذریم هنوز
دست نخورده است .

هدف از نوشتن داستان
گشتن و رفت نیست . کلی گویی نیست
ارشاد است . برهنه کردن است . نمایاندن
است . فوق ، تخلیل و استعداد به تنهایی
کافی نیست . این کار شناخت عمیق زندگی
میخواهد و سطح بلند فرهنگی .

بر خورد با پدید ه های شهری نیز
سطحی بود . لمس کرد ند و نه شناختند
درک حس به درک تعللی نکا مل نیافت .
نتیجه روشن است . سطحی نگری . کلی
بافی و گریز از واقعیت . البته در پهلوی
این نوشته ها داستان خوب از نو یسند

بوجی سر خلاص کسرو و دوزی به بی
آسمان ته پو ر ته شی .) بلون نفوذ در
روان (ملاک) و (دهقان) بلون آسمانی
به فرهنگی که (ملاک) در آن یو جود آمده
بزرگ شده و اعمال ما لکیت میکنند چهره
مجرد و کلی با چند شعار کند (اخپاری)
بروی کا غذ ریختند . نزد با شنیدن چند
جمله به (انقلاب) ما در زاد بید یل میشد
و بچه بیسواد رو ستا تی طوری سخن میگفت
که گویی دانش پیشرو عصر رادر بزرگترین

نحوه مطلوب و روشن با زافزین کنند
واقعیت های پوشیده روانی را بر ملا
سازد . را بطله های نا مکتوف را غریبان
سازد و در یچه تازه بروی خواننده بکشد
در غیر آن عرصه عفا همه کلی کشف شده
توسط دیگران بگفته محدود دولت آبادی
(باز کردن گرهی تازه نیست بلکه تقلید
از روندگان راه های رفته است .) و مادر
طول دوره ابتدال چه پسانوشته های به نام
داستان دیدیم که مفاهیم کلی علمی
مبتدل کردند و با ذهن بیمار این هنر را
به لجن کشید ند .

چه پسانوشته های پنا م داستان که
در آن تیپ مشخص رابطه ذهن با طبقه خود داشت
نه احساس و نه اندیشه طبقه در آن دیده
میشد . روان و ژبا ن کرکتر با موقعیت
اجتماعی ارتباط نداشت .

دهقان بیسواد از زبان تحصیلکرده کتابخوان
حرف میزد . کارگر ما نند دکاندار می
اندیشید کار فرمای فابریکه فکر
دلالت کمیتی های خا رجی را ارائه میکرد
ملاک با پورو کرات احساس اندیشه
وزبان همانند داشت . چنین سطحی نگری
که در نوشته ها بر مردم عرصه میشد نمایان
نگری ما یگی عرصه کننده آن بود . داستان
نویس بایستی زندگی را بشناسد نه در سطح
بلکه در عمق را بطه و منطقی حوادث علت
های عملکرد و پیچیدگی های روان آدم
ها را بکا ود و شناخت دقیق از کرکتر
داشته باشد . انبوهی از ظواهر را
نشان دهد روا بط نا مکتوف را غریبان کند
و آنرا چون مرورید کمیاب در دست خواننده
بگذارد .

خواننده را از سطح به عمق بکشد و
او را با ارا نه فاکت های تازه که تا آن
لحظه پوشیده بود به اندیشه وا دارد . در
ذهنش جرقه های تازه حقایق ایجاد کند و
این اسان بدست نمی آید . جستجوی
پرو سواس حقیقت نفوذ از قشر سخت ظاهری
به مقصود و کشف آنچه که با وجود تکرار
همیشگی از نظر ها پوشیده است .
تکرار حدیث کهنه داستان را از سکوی
خلاقیت می اندازد و آنرا در ردیف کار
های پیش پا افتاده قرار میدهد . حدیث
کهنه در داستان نمیتواند هدفی ار شاد
هنری را به فرجام رساند .

در طول دوره ابتدال تکرار حرفهای
کلی فراوان دید . میشود . اکثر نوشته
ها بازتاب عجز لانه و رنگ پرید ه
بود . بلون شناخت عمیق را بطه ها و
ضابطه های حاکم برده ، خواستند
تا با این موضوع (که مد روز شده بود)
دست به آفرینش داستان بزنند . (ملاک)
و (دهقان) و (مبارزه طبقاتی) آنها این
طوری می اندیشید ند که با خواندن چند
مقاله دست دوم اخپاری را جمع به ده
توانسته اند درک جامع و کامل از ساخت
فرهنگی ، اجتماعی و اقتصادی ده بدست
آورند دست بقلم بردند و تمام نوشته ها از
اشک (دختر دهقان) (قمچین ملاک) برآمد
و این فاجعه دردناک در داستان های رادیویی
بعدهی به شکل ضد هنری تکرار شد که به گفته
یکی نویسنده های خوب (که ددی

سیاوش کسرائی

پرنده

پرنده بی پرو پرواز و لغه خاموش است

پرنده فاصله ی بالهای پرواز است

پرنده طعمه گرفتن زقله های بلند

پرنده بال کشیدن بر آب های زلال

پرنده داشتن چشم های بازایی

پرنده خواستن آسمان درون دل است

پرنده - کج

پرنده لانه به شاخ فصول - بنیادن

پرنده عابر هوازی خطر بودن

پرنده خونگر قتن به میله های قفس

پرنده شوق رهایی

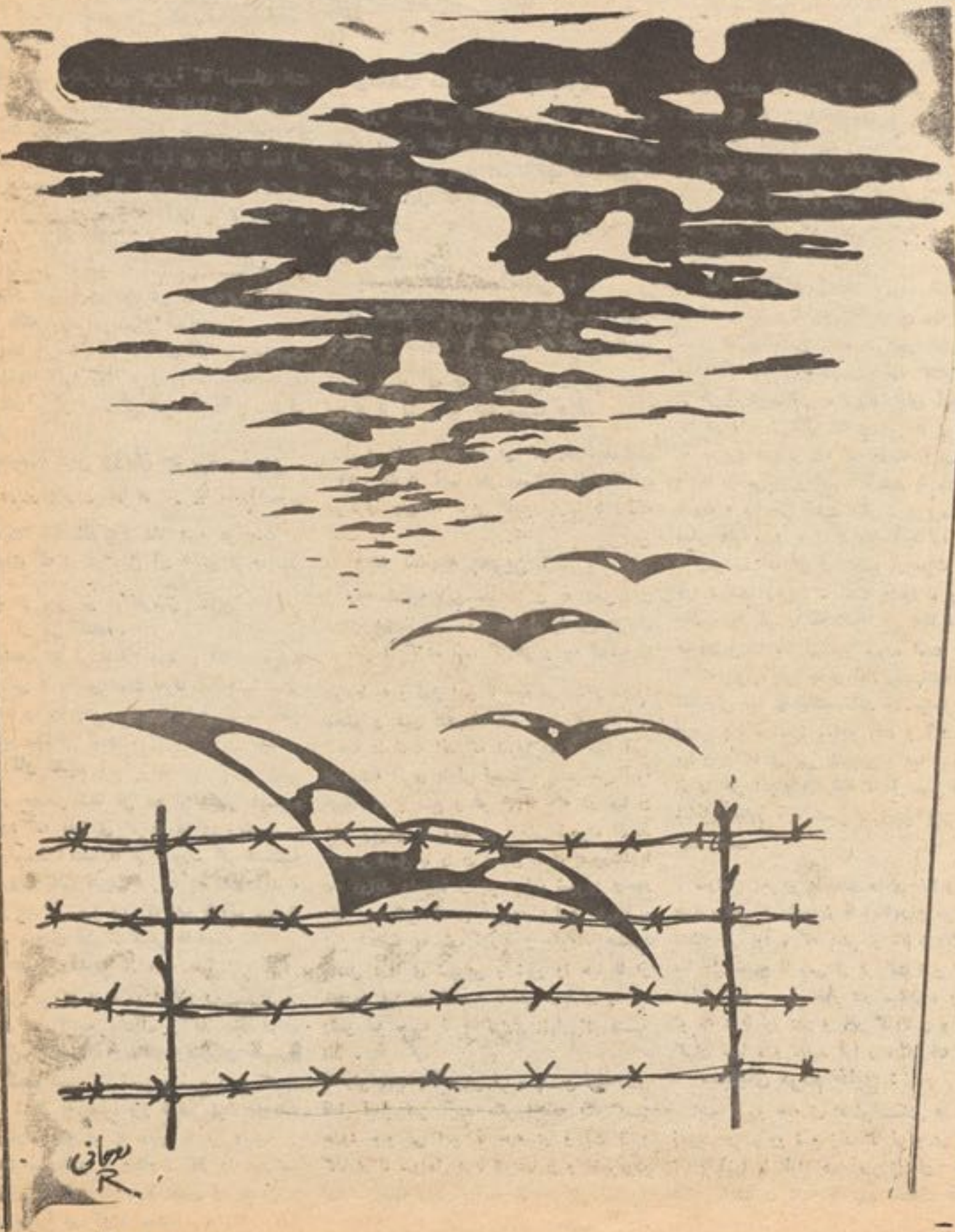
پرنده - آواز است

پرنده چیدن گلبرگه های ناپیدا

پرنده رد شدن از مرزهای متنوع است

پرنده سینه سپردن به خال سرخ بلا

پرنده بردل اوپز نام آزادی است .

خلیج فارس

منبع مهم دیگر این جزیره کا نهای نفت است که در سالهای ۱۳۱۳ به اساس نسبت امریکایی ها شروع به بهره برداری شده است که در سالهای اول تا سال دو میلیون تن از آن بهره برداری و نفتا ول نموده اند و در آنجا یا لا یشگاه (تصفیه خانه) تأسیس کرده اند .

انگلیس ها نیز به اساس ماسیت و خصلت استعماری خویش در جزیره مذکور بی تلاقه نبوده موسساتی دارند . پیدا یی ذخایر نفت در آن جزیره اهمیت اقتصادی آنرا روز بروز ارتقا میدهد ، و چشمان بیشتر بهره گیرنده ها با دیدن معطوف میگردد .

جمعیت، دین و زبان جزیره بحرین :

جزایر بحرین دارای تقریباً ۱۴۰۰۰۰ تن جمعیت میباشد که به مقایسه عربستان سعودی که در هر میل آن ۷ تن عرب بدوی دارد در بحرین در هر میل مربع ۴۰ تن زندگی می کنند .

مذهب اهالی اسلام و زبان آنان عربی و اندکی فارسی است حرفه های اهالی زراعت و تجارت ، با رجه بافی و ساختن ظروف سفالی است .

آثار قدیم :

در حصص شمالی بحرین دشتی دیده میشود که دارای خرابه های زیاد است درین قسمت اکتشافاتی صورت گرفته و ظروف گلی قدیمی زیاد بدست آمده چنین حدس میشود که این ظروف متعلق به ازمنه ی قبل از فنیقی ها است .

بحرین قدیم :

بحرین که از صدر اسلام یهود در مدارک و مراجع مختلف از حد یثو ادب و تاریخ و مسالک و ممالک و کتابهای فتوح ذکر شده همین سرزمین وسیع است که از طرف شمال به بصره و از طرف مغرب به یمامه و از طرف جنوب به ربع خالی و عمان محدود میباشد و راهای کاروانی صعب العبوری آنرا با یثرب و حجاز و یمن و عمان مربوط می کرده است .

وسعت سر زمین بحرین :

حوزه خشکی که بحرین یاد میشود به اعتبار میزان نفوذ و غلبه ی قبایل و اقوامی که در آن میزیسته اند اختلاف پیدا میکرده گاهی شامل کلیه ی صحرا ها و واحدها می میشود که در پیرامون آن پراگنده بوده است .

بحرین دوره ساسانی :

در تشکیلات اداری ساسانی این ناحیه را به چند ولایت یا حکومت تشبیه کرده بودند که به نامهای هجر یا هجر و بنیاد از دشیر یا خط میثما هیک یا

اول و یا جزیره بحرین امروز خوانده میشود و هر یک از آنها بطور مستقیم یا تشکیلات مرکزی جنوب غربی کشور ارتباط داشته است .

وجه تسمیه بحرین :

وجه تسمیه این سامان به بحرین و بحرین از ۱۲۰۰ سال با این طرف فرض ها کرده اند ، گاهی وجه تسمیه را

مربوط به وقوع این ناحیه در میان دو رود محلم و عین الجریب در شمال و جنوب ناحیه دانسته اند که امروز از وجود آنها در نقشه اثری باقی نیست و بر سرخی آنرا نتیجه ی وضع وقوع ناحیه در میان دریا و برخی تا لایهای داخلی شمرده اند که در فصل با ران ممکن است بصورت دریا چه درایند و احیاناً وجود آب شیرین و شور را در خط کرانه ی دریا ، پهلوی هم منشاء این تسمیه بحساب آورند و بگویند حد فاصل دریا ی شیرین و شور و احیاناً از محدود بودن ناحیه به دو دریای و آب وشن نیز چینه نام گزاری الهام گرفته اند .

ولی هیچ یک ازین فرضها به نظر دقیق قابل قبول نمی آیند مگر اینکه بگوئیم حدود جنوبی این ناحیه در وقت نام گذاری تا سواحل دریای عمان و حضرموت امتداد داشته و این زبانهای خاکی که

میان خلیج فارس و بحر العرب قرار داشته به دو دریا منسوب و به بحرین یا بحرین موسوم شده باشد . وجود این اسم در اخبار مربوط بزمان دعوت رسول اکرم دلیل آن است که پیش از ظهور اسلام هم این ناحیه ، بحرین خوانده میشد است .

راه دریایی بین النهرین و عمان :

کشتی های بیکه از دهانه ی رود فرات داخل خلیج فارس میشد و همان طوریکه بعد ها یا قوت در پارهای دجله گفته است از طرف دست راست ، راه مجاور سواحل بحرین را پیش گرفته و پس از وصول به جزیره «دیلو» که «فیکه» ی فعلی «ایکا روس» یونانیها باشد به جزیره ی تاروت و ساحل خط و هجر و جزیره بحرین فعلی میرسید و است و از آنجا را خلیج فارس را که فوق العاده از حیث آب و هوا دشوار بود است پیمود و به «ماکان» یا «ماکان» می عطا منشی و «مزون» یا «ماکان» می رسید است .

که بنو به خود جای آباد و منتها البه دریایی تجارتمی میان جلگه سند و سواحل خلیج فارس بود است ، این رفت و آمدها در میان جلگه ی بین النهرین و عمان و سند از راهی انجام میگرفته که آب ساد ترین ساحل مجاور آن ، همین سرزمین بحرین بوده است .

سواحل بحرین با بندرهای خط و هگرو جزیره های دیلمون یا ایکا روس و اوایل منطقه یی بود که پیش از تقاطع دیگر سواحل خلیج فارس از برکت این ارتباط تجارتی بحرین برخوردار میشد و محل توجه دریا نوردان و بازرگانان و سواند گران سیاه و سفید قرار میگرفته است .

سجایای مردم خلیج :

اصولاً روحیه ی اصلی سکنتی سرزمین بحرین و وضع زندگی و درجه ی تمدن آنها با اقوام هم عصر ایشان که بعد ها برایشان غلبه یافتند اختلافی قاطع

دارد و از سببیه ی جنگاوری و ماجراجویی برکنار بوده اند ، روح و کثر زندگی مسالمت آمیز مردم بحرین مظهر سجایای عالی ایشان است که خداوند از دموهبتی که نصیب ایشان نموده ، آسایش و

آزادی را سلب نکند ، زیرا آزادی در وطن و وطن آزاد از آن نعمات خدای بزرگ است که دیگر نظیر ندارد .

کوجیهای مردم خلیج در سواحل اقیانوس هند :

در دوره ی نفوذ سلاطین کشور گشای اطراف بوده است که دسته های بسیاری از مهاجرین این سامان سلی غربت خوردند و راه دریا پیش گرفتند و تا دماغه ی گاپ و سوما ترا رفتند ، هنوز اخلاف ایشان در زنگبار و تانگانیکا و جزایر کوکو در سواحل موزامبیک و سواحل ماداگاسکار و سوما لی هستند و در سواحل و جزایر شرقی افریقا نیز دیده میشوند .

عامل عمده این بدبختی ها در بحرین جنگ های پرتقالی ها و عثمانی ها و نظایر آن بود که این دو استعمارگر بزرگ در بسا سرزمین های خلیج با هم شمشاخ به شاخ میشدند ، و مردم اصیل و سکنه بومی آنها زیر لگد های ایشان خورد و خمیر میشدند که این شیوه زود گسوسی قسدت ها تاکنون در جهان ماسا در هر گوشه ی از جهان صلح و امن و آرامش بشر را تهدید میکند . و منطق نور گوئی روز بروز به جهان زیبا و قشنگ ما ریشه و بنیاد هر چه بیشتر می گیرد . و مردم جهان را از امید زندگی مرفه به ناامید بیا می کشاند ، و اقلاً هیچ موجود دیگر

و هیچ حیوان درندگی دیگر مثل خود مان مایه ی درد سر بشر نشد است . برایستی از ما ست که بر ما ست .

کویت :

کلمه ی کویت از لغت کورت گرفته شده و کورت در زبان محلی به معنی قلعه است ، کویت (قلعه ی کوچک) این قلعه که آثار آن هنوز در کویت امروزی دیده میشود در حدود سالهای ۷۱۶ میلادی توسط اعرابی که از بحر رسا حسل خلیج مهاجرت کرده بودند بنا شده است .

کویت در زاویه شمال غربی خلیج فارس قرار گرفته ، سطح آن جمعا معادل ۶۰۰۰ میل مربع است ، جمعیت در حدود ۵۰۰ هزار نفر و یا کم و بیش میرسد که تقریباً ۶۰ فیصد آن مهاجرین اطراف و سواحل خلیج و بعضی جاهای دیگر است .

کویت در سال ۱۹۶۱ - استقلال نسبی خود را حاصل نمود .

با توجه به تعداد نفوس کویت میزان استخراج و فروش نفت کویت یکسری از غنی ترین کشورهای امروز جهان است .

این سرزمین در اثر استعمار شدیدی امپریالیزم انگلیسی چند سال قبل از استقلال خود محل عقب مانده ی بیش نبود و آب آشامیدنی مردم آنرا با وضع بسیار ابتدایی از دهانه های شط العرب با لجا حمل میکردند و حتی فاقد گیاه و درخت بود ، ولی امروز نفت آنرا در جمله ی جدید ترین و آباد ترین مناطق جهان در آورده ساختن نهایی عظیم و جاده های لوس فرستاده رادیو ، تلو یزیون و غیره آثار زندگی نوینی لوکس مدنی در کویت خیره کننده است .

در همین مدت کوتاهی که از حیات سیاسی کویت میگذرد از نظر حفاظت صحه و فرهنگ و امور اجتماعی گذار و پرش قابل ملاحظه ی نموده است .

کویت علاوه بر صادرات نفت در آمد های دیگری و نظریه عواید و غنای کافی که دارد قادر به کمک های فراوانی به دیگر کشورهای ، بخصوص کشورهای عربی است .

شرکت های استخراج کننده نفت کویت عبارتند از این شرکت ها :
۱- خود کویت شرکت نفت کویت ، مشغول فعالیت است و لی بنوبت خود مرکب از دو شرکت زیر است .

اولا شرکت انگلیسی بی - بی .
ثانیا شرکت امریکا بی - گلف ایل کمپنی .

۲- در منطقه ی فلات قاره ی کویت شرکت نفت «شل» در فعالیت است .

۳- در منطقه ی بیطری شرکت «آمینویل» فعالیت می کند که خود از شرکت نوکمپنی نفتی مرکب است . یکی شرکت نفت مستقل امریکا و دیگری شرکت «گنی» .

تأمین استخراج نفت فلات قاره بر این ناحیه را یک شرکت جاپانی تحت عنوان شرکت نفت عرب ، در انحصار دارد .

بی مورد نیست اگر از شرکت های نفتی دیگر بزرگ تذکر داده شود .

اولا کمپنی نفت آراکسو که در واس التورده یعنی سواحل عربستان سعودی در حال فعالیت است و خود از چند شرکت امریکایی ترکیب یافته است زیر عنوان شرکت «عرب ، امریکا» .

ثانیا - شرکت نفت بحرین بنا ۴ «باکو» ۲۲ شرکت نفت بحرین) .
نوت : معلومات فوق از چند سال قبل است ، اگر تغییرات و انکشافات دیگری در زمینه ی وجود یا عدمه باشد ، درست است .

قطر :

شبه جزیره ی نسبتا بزرگی است که طول شمالی جنوبی آن ۹۰ و عرض شرقی غربی آن در بین ترین نقطه در حدود ۶۰ میل بوده و سطح کلی آن در حدود ۸۵۰۰ میل مربع است . جمعیت آن حد اکثر در حدود پنجاه هزار نفر و زیاده از آن است که تقریباً ۳۰ هزار نفر

در پایتخت شیخ نشین «الدوحة» نام دارد بر میرند . درجه حرارت تابستان در قطر تا ۱۲۰ درجه فارنهایت بالا میرود . خاک قطر شوره زار و کاملاً لم یزرع است . جز در یکی از نقاط شرقی جزیره که آلودی از نخلستانهای قدیمی و مغروبه چشم میخورد در سایر نقاط از گیاه و درخت خبری نیست اما باوجود عدم تناسب آب و هوا و زمین در زیر خاکهای قطر دریایی از نفت که از نظر مغرو-

بیت جنس در خلیج فارس در درجه اول قرار دارد نهفته است استخراج این منبع عظیم نفت در عمق تقریباً مناسبی از نظر استخراج واقع است . که سهولت استخراج در زمینه نیز نسبت به سایر حصص امتیاز است .

اولین بار در سال ۱۹۳۵ میلادی قسار داد استخراج نفت بین شیوخ قطر و شرکت پترلیوم با هم رسیده و در فبروری سال ۱۹۵۰ شیخ علی حاکم وقت تأسیسات بهره برداری از نفت را افتتاح کرد .

میزان استخراج نفت قطر در سال ۱۹۶۱ کمی بیش از ۸ میلیون و در آمد آن از این بابت در حدود ۲۰ میلیون پوند بوده است که کنون بدون شک معیار آن بالا گرفته .

قطر نیز در اثر این درآمد سرشار باتوجه به تعداد قلیل جمعیت خود بسرعت راه ترقی را پیموده که فعلاً از کشورهای خیلی غنی و معمور و آباد سواحل خلیج فارس بحساب میرود . بندر نفتی قطر که از آنجا کشتی های نفت کش پهلوی میزند و بار می گیرد در حدود ۳۵ کیلو متر از دوحه فاصله دارد .

نام این بندر ام سعید است که در آنجا تأسیسات مجهزی بنا گردیده ، شرکت نفت قطر «در خشکی» نام دارد و شرکتی که امتیاز

استخراج نفت فلات قاره ی قطر را در انحصار دارد شرکت استخراجی «شل» نامیده میشود .

شیخ نشین های هفتگانه :

بطوریکه از اسم این شیخ نشین ها پیدا است تعداد آنها به هفت میرسد که از مغرب به مشرق به ترتیب عبارتند از :

ابوظبی ، دبی ، شارجه ، عمان ، ام الکوین ، رأس الخیمه فجیره -

ابوظبی :

وسیع ترین شیخ نشین های خلیج فارس ابوظبی است که در حدود ۳۰ هزار میل مربع وسعت دارد و از دخورالعبدیه جنوب شرقی قطر شروع شده به ناحیه ی جبل علی مرز غسری دبی خاتمه میابد .

جمعیت این شیخ نشین با احتساب کلیه ی توابع آن در حدود بیست و پنج هزار نفر است که ازین عده تقریباً ۸ و یا ۹ هزار نفر در خود شهر ابوظبی زندگی دارند . این شهر شبه جزیره ی است که اکثر اوقات بر اثر مد دور آنرا آب گرفته . و به جزیره ی بی مبدل میشود . درین جزیره آب آشامیدنی و گیاه وجود ندارد . در حدود ۱۳۰ مفره در آن دیسده میشود و حاکم ابوظبی که شیخ شخبوط نام دارد مقرش در همین شهر است .

ناتمام

فروغ و خلاقیت هنری...

فاطمه صمدی : کاش احمد ظاهر سال های فراوان زنده میبود تا شاهد پیروزی های
پرفروغی او در جهان هنر کشور میبودیم.

کنید - را می پسندم و علاقه دارم .
- مصروفیت روز های فراغت تان چیست ؟
- بعد از بررسی درسها و کار خانه همیشه
آهنگهای شادی بخش احمد ظاهر را می شنوم
و زمزمه میکنم و حس می برم و اوقات فراغت
را با آهنگهای او پر مینمایم .
• • •
ظاهر دارد بگوید ؟

- آیا این همه وقت را که به شنیدن آواز
احمد ظاهر اختصاص میدهید ، شما را از کار
و زندگی نمی اندازد ؟
- بیچوجه ، درست که به آواز او علاقمندم
اما به کار های روز مره ام بصورت عادی
میرسم و وقفه در آن نمی بینم ..
نوجوان دیگری که سخت شیفته آواز گیرای
احمد ظاهر است محمد فاروق ابراهیمی معلم
لیسه حبیبیه میباشد که علاوه بر داشتن کت
های ثبت شده افغان موزیک و موزیک سنترو .
دلباخته شوید ؟

او البومی از خواندن و عکس تهیه دیده که یاد آواز خوان جوانان را جاودانه میسازد

و ما را از فروغ داغ حسرت سوختی و رفتی
سرور و با هزاران نغمه هستی
جهان را برد در مستی
شکوهت آسمان بود
ولی ایندم ز توجیز نغمه و آواز باقی نیست .
ترا ای آشنای نا شناس من
سرود هستی جاوید میخواندم
ترا غرور میخواندم ولی از دور
... صدایت آشناء لحظه هایم بود
بیادم باز می آید که میگفتی
ما چون قطره اشک ز چشم انداختی ، رفتی
ولی ای ناجوان اینرا برای خویش نهبت
ساختی رفتی .
بیادم باز می آید که میگفتی :
زغم دورمزات اشک میریزم و میگویم :
ما چون قطره اشکی ز چشم انداختی رفتی
شبی در خواب خواهیم دید
اگر گویی جوابم را که من : باز آمدم ،
باز آمدم
ولی جای تو اینجا در میان مردمان خالی است
و یادت نباید باقی است .
و باز می آیی ؟
هرگز نمی آیی ، نمی آیی .
• • •

• حال صحبت مختصر دیگری با دو جوان
هنر دوست داریم که هر يك به گونه یی یاد
آواز خوان محبوب خود را در خاطر خویش
گرامی میدارند . فریده معلم صنف دهم
لیسه رابعه بلخی البوم کوچکی دارد که هر
ورق آنرا با تصویری از احمد ظاهر و پاپاچه
خواندنی از او مزین ساخته است که با ظرافت

جای داشتند که جای احمد ظاهر را پر کنند و به اندازه وی از شهرت و محبوبیت برخوردار گردند ؟

مسحور جمال :

احمد ولید و وحید صابری دو نفری هستند که از روش وی در آواز خوانی دلبال روی می کنند و صابری در زمینه کار خود پیروز تر است .

استاد سر مست :

هر هنر مند خصوصیت های جدا گانه ای دارد و مشکل است که به صورت مقایسه ای بتوان در این مورد به نتیجه ای رسید .

وهاب مددی :

حد اقل میتوان گفت که از آواز خوانان جوان موجود ما هیچ يك نمیتواند به زودی به اندازه احمد ظاهر در میان نسل جوان از محبوبیت برخوردار شود .

در اخیر به مسحور جمال میگویم :

- مناسفانه افغان موزیک در برابر رویداد های بزرگ هنری کشور بی تفاوت است به عنوان يك آوری در جریان يك هفته که گذشت ما با دو حادثه در خور توجه روبرو بودیم نخست مرگ استاد محمد عمر بابا و بی همتای کشور و - دو - بزرگداشت سالروز مرگ احمد ظاهر که افغان موزیک نه در این زمینه ها پرو گرام خاصی را به انجام آورد نه سخنرانی ای داشت و نه هم حتی در تهیه مطالب برای رسانه های گروهی سهمی گرفت در حالیکه من فکر میکنم این ارگان تنها جای بود که باید مسوولیت هایی از این مانند را به عهده میگرفت که حد اقل فایده آن جلو گیری از بیراهه روی در ارزش گذاری ها در زمینه کار های احمد ظاهر و بسط شناخت آوردن مایه های هنری استاد محمد عمر بود - شما چرا چنین فعالیت هایی ندارید ؟

مسحور جمال :

مناسفانه کار هایی که به وسیله این ارگان به انجام میاید در شمار فعالیت های رادیو - تلویزیون معرفی میگردند - در حالیکه اکنون در رادیو تلویزیون يك نفر آواز خوان يك نفر موزیسین ، يك نفر دایر کتر و آهنگساز وجود ندارد - در همین زمینه مورد پرسش شما پرو گرام های رادیویی و تلویزیونی را

ما پرود یوس کردیم - اکلیل های گل در مراسم تدفین استاد بی همتای ریاب بس و وسیله همین ارگان تهیه شد و از آن گذشت هجده هزار افغانی به پیشنهاد همین موسسه

از بودجه دولت به خانواده استاد کمک شد البته همانگونه که شما اشاره کردید مافعالیت های دیگری هم باید داشته باشیم که زمینه هایش را به مرور مساعد می سازیم و در این

شمار است مجله موسیقی که تلاشی داریم امتیاز نشر آنرا از وزارت اطلاعات و کلتور بدست آوریم و در زمینه های هنر موسیقی در

آن نشرانی داشته باشیم که برای نوازندگان آواز خوانان دایر کتر های موزیک و تمام کسانی که به این هنر علاقه دارند آسما هی دهنده باشد .

خور دار بود تا چه پایه بی در رشید هنر و شهرت و محبوبیت وی تأثیر داشت ؟

مسحور جمال :

این نکته ثابت است . احمد ظاهر از خردی و سایل ملدن موسیقی را در اختیار داشت . در رادیو شرایطی داشت که به آسانی برای دیگران میسر نمیکردید . او به اصطلاح غم نان نداشت و خیلی امکانات وسیع دیگرالیه در این شکی نیست که احمد ظاهر از استعداد فراوان برخوردار بود اما شرایط و امکانات مساعد برای شکوفایی استعداد وی نقش عمده داشت .

استاد سر مست :

به عنوان مثال در همین زمینه احمد ظاهر را با وحید صابری مقایسه می کنیم - صابری با يك معاشی متکفل مخارج يك خانواده بزرگ است و ناگزیر از آنکه بیشتر به خاطر تهیه نان کار کند تا اینکه به موسیقی پردازد و در مقابل احمد ظاهر نه تنها چنین مشکلاتی نداشت بلکه وقت کافی و وسایل کافی نیز برای مشاقت داشت .

- از شرایط مساعد که بگذریم شما چه عواملی را در موفقیت احمد ظاهر که واقعاً توانست در يك دهه اخیر مشهور ترین و محبوب ترین آواز خوان نسل جوان باشد - سهم میدانید ؟

مسحور جمال :

من هفتاد در صد پیروزی او را بازم در شرایط و امکانات مساعدی میدانم که برایش مهیا بود - ما اگر بتوانیم حتی نیم امکانات احمد ظاهر را برای آواز خوانان دیگر خود فراهم آوریم بدون شک احمد ظاهر های فراوانی خواهیم داشت .

سر مست :

وی پر شور و هیجانی می خواند و این یکی از عوامل موفقیت او بود .

نگیالی :

در مورد اجرای هر آهنگ خود با صاحب نظر آن واعضای آرکستر مشوره میکرد و تا آهنگی کاملاً پخته نمیشد و با آرکستر مشق کافی نمیداشت آن را به اجرا نمی آورد .

وهاب مددی :

از رفاه اقتصادی برخوردار بود - از جذابیت بر خوردار بود - ابتکار عمل داشت ، در انتخاب تصنیف ها و شعر هایی که آنرا می خواند وسواس داشت و موزون ترین و زیبا ترین هارا به انتخاب میگرفت و لخرج بود و در يك شب تا سی هزار افغانی را برای کسانی مصرف میکرد که بعداً تریبون تبلیغاتی او می شدند و از این ها که بگذریم احمد ظاهر هنرمندی بود بی آزار صمیمی - خون گرم که آذارش به هیچ کس نمیرسید و حسادت نیز در مورد هیچ کس نداشت ؟

- به نظر شما از میان آواز خوانان جوان موجود ما و مخصوصاً آنهایی که میکوشند دلبال رو احمد ظاهر باشند چه کسانی بیشتر

من فقط و فقط به آواز احمد ظاهر علاقه داشتم و ...

نمیگیرد .

- کدام آهنگهای احمد ظاهر را بیشتر می پسندید .

تمام آهنگهایش را دوست دارم و بخصوص همان آهنگهای او را که ذریعه افغان موزیک و موزیک سنتر ثبت و بخش گردیده است . از آنجمله خوانندهای نمیدانم به روی کسی بخندم ، اگر بهار بیاید ترانه ها خواهیم خواند ، و شادی کنید ای نوبستان - من شادم و آسوده ام را بیشتر از همه می پسندم و لذت می برم . - قرار که دیده میشود در کنج اتاق چند شمع را گذاشته اید ، این به چه معنی است ؟ - خاطره در باب شمع دارم که روزی به تربت احمد ظاهر رفته بودم که چند شمع مزارش را روشن نموده بود و لاسه به فکر همان خواندن او افتادم که میخواند :

بر لب آمد جان و رفتن آشنایان از سرم
شمع را نازم که میگیرید به بالینم هنوز
واز شما خواهش میکنم که به مناسبت سالروز مرگ احمد ظاهر این چند بیت را به نشر برسانید .

وژیدی ای صبا برهم زدی گلپای رعنا را
شکستی زان میان شاخ گل نورسته مرا

با بال خیال عزم سفر کردم و رفتم
با خلق جهان قطع نظر کردم و رفتم

آن مرغ خوش ترانه بستان سرای عشق
ناگه خموش گشت و زبان در کسب و رفت

- در لابلای آهنگهای او فکر آدم به سوی تعالی و بلندی به پرواز میاید و در يك حالت خلسه و مستی فرو میرود . هر بار که پارچه آهنگش را میشنوم به لذت دست نیافتنی میرسم که بسیار خوشم میاید که این یگانه انگیزه است .

واز سوی پر خورده پسندیده او با هنر دوستاش انسان را مدیون و فریفته میسازد و علاقتش میگرداند .

او با آلبه استعداد هنری از غرور و کبر خالی بود و همچون دیگر هنر مندان هرگاه در کنسرتی خوب میدرخشید ، فردای آن با دلبه و شان نمی پرداخت و علاقتان آواز خود را محترم میداشت .

- چه تعداد کست از آواز خوان مورد علاقه تان دارید ؟

- همه آهنگهای او که به بازار عرضه شده است و قریباً به صد کست میرسد که چند تایی آن کست های مجلسی است .

- حالا که احمد ظاهر نیست به آواز کدام هنرمند دیگر علاقه دارید ؟

- من تنهای تنها به آواز ، آواز خوان حنجره طلایی کشور علاقه داشتم و کس دیگری را نه یافته ام که جای او را پر کند و به محبوبیت او برسد . من از ظاهر هویدا دل پری دارم که به ناحق خود را با احمد ظاهر در يك دسته بندی مینشاند و سخن های ضد و نقیض در مورد احمد ظاهر میزند که جایی را

بقیه صفحه ۳۰

از واقعیت گروائی ..

در عمل کارش با عیب کمی به اجرا میاید .

وهاب مددی :

دانش هنری غیر از پرداختن های عملی هنری است - فرا گرفتن دانش در زمینه های هنر سال ها وقت به کار دارد - احمد ظاهر دانش هنری نداشت اما از آگاهی نسبی خوبی برخوردار بود . که بیشتر جنبه عملی داشت تا تئوری .

- از نظر شما شرایط و امکانات گسترده اقتصادی و رفاهی که احمد ظاهر از آن بر

شرایط و امکانات احمد ظاهر های فراوانی را برای ما به ارمان خواهد آورد .

- به نظر شما احمد ظاهر آگاهی و دانش کافی در زمینه کار خود داشت - یا صرفاً در پرائیک به تجربه متکی بود ؟

نگیالی :

احمد ظاهر نه نوت غربی را می شناخت و نه از هندی را ، اما در ساحه کار خود به خاطر ذوق و استعداد که داشت و مشق و تمرینی که نمی خواست قطع کردند و پاکم شود -

نویسنده : الکسی تولستوی

طفولیت نیکیتا

مترجم : دوکتور خدایداد پشرمیل

پیوسته بگذشته

نیکیتا چشمانش را باز کرد - و آنگاه با صدا حرکت می نمود و چمنزارها در این وقت خوب تا ریک شده بود.

تمام آسمان را هوای آگست استیلا کرده بود یعنی گرمی تا بستان احساس می شد - سطح هموار بی پایان آسمان طوری موج می زد که گویی از روی خاک پرستان نسیم می گذرد - گاهی برای نیکیتا مانند گهواره ای مجسم بود که او در آن خوابیده و در زیر ستاره ها خاموشانه به جهان و اسرار آن خیره بود.

او تصور کرد ، « این همه از او است - روزی او بر یک کشتی هوا پیمای سوار خواهد شد و پرواز خواهد کرد . »

او در تصور یک کشتی هوا پیمای فرو رفت که بالهایش مانند یک خفاش ، در خلای سیاه آسمان و سواحل آبی یک سیاره مقابل کوه های تفره ای ، خلیج های سحر آمیز ، محیط مرئی قصر ها با انعکاسی بر ها بالای آب چنانچه در غروب تصادف می کنند در گردش بود ... گاهی از تپه فرود آمد - در یک فاصله سنگ ها غوغا می کردند - یک هوای تیره از تالاب ها سرازیر شد آنها به خوابان داخل شدند - یک نور ملایم و گرم از کلکین خانه مادر اطلاق تان می تابید ...

عزیمت...

خزان فرا رسید و زمین برای استراحت آماده گردید - آفتاب تا وقت تر با لایمی شد و گرمی هم نداشت - برنده ها رفته بودند ، باغ خالی بود و برگها بر روی زمین می ریخت - فایق از تالاب کشیده و در سایه گذاشته شده بود طوری که نخته پائین آن رو بطرف بالا بود - صبانه گیاه ها از اثر شبنم مرطوب و نمناک بنظر می رسیدند - از روی گیاه سبز خزان که در زیر پی پوشیده شده بود قلاها به تالاب رو آوردند .

قلاها چاق بودند ، آنها می جنبیدند و مانند گلوله های برفی معلوم می شدند - نوازده دختر در تفره در خارج محله کارگران ، گرم را (یکتوب) تر کساری

است) یا رچه می نمودند - آواز سرود ها و سایر طوطی ها شان همه خیا بان را فرا گرفته بود - دینا شاه در حالیکه یک ساقه کرم را می جوید از زیر خانه ها جا نیکه آنها مسکبه دست می آوردند به بیرون دوید - او در خزان زیبا تر شده بود و رخسارهایش چنان گلگون بود که هر کس می دانست او نه به منظور جویدن ساقه کرم و نه به منظور شوخی با دختران دیگر به محله کارگران نمی نود بلکه برای اینکه کارگران جوان وازیلی را از کلکین دید - بنوا ند - آن کارگر ها مانند دینا شاد صحت خوب داشت و تنومند بود - از توبم شدیدا دلنگش بنظر می رسید - او یکطرف نشسته بود و کارهای اسپان را تر میم می کرد .

ما می به سمت زمستان خانه نقل مکان کرده بود - بخاری ها روشن شده بودند - اخیلکا یا آن خا ر پشت خانگی تکه پاره ها و کاغذ ها را در زیر میز کنار اطاق می برد - او تلاش داشت تا پراش آتیا نه زمستان را بسازد - او گادی ایوا نو بیج در اطاقش با خود اشتیاق می زد - نیکیتا او را از سوراخ کلید دید - او گادی در مقابل آینه ایستاده و ریشش را در دست گرفته بود و با تفکر اشتیاق می زمزمه می نمود که آن مرد برای عروسی آماده گسی می گرفت .

وازیلی نیکیتو بیج گادی های غله را به سما را فرستاد و خودش روز دیگر به آنجا رفت - قبل از اینکه او برود با ما می صحبت مفصلی نمود - او انتظار نامه را از پدر داشت - یک هفته بعد وازیلی نیکیتو بیج نوشت ؟

« غله را فروخته تصور کن که به نرخ بسیار خوب ، بهتر از مد وید بفروشانیم تصور می رفت واقعه یک آنج هم پیشرفت نموده - زاشای گرامی جا ره دو می که خودت بصورت جدی بان اعتراض کردی مطلقا ضروری است - باید دو زمستان دیگر از همدیگر جدا نباشیم - من مشوره می دهم که بزودی ممکنه آنجا را ترک کن زیرا ورزشگاه شروع به کار نموده ، این تنها یک عمل استثنائی است که نیکیتا را اجازه میدهند تا در امتحان شمول سال دوم شامل شود - تصادفا دو گلدان چینی زیبا بدست

آورده ام که برای دوا پارتمان ما کافی است - نشویش من از آورده شدن خودت بود که خرید را فعلا معطل قراردادم . » مامی بسیار تحمل نکرد - ترس از اینکه وازیلی نیکیتو بیج پول زیاد در اختیار داشته باشد ، مخصوصا بیم ازین جهت هم که او گلدان های چینی خوا همد خرید زیرا فعلا اینگونه سامان در جهان هیچ مورد استعمال ندارد .

الکز اند را لیو لیتنا را مجبور ساخت تا در مدت سه روز آماده عزیمت شود - بیل ها نیکه در شهر مورد ضرورت بود ، چمدان های بزرگ ، بیبرل های اشیای نمکی و آفوقه و مرغ و خروس - همه را در یک گا دی بار کرد - به شهر فرستاد و نیکیتا - او گادی ایوا نو بیج ، و وازیلا آشپز در یک گادی چار عرا ده ای بیشتر حرکت نمود - این یک روز افسردنه بود ویا دلیز می وزید - بهر دو طرف سرک زمین های تپه در و شده و قلبسه

شده افتاده بود - مامادش بحال اسپان سوخت و آنها را دک می راند - آنها یک شب را در هو تل کولدی بان سیری نمودند - چاشت روز دیگر گند های کلیسا و دو دو آسیاب های بخار که برای آرد تهیه شده بود از حاشیه چمنزار نما یان گردید - ما می خاموشی بود - او شهر و حیات شهری را خوش نداشت - او گادی ریشش را با نا را حتی می جوید - برای مدت زیادتی در کنار کارخانه های بدوی صابون و خیابان

های چوب ، از میان یک محله کتیف داری میخانه ها و دکان های ترکاری و روی یک بل و سبب که رهن های جوان از محلات شب هنگام در کمین اشخاص می نشستند سفر نمودند - سپس به غله خانه های دراز و تالریک که در ساحل سر اشیب دریای سما را اعمار شده بودند رسیدند - اسپان خسته - گادی را با لای تپه می کشیدند و چرخ های روی سرک قیر صدامی کرد - عا برینی که لباس های پاک وستره بر تن داشتند بحیرت بسوی گادی گل آلود نظر می نمودند - نیکیتا تصور می کرد که هر دو گادی آنها بسیار خراب و خنده آور اند و اسپان نیز از نژاد حیوانات مریض دهائی می باشند - ای کاش آنها جاده عمده را ترک می گفتند - یک اسپان که به یک گادی دو چرخه چلاند بسته بود از کنارشان گذشت .

« سر جای ایوا نو بیج ! چرا اینقدر آهسته می رانی ؟ سریع تر برو ... نیکیتا گفت . » « ما تا آنجا بهمین قسم خوا هییم رفت . »

سر جای ایوا نو بیج آرام واستوار بر صندوقش نشسته بود و هر سه اسپ را می راند - بالاخره آنها به یک سرک کوچک دور خوردند - از کنار آتشیگاه ، جاییکه یک جوان فر به با کلاه یونانی اش در دروازه ایستاد - بود عبور نمودند و در خارج یک خانه سفید یک طبقه ای که دارای آهن پوش بود و فقط با متداه همان

سرک کوچک واقع بود نو قف کردند - وازیلی نیکیتو بیج با چهره پشانی و پر تشا طش در کلکین پدیدار گشت ، دستش را تکان داد ، نا پدید شد و لحظه بعد خودش دروازه پیش رو را باز کرد . نیکیتا نخست بخانه دوید اما لو ن کوچک و خالی اش با دیوار های سفیدش بسیار روشن نبود ، بر زمین چلا دارش نزدیک دیوار دو گلدان چینی ای که مانند کوزه های آب معلوم می شدند بنظر می رسیدند - انتهای صالون در زیر قوسی که مستقیم های سفید داشت و بر روی اطاق منعکس شده بود دختری با لباس قهوه ای نما یان گردید .

دست هایش در زیر پیش بند سفید قات شده بود و بوت های قهوه ای اش همچنان بر روی زمین صیقل شده انعکاس داشت - موهایش بافته شده و بر پشت گوش هایش انداخته شده بود ، در عقب سروی یک گل سفید دید - می شد چشمان آبی اش به نگاه جدی به آنها نظر می کرد و تقریب تر شرو بود ، بلی او لیلیا بود ، نیکیتا در وسط اطاق ایستاد - تر دیدی نبود که لیلیا بسوی نیکیتا آن چنان خیره بود که مردم در جاده عمومی به گادی های چار عرا ده ای سوژ نو فکا خیره می شوند . « نا مه ام را تسلیم شدی ؟ - لیلیا پرسید نیکیتا با شاره جواب مثبت داد . « کجا ست ؟ همین لحظه آن را برایم تسلیم کن ، » لیلیا گفت .

با اینکه نیکیتا نامه را با خود داشت در جیب های خود به پا لیدن شروع کرد لیلیا مستقیما بچشمانش با جدیت و غضب می دید . « من میخواستم جوابش را بنویسم ، اما نیکیتا جویده جویده سخن می گفت . « کجا ست ؟ » « در بکس کالایم . »

« اگر امروز آنرا بمن تسلیم کنی همه چیز میان من و تو تمام خواهد بود بسیار متأسف بودم که برایت نوشتم . حالا من به صنف اول ورزشگاه شامال شده ام . » او لب هایش را با هم فشار داد و بروی پنجه اش ایستاد - در همین وقت بود که نیکیتا درک کرد که باید نامه لیلیا را جواب می نوشت - او به شکل تحمل کرد ویا های فلج شده اش را بر روی زمین صیقل شده کش کرد ... لیلیا فوراً دست هایش را زیر پیش بند سفیدش دو باره پنهان کرد - نوک بینی اش را بالا نموده او تا ر غشایی اش را با پو شائیدن چشمان خود با مژگان ها نشان داد .

« مرا ببخش ، نیکیتا گفت ، بسیار نادم هستم ، نا دم ... با اسپ ها ، درد ، کوبیدن و میشکا کوریا شونوک مصروف بودم » او سرخ شد و سرش را پائین کرد - لیلیا جوابی نداد .

او از خود احساس نفرت کرد اما در همین وقت آواز انا پو لو سو فنا از دهلیز دخول شنیده شد - صدا های سلام تبادله بقیه در صفحه ۴۴

حادثه می آفرینند...

دارند که اغراض مسمومیت تا پیش از بیست و چهار ساعت هم دوام میاورد - همین اکنون من چند تن از بیمارانی را ملاقات کردم که شما روز پیش آنها را بعد از تداوی مرخص ساخته بودید اما امروز باز نسبت دوام اغراض مسمومیت به شفاخانه آورده شده اند و همین اکنون زیر تداوی قرار دارند .

- آنها بیشتر زیر تأثیر حالات روانی خاص قرار دارند و در واقع تکالیفی که انا می کنند رفع نشده تأثیر حالت ترس زدگی میباشد . - در مجموع تا اکنون چند نفر تلفات داشته اید ؟

- هیچ - تمام مریضان پس از چند ساعت به خانه های شان روانه شده اند .

خدا این صورت این مواد از نوع مسموم خطر ناک به شمار نمی آید ؟

- خیر به هیچ وجه .

زمانی به لیسه جمهوری میرسم که ساعتی پیش از آن حادثه آفرینان ، حادثه را به وجود آورده اند و باز جمعی مسموم شده را به شفاخانه ها گسیل داشته اند کنار درب مکتب صد ها تن زن و مرد ، مادر و پدر و دختر و پسر که از مسمومیت شاگردان آگاهی یافته اند ، با تگرانی خواهان معلومات میباشد مسموم شدگان چند نفر بودند ، از کدام صنف ها بودند ، آنها را به کجا بردند ، چرا دروازه مکتب را مسدود ساخته اند ؟ و پرستی هایی دیگر در همین ردیف که جواب دهنده ندارند . مردی سالمند که مویا با خبرتر از دیگران است میگوید ، ساعتی پیش همه را به شفاخانه جمهوری بردند و باز این گروه تگران و غم دار به سوی شفاخانه پراه می افتند و من هم به همراه شان .

مادری که تازه از حادثه خبر یافته و وحشت زدگی در تمام حالاتش نمایان است به شدت بیتابی میکند و دیگران میکوشند آرامشی سازند ، پدری که با شتاب از اداره اش خودش را به آنجا رسانده ، میگوید :

- دختر دیگرم دیروز در لیسه سورپسا مسموم شد و تا اکنون هم بیمار است و حالا این نومی ، این وضع ناکی باید دوام کند ، عاملان بیشم آن چرا دستگیر نمیشوند ؟ و دختری جوان که اشک به چشم دارد میگوید ، مادرم تا جوری ناچوری قلبی تاره و اگر خبر شود که معصومه به شفاخانه بستر است سگته میکند ، قلبش از حرکت می ایستد و ...

کنار درب ورودی شفاخانه جمهوری آدم ها و موتر ها باهم قاطی شده اند وقتی به آنجا میرسم چند موتر که مریضان خود را به خانه میبرند در حال خارج شدن از محوطه شفاخانه میباشند - تگاهی به داخل موتر میاندازم ، مادر و پدری دودختر جوان را به حال استراحت در آغوش دارند دختران رنگ به چهره ندارند و مادر شان اشک در چشم دارد - به عکاس اشاره می میکنم و او وظیفه اش را به انجام میرساند از شعبه عاجل سراغ بیماران را میگیرم و آنها میگویند که تعداد مسموم شدگان زیاد بود آنها را به کلینیک ساری این سینا فرستادیم ، به سوی کلینیک پراه می اتم در حالیکه نوشا دوشم بیش از یکصد

بقیه صفحه ۱۷

مورینه مجسمه

غسی چی سیری دیوه بلارزینته مات شوی گلندان
تولی را تولوی ، هغه می درلوده چی هغه

تولی خاطری چی دینیا هغه می درلودی نه
یوه بل پسی و ترم . آه ، دغه خاطری غومره

و هی او کوچنی وی ! هر خو مره می چی فکر
و کمر ، دپام و د خاطره می به یادنشوه . هغه

تولی خاطری و هی او کوچنی وی . خوبهیزی
چی غومره خو شاله شوم چی به خپل روح کی

می نوی شیان و موندل شبیبی شبیبی می د نی
نو یو خیزونو به هکله سوچ و کمر او پر له

پسی می به یادوول . او همدا ووجی خلکو
به ما ملنلپی و هلی او خندل یی خوزه خوشاله

و ... زوپ شوی و او هغه وخت دیره نا
وخته وه چی ژوند می له سره پیل کړی

وای . خو تر اوسه می کولای شوی چی خان
له ناوړو او ناوړو لکرونو هغه و سامه . خپلو

دوستانوته بدنه وایم او خپل خدای ته هم د کفر
خبری نه کړم . دا پاکي له هغه وخته پیل شوه

چی کوشن می کلاوه هغه خاطری چی په نینا
پوری یی اده درلوده ، ژوندی کړم .

به مات زده می غوښتل چی یو خل بیا هغه
مجسمی ته وگورم .. ټوله شپه دهغه کور

چار چا پیر وگرزیدم او هغه می کوله چی
یو خل بیا هغه مورینه مجسمه ووینم ، خوله

کړکی هغه دیره لیری وه . ټوله شپه می
دهغه کور شا او خوا کی تیر کړه . ما ټول

هغه کسان چی به هغه کور کی یی ژوند کاوه
پیژندل . پوهیدم چی کوئی غه ټول سمبالی

شوی دی او به پای کی دهغه کور له یوه
مټ لکه لینا غونډی ؤ .

هغی ورخی زما ټول ژوند ته بدلون ورکړ .
د تیر وخت د پیښو په غرتگوالی او خپلی ماتی

پوهیدم : چی نینا غه ټول موجود وه ، خو
ما هغه وخت نه وه پیژندلی . د تیر وخت را

جوړونکی نوم یی هم را ته ووی چی ووسی
نشوی پیژندلی . ویی ویل چی میبه یی دغه

مجسمه له ایټالیا هغه را لیولی ده . وروسته
له هغه یی وویل . او فکر نکوم چی وواپی

چی له هغی هغه دی ښه نه راخی ؟ غونډونر
یی وگوره ! پخپل خای ندی ! پزه یی هم

پخپل خای نده ... هنداسی نده ؟ او ندی
جملی به ویلو سره د باندی ووتله . نه هم

د باندی ولاړم ، لدی کبله چی تراغیزی لاندی
راغلی وم . هکله هغه مجسمه یو رښتینای تصویر

ؤ . به حقیقت کی یو ټول ژوندی هو جود و ،
هغه هم له مرمر هغه . تاسو ماته وواپی چی

به کومی معجزی سره یو هنرمن به پنځلسمه
پیړی کی ، هماغه کاږه اوو کوچنی غونډونه ،

همانغه تنلی سترگی ، غیر عادی پزه ، اولوډه
ټنډه جوړه کړی او له هغه هغه دیره شکلی

او زده وپونکی غیره منځته راوولی ؟ دکومی
معجزی به مرسته کیدای شی چی دوی ښخی

داسی کټ مټ یوه غیره وی . یوه ښځه به
پنځلسمه پیړی کی او بله زمون په وخت ؟

او یی له شکه ویلی شم چی هغه ښځه چی
مجسمه جوړونکی ته د موندل (ننوی) به خاطر

ورته کتل ، نه یوازی داچی دخیری له پلوه
(نینا) ته ورته وه ، روح او روان یی هم کټ

مټ لکه لینا غونډی ؤ .
هغی ورخی زما ټول ژوند ته بدلون ورکړ .

د تیر وخت د پیښو په غرتگوالی او خپلی ماتی
پوهیدم : چی نینا غه ټول موجود وه ، خو

ما هغه وخت نه وه پیژندلی . د تیر وخت را
گرزول دامکان هغه ونلی خبره وه ، خوهک

- برو پچیم - برو - بز به غم جان و قصاب
به فکر چرو . اگر راست میگی و قصد
کدک داری خلیفه موتر وان پیدا کن که
زود حرکت کنیم از شفاخانه خارج میشوم
و به سوی دفتر مجله پراه میافیم ، در حالیکه
هر لحظه پرستی تازه در ذهنم جوانه میزند ،
راستی در همین لحظه ، زیر این آفتاب سوزان
چند خانواده در راه شفاخانه ها سر گردان
هستند و چند خانواده دیگر در شهر تگران
سلامتی از دست رفته عزیزان خود میباشدند ،
وراستی آنها ی که این فجایع را به وجود
میآورند و حادثه می آفرینند ، آنها یی که
دانه هراس و ترس وحشت را در میان خانواده
ها میپراکنند ، چرا چنین می کنند و از این
اعمال خود جز آنکه تفرین و نفرت خانواده ها
در راه شان باشد و دامنگیر شان چه سویی
خواهند برد ؟

یک پس بزرگ چند نفر از دخترانی قرار
دارند که رخصت شده اند و قرار است به منازل
شان رسانده شوند - یکی از آنها میگوید ،
ماهه تکلیف داریم ، اما چون در شفاخانه جای
برای پزیاری مسموم شدگان که اکنون
آورده اند موجود نبود ما را رخصت ساختند
می خواهیم با چند تایی آنها صحبت کنیم ، اما
رمق حرف زدن ندارند ، نزد زنی که گو با
مادر یکی از دختران مسموم شده است و با
عصبیت از هوای گرم داخل موتر و دیر به
حرکت افتادن آن شکایت دارد ، میروم و خودم
را معرفی میکنم . باعصبیت میگوید :

- خوب چه می خواهی ؟ جواب میدهم !
آمده ام پیرسم شما چگونه خبر شدید که
دختر تان مسموم شده است ؟

در پاسخ میگوید :

صفحه ۱۲

طفو لیت نیکیتا

«کجا می روی؟»

«بجایکه نملا در آنجا نیستم... او قهقهه خندید... خوب، برادر! لیلیا را چطور یا فنی آگهی تیز، چطور؟... اهمیت ندارد، بر او مسلط خواهی شد... سا... سا... خوب است که قسمتی از چربی روی دستانت را از دست دهی... او بر کمری ها پیش دور خورد و خارج شد... در یک روز او یک

گردید و آواز قدم های سنگین سا را ج دار که جا به دان ها را انتقال می داد بلند شد.

لیلیا با قهر و سرعت به نجوا گفت: «آنها ما را می بینند... با تو مشکل است... خود را خشنود جلوه ده... این بار ترا می بخشیم...»

او بد هلیز دوید - از آنجا آواز نا زکشی در اطاق های خالی بلند شد.

«سلام، خاله ذات! به سما را خوش آمدید! با این شکل او این روز زندگانی شروع گردید، در ده آرام و هموار، آسوده و آزاد - هفت اطاق کوچک دلتنگ و خارج از کلکین ها، گالری های ثقیل بر سنگپاره ها غرغر میکردند و مردم مانند ویری نو سوف، دکتور ز هستو و در پسته انکار ملبس بودند و با قیافه های مشوش که ذهن های شان را از سبب یاد (که کافد ها و مگرد و خاک را بلند می نمود) با عجله می دویدند... این سو و آتسو میرفتند و غالمفال و محاوره های عجیب و غریب حتی وقت هم بصورت دیگر میگذشت... نیکیتا وار سا دی ایوا نو ویج - اطاق

نیکیتا دامن تب نموده - میل و کتاب هارا تنظیم و برده ها را نصب کردند...»

وکتور در تا و یکی از ورز شگا - آمد و گفت که بچه های صنف پنجم در کتاب ها مگرت می کشیدند و معلم ریاضی شان را بچو کی تو وسط صنف عربی سریش نموده بودند - و کتور - آزاد و منحرف شده بود، او نیکیتا را پیدا کرد تا جاقوی قلمی اش را با نوازده تیغ آن پراش بدهد و بعد پیش یکی از همتانها نشی رفت... سو او را نمی شناسی - که با قی کشیم، نیکیتا بعد از غروب بر کلکین نشست غروب بالای شهر همان غروب بود که آن رادر قریه دید - بود اما نیکیتا ما نند زیلنو کین در پشت پرده خود را محبوس تصور کرد - کسی که با اینجا متعلق نبود - فقط ما نند زیلنو کین - از گادی ایوا نو ویج با کلاه و کمری اش و دستمال پا کی که در دست داشت با طاق داخل شد و صخر آب کشا ب را بر سو منتشر نمود.

«من بیرون می روم، ساعت ۹ مراجعت خواهم کرد...»

نیکیتا دامن تب نموده - میل و کتاب هارا تنظیم و برده ها را نصب کردند...»

وکتور در تا و یکی از ورز شگا - آمد و گفت که بچه های صنف پنجم در کتاب ها مگرت می کشیدند و معلم ریاضی شان را بچو کی تو وسط صنف عربی سریش نموده بودند - و کتور - آزاد و منحرف شده بود، او نیکیتا را پیدا کرد تا جاقوی قلمی اش را با نوازده تیغ آن پراش بدهد و بعد پیش یکی از همتانها نشی رفت... سو او را نمی شناسی - که با قی کشیم، نیکیتا بعد از غروب بر کلکین نشست غروب بالای شهر همان غروب بود که آن رادر قریه دید - بود اما نیکیتا ما نند زیلنو کین در پشت پرده خود را محبوس تصور کرد - کسی که با اینجا متعلق نبود - فقط ما نند زیلنو کین - از گادی ایوا نو ویج با کلاه و کمری اش و دستمال پا کی که در دست داشت با طاق داخل شد و صخر آب کشا ب را بر سو منتشر نمود.

«من بیرون می روم، ساعت ۹ مراجعت خواهم کرد...»

نیکیتا دامن تب نموده - میل و کتاب هارا تنظیم و برده ها را نصب کردند...»

وکتور در تا و یکی از ورز شگا - آمد و گفت که بچه های صنف پنجم در کتاب ها مگرت می کشیدند و معلم ریاضی شان را بچو کی تو وسط صنف عربی سریش نموده بودند - و کتور - آزاد و منحرف شده بود، او نیکیتا را پیدا کرد تا جاقوی قلمی اش را با نوازده تیغ آن پراش بدهد و بعد پیش یکی از همتانها نشی رفت... سو او را نمی شناسی - که با قی کشیم، نیکیتا بعد از غروب بر کلکین نشست غروب بالای شهر همان غروب بود که آن رادر قریه دید - بود اما نیکیتا ما نند زیلنو کین در پشت پرده خود را محبوس تصور کرد - کسی که با اینجا متعلق نبود - فقط ما نند زیلنو کین - از گادی ایوا نو ویج با کلاه و کمری اش و دستمال پا کی که در دست داشت با طاق داخل شد و صخر آب کشا ب را بر سو منتشر نمود.

«من بیرون می روم، ساعت ۹ مراجعت خواهم کرد...»

شخصی که ملا متفاوت بود دو همان شب نیکیتا در خواب خود را در یک یونیورم آبی یادگمه های تفره می مشاهده کرد که در مقابل لیلیا ایستاده و با تشدد میگوید: «این است قلمه ات، بگیر... سوره های دراز لیلیا با لا و پائین شد و بینی کو چک و مغرور ش شکفت سپس به خنده شروع کرد.

او بیدار شد و دور خانه را دید - نور عجیب چراغ چانه بر دیوار افتاده بود...

بقیه صفحه ۴۶

از کجا باید شروع کرد

اولا در محاذ و آموزش و پرورش و فراگرفتن تعلیم و تحصیل دو دیگر اینکه جوانان ما در سنگر گرم با دشمنان انقلاب تشنگ بدوش در پیکار اند - سوم در جبهه اعمار وطن و رشد دست آورد های انقلاب شکوهمند نور.

جوانان رزمجوی وطن! همانطوریکه در زمان سلطه امین، تاریخ و طبقه سنگین بر انداختن سلطه او و باند خون آشامش را بدوش شما قرار داده بود و مردانه این مامول عظیم را بدست آوردید امروز دفاع از انقلاب و دست آوردهای

انقلاب و پیوند نزدیک میان حزب و دولت مردم از وظایف عمده تاریخی شماست.

علاوتا جوانان ما رهبران آینده حزبی هستند که انتخاب برای انداختن انقلاب نور یعنی انقلاب ضد فئودالی ضد امپریالیستی و ضد کمپرانروی

را در کوتاهترین مدت (۱۴ سال) دادند! باید با پیوند اثرنا میو نا لستی وسیع یکجا

با کشورها و معارف و نیروهای مترقی جهانی در همه جبهات مردانه رزمیدو این افتخار را دو چندان ساخت یعنی به پیروزی رسانیدن انقلاب شکوهمند نور و خیزش ۶ جدی ۱۳۵۸ افتخار

اولوبه پیروزی رسانیدن اهداف مردم اهداف و حزب، مرحله دوم و انتخاب دوم ما خواهد بود.

ما ایمان کامل داریم که سازمان دموکراتیک جوانان ما و صایای عالمانه و همه جانبه

بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان را جدا در نظر داشته و با مردم، دوش بدوش مردم تحت رهبری حزب د، خ،

۱- در راه اعمار جامعه نوین، جامعه فراوانی و پیروزی و بهزینتی سر بلزانه کار و پیکار می کنند.

زنده باد جوانان رزمجو و صلح خواه افغانستان

زنده باد حزب دموکراتیک خلق افغانستان این گردان پیش آهنگ زحمتکشان افغانستان

۱- در راه اعمار جامعه نوین، جامعه فراوانی و پیروزی و بهزینتی سر بلزانه کار و پیکار می کنند.

زنده باد جوانان رزمجو و صلح خواه افغانستان

زنده باد حزب دموکراتیک خلق افغانستان این گردان پیش آهنگ زحمتکشان افغانستان

بقیه صفحه ۴

آیا رفتن به مدرسه

چنانچه درین مورد بیرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان ضمن ملاقات شان با

هیات جمعیت العلمای افغانستان و نمایندگان روحانیون و علمای شهر کابل در مقر شورای انقلابی (ارگ) به ارتباط وقایع اخیر شهر

کابل که مسمومیت شاگردان و معلمان، کارگران و غیره را سبب شد چنین فرمودند:

«آیا شخصی یا عالمی می تواند در قرآن عظیم الشان یا احادیث نبوی یا ارشادات علمای کرام دلیلی را برای مجاز بودن و مشروعیت

چینی اعمال ضد اسلامی ارائه نمایند؟ آیا اسلام به پخش و فرا گرفتن علم امر ننموده است... من تصور نمی کردم هیچ مسلمانی

به چنین اعمال وحشیانه که مخالف تمام برنامهای بشری و اسلامی است دست بزند...»

لذا بصراحت گفته می توانیم که دین مقدس اسلام هرگز مانع طلب علم و معرفت نیست بلکه فرا گرفتن آنرا بر همه مسلمانان حکم

می کند ولی این گمراشتگان امپریالیزم، اجیزان ارتجاع سیاه و دشمنان صلح و آرامش خانواده های متعلمان و وطن پرست افغانستان

اند که با قلب جلوه دادن دین مبین اسلام و شکل بشرمانه زیر این پرده برای برآورده شدن اهداف شوم خویش در تکاپو هستند

و با این اعمال خود روی خود را سیاه و سیاهتر می کنند.

مرگ به ارتجاع، ارتجاع سیاه و امپریالیزم

۱- در راه اعمار جامعه نوین، جامعه فراوانی و پیروزی و بهزینتی سر بلزانه کار و پیکار می کنند.

زنده باد جوانان رزمجو و صلح خواه افغانستان

زنده باد حزب دموکراتیک خلق افغانستان این گردان پیش آهنگ زحمتکشان افغانستان

۱- در راه اعمار جامعه نوین، جامعه فراوانی و پیروزی و بهزینتی سر بلزانه کار و پیکار می کنند.

زنده باد جوانان رزمجو و صلح خواه افغانستان

یادونه او درمندونه

شعر کی چی لیکلی یی دی :

(مژ دوره ما توه یی ، سو خو ، یی ،
ورک کوه یی

دنا په هرو نډو کی خنځیرو نه نه خانیږی
ور دانگی په زبه دلیا یی مزده مز توالو
دی کارکی توری خایه نسدیرونه نه

خانیږی
گر یوان ته یی لاس وده چی دا خښن
دا سیرا نو

وسله په خیمکه ښی نور ټینگسارونه نه
خانیږی) .

د لایق شعر د محتو له کبله بڼه یی ،
نوی او پر مخلو لکی دی دیت ، غیرت ،
سپېڅلتوب ، میانی او دهیواد دکلنور
او لر غو توب ، ما تو او پر یو او دخلکو
د غور خښو نو او دهغوی دهره مرو بره
لینوب خړک په کی له ورايه ټنگا ری .
هغه د شعر پر مخلو لکی محتوی چی
نوی هم دی د کلا سیک شعر په چو کات
کی به کار پوهی سره خای کړ ید .

شعر بڼه یی نژده شعر په منگولو کی
لام او پښی و هی خو کله کله ور خښه
پېر وخی او له ټولو هڅو سر بیره بیا
دزا په شعر په چو کات کی پا تی کیری
مگر د شعر زده بڼه یی له نوی محتوی سره
مخالفت نه لری او آن داچی ورته چو پسر
هم کوی .

داهم باید هیر نه کړو چی د هغه شعر له
له دی سره سره چی په کلا سیکه لاروان
دی کله کله د قافیو تکرار هم مینځ ته
را ځی چی شعر خوند له مینځه وړی او
آسی کوی یی ، لکه په دغه شعر کی :
نه به شی له تگ د استبداده سره سم
نه غیرت دخلکو نه زما لیو لی غم
سره خو هغه سردی چیری واده تیرونه وی
زده خو هغه زده وی چی و ریت شوی
په غم .

پو رتنی شعر چی د محتوی له پلو بهدای
او پر مخلو لکی دی مگر د قافیو تکرار
آسی کوی او دا تکرار دخو شحال خښک
دشعر د قافیو له تکرار سره ور ته والی
او نیز دی والری .

دشاعر په شعرو نو کی دخلکو دبدمرغیو
علتو نه ښودل شوی او د له مینځه و ټلو
لاره چاره هم ښودل شوی ده .

دی لپاره دخلکو دبر اخو پر گنومبارزه
پر یا لی شی ، دتللو د لاری د بندیزونو او
ستو نړو په پر ټلو و لو عقیده لری چی
دژوندانه د تگ سوز واپ ته خپلو نو او

یو یاسن دزمان په توفالو کی دژوند لاره
بل سپورنده په خپه پتوستر گوی تیریږی .
هداشان یی په بل خای کی لیکلی دی :
(نغښتی حرکت کی فطرت لوی لوی
نو تو نه دی

خکه هم مکان او هم زمان په خو خیدو
دی

خو مره المومس رانی چی تا و ښه
وینه یی

بلی خواته گورم در ست جهان بلی
خو خید و دی

ویا سه بیوی خپله سا حل نه چی زه
وینم

یو غصنا ک دی او تو پا ن بلی
خو خیدو دی

دانری به مته دشرابو په نفو کړمه
دو مره که تسل شم چی الفا ن بلی

خو خیدو دی) .
اوسنی لایق

په دغه پر او کی له نا هیلو اوشکاتونو
راونی او هغه لار یی چی ټاکلی ده د
پری او هدف ته درسیډو ضمانت کوی .
په دی پړاو کی دعلمی نړی لید بلی
رنا کی په خر گنده تو گه دپا تگوا لو او
فیوډالانو په وړاندی دکارگرو ، بزگرو او نورو
زیمار ایستو تکرار دفاع کوی لکه :

(داز خمی وطن چی دمر دور په و پندونک
دی

نور په دغه لار له منمگر و سره نه ځی
خپه دسرمایي ته دپولانو خټک پویه
دالیوه په روغه له کارگرو سره نه ځی
داحسوکو غل ، دا خیتور ، دغه د کلسی
خان

لاره د وروری با ندی بز گره سره نه
ځی

داوطن نور پل له استثمارة سره نر دی
دا هیواد پو گام له دی بربره سره
نر دی) .

له دی سره سره چی دزیار ایستونکو
او مفت خوړو تر مینځ د پیلنانه کړښه
کا پی او یو له بله یی پیلوی او دا بلی
په کی کوی چی دهغوی تر مینځ دیبلنانه
همیشنی یو له شته چی دزیار ایستو تکرار
بربالیتوب له مینځه تلای شی ، نو زیار -
ایستو لکی راپولی چی دخپلو طبقاتی دښمنانو
پر ضد پانځیری او دهغوی په له مینځه وړلو
سره خان آزادی کوی . لکه په دغه

زما دغو پ لښتی نو ښځینو پ دی برالا
زه په ټول نا ریخ کی ملعه ستا دشریت
شوم

پا یو ، نخته دمنمگرو د رضا

زه دالسان موریږمه ، نونه ښه ، آزا ده بسم
دان بند کی زو لری کړه له ما .

دنوی دامن لپاره سو له خوا پی او د

جگړه ما ری پر وړاندی دسو له خوښوږ-
تکو تنگه او ملا تر کوی او خپله انسا لی

لو په دند ، سر ته رسوی لکه چی وایی :

مون له تر یوا لو نه تو سنی خوا پو ،
ور وری خوا پو

خکه مو پر ا لښتی هر ملت ته نږه
ورونه دی

شرم دی انسان ته چی جنگیری له خپل
ورور سره

هر خا خکی نو ینو کی فنی دی افو نه
واپه سره یو دی ، سره ورو نه دی ملگری

خلک
ټول بشر یوه ونه ملتو نه یی ښا خو نه

په پای کی ما تو نه کوو چی لایق
خپله لریواله دنده ډیره ښه سرته رسوی

او د شعر په ژبه دنری یوا لو کار گرو سره
اوزه په او ږه دپا تگی دد پوا نو پر ضد

جنگیری او شعر په ژبه وایی :

په سرو لمبو کی لامی تو یتا م غښلی
دوینو په تا لاب کی خو خوبونه لیس

خانیږی .
پا داچی وایی :

ای دجا پا ن خلکو ما را و پی یغامونه
دی

ستا جزیرو ته زما دغر و نو ملا مو نه
دی

ماله هسی خاوری د چا پا ن غیر نسی
ولس لره

خان سره راوړی د وروری تا زه گلونه
دی

دا گلو نه څه دی ، د وروری ، برادری
پونی

داد افغا نانو ددی عصر شعرا رو نه دی

دشاعر (سپینو) او (زیری) بلی
شعرونو کی دهیلو کا روا ن په خر گند
ټول لید ل کیری .

بلی -

لاندینی شعر دپورتنی ادعا دثبوت ښه سند
دی :

مه می خندو نه نا رینه ، نه یم دخندا
زه یوه لاره یم دغمونو ددنیا

ستا په زندا نو کی می پیری پیری زږلی
نشته را کی توا ن نوره غمونو د ژبا

نه دژوند جوهر ، د عشق ډیوه ، دانسان
مورومه

تا کی مه تا تر که دشیطان دمنغو لا
داز ما پلاس کی کړی نه دی اتکری

مصرفیت زیاد

معلم از شاگرد کو چکش پر سید :
- تو چند دندان داری ؟
شورست پس دانه معلم ما حیوا للمعلم ما حب به الدازه کار دلم که تاحال
نتوانسته ام دندانهایم را حساب کنم .

راه نشاندادن

پسر کوچک در بین سرک موتر دوگفت :
- آقای ترا فیک من چه طور می توانم که از این راه به شفا خانه بروم .
پو لیس ترا فیک گفت :
- اگر همینجا باشی موتر می زند و همان مو تر ترا به شفا خانه میبرد .

مریض شوخ چشم

نکته ها

داکتر گوش دودی شما چیزی میبیند
لیست میتوا بیدار لیا میا بتا ن را بپوشید.

• • •

بروز دوان دوان بسفانه آمدوبه مادرش
گفت :

ما در جان من امروز از درسی خود ۲۰
گرفتیم .

- آفرین پسر جان از چه درسی ۲۰
گرفتی ؟

ساز درسی املا از انشای واز درسی
حساب .

• • •

پسر - بیدار جان چرا بعضی ها بخود -
کشی میکنند ؟

پدر : چون از چیزی نا را حتنند .
پسر : چرا شما در آخر سال خود کشی
نمیکند ؟

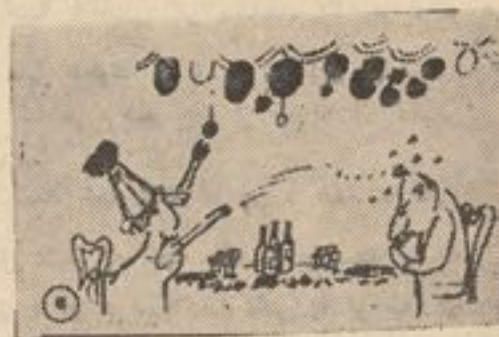
ژوندون

زن سی ساله است

جوانی بیک «واسطه» که زنی را برای ازدواج به او معرفی کرده بود گفت ؟
- آدم حسابی ، چرا بمن دروغ گفتی ؟
تو گفته بودی که زن بیوه سی ساله اس، اما معلوم شد پنجاه و پنج ساله اس.
آن آدم حسابی جواب داد:
- من دروغ نگفته بودم اوسی سال است که بیوه است .

یک شب کارنیوال ویک مردخسته

عزیزم سهریانی کنید

زود بیدار شو

بیدار شو عزیزم

باش که ترا بیدار کنم

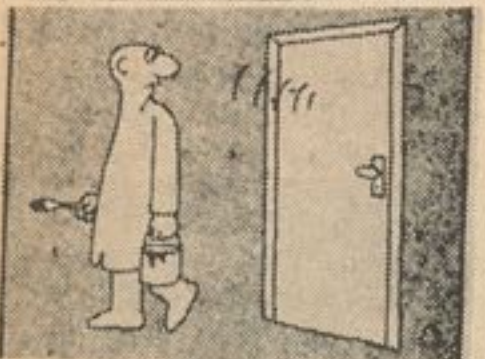
جراخسته هستی

بیدار می شوی بالی ؟

امشب شب آزاد دادن توانست

از بالا به پایین بدون شرح

يك داستان

كو تاه طنز

در جنگ دوم جهانی پس از شکست آلمان
عده ای از سر بازان در گوشه و کنار در
حال جنگ بودند ... ولی گلوله ها تمام

شد و اسلحه که از کار افتاده بود ... راز
تا تکلیف چیز آهن پاره چیز دیگری باقی
نمانده بود ... ولی آنها می خواستند بهر
ترتیبی شده جلو دشمن را بگیرند ...

بدین جهت یکشب فرماتده آنها یکی
از سر بازان را احضار کرد و جابوئلی
باو داد و گفت :

... تو امشب باید در کنار جاده پره کی

... این جادو هم تفنگ تو است ... اگر نه
تاریکی صدای شنیدی فریاد کنی: ایستاد

والا تیر اندازی میکنم ... و گرسنه باران
حرف را تکرار کردی و جواب نشنیدی
بطرف دشمن حمله کنی و او را با جادو
بکش !

سر باز جادو بدست به کنار جاده رفت
و هنوز سر پست خود ایستاده بود که
صدای پائینی شنیده شد که بطرف او می
آمد ... فریاد زد :

ایستاده شو الا غیر می کنم ...
اما طرف جواب نشنید و دید که مرد
مستقیم به طرف او دوید تا او را از پادر
آورد ...

اما ناگهان خود را با یکی از دوستان
خود رو برو دید ... عصبانی شد و فریاد
کشید :

ساحق ... پس چرا هرچه فریاد کردم
چو ایندانی ... چیزی نمانده بود که
ترا بکشم .

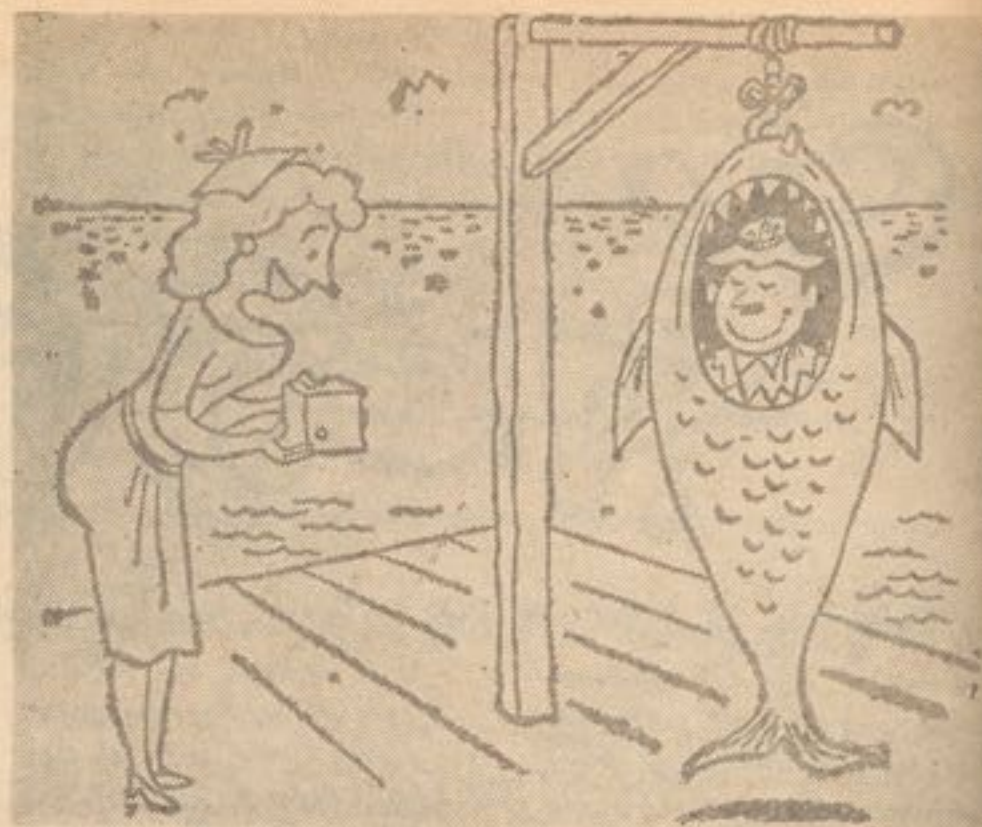
سر باز دیگر با خوشامد ی سری تکان
داد و گفت :

چطور میتوانستم جواب بدیم ...
فرمانده گفته است که من يك تا تك هستم
و باید بی اعتنا پیشروی کنم .

سلی، حاجانم بمن گفته که در اینطور
مواقع همیشه جواب بدیم ... نی خانم
تشکر ...

و چون صاحبخانه از این حرف خنده اش
گرفت احمد گفت :

سولی مادر جانم هیچوقت فکر نکرد
بود که ممکن است شما شیرینی بسازین
کو چکی بمن داده باشید !!

آخرین عکس یادگاری

راه رفتن در خواب

دو یکی از مجالس صحبت از اشفا می شد که شبها در خواب راه میروند ...
یکی از حاضران رویه یکی از دوستان کرد پرسید:
- برای شما اتفاق افتاده که در خواب راه بروید؟
یعنی چطور؟

یعنی با پای برهنه از رختخواب خود خارج شوید و بعد بهمان حال مثلاً روی
پام منزل خود راه بروید؟
مرد ابرو ها را در هم کشید و گفت :
ساده ... هرگز ... وقتی هم که مسخره خواهم در خواب راه بروم آنقدر لروت
دارم که فوراً زنگ بزنم در بوم ها فرمیشود و مرا باموتر کادیلک بگردانند
میبرد !

دردینای دیوانه ها

تو دیوانه نه در روز عید در گوشه ای از اشفا خانه نشسته و حساب روز های
گذشته را می گردانی ...
یکی از آنها پس از شما زیاد رو به نوشتن کرد و گفت :

- تو می توانی تاده حساب کنی . بلی .
خوب نایست چطور ؟
شتر اینصورت باید بوی ها را هم بکنم .

دیوانه اولی با تعجب پرسید :
- چرا ... برای چه بوی ها را
بکشید ؟
چون که من فقط حساب انگشت عایسم
را بلد هستم و پس .

بچه هوشیار

بعد از ناله ی پیش هر يك از مهمانان
يك تکه شیرینی گذاشتند و احمد ۶ ساله
زودتر از همه سهم خود را خورد .

خانم صاحبخانه رویه او کرد و گفت :
باز هم می خواهی شیرینی بوی بد بدیم ؟
بچه ها که می کشید و گفت :

سارق - بیخشیید ، ممکن است بفروماند
بانک بزرگ شهر کدام طرف است !!!

از شگفتی های رنگارنگ جهان

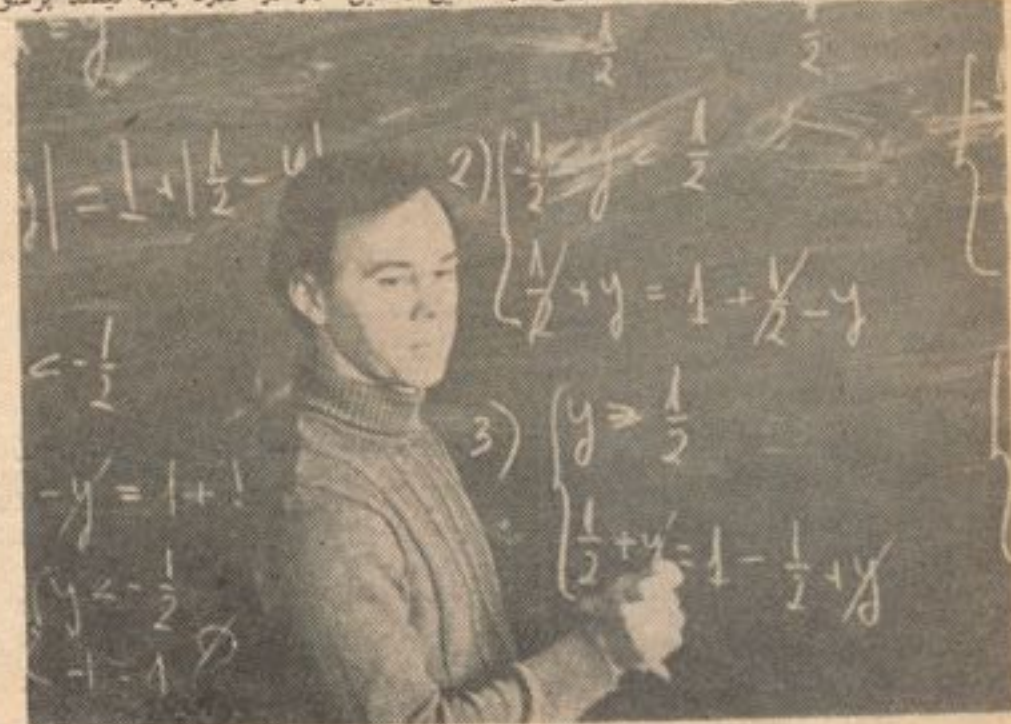
نوآوری های شگفتی انگیز در

ساحه علوم

برای اولین بار در تاریخ ستاره شناسی و نجوم شناسی محققین کشور های مختلف جهان توانستند فعالیت های شمسی را که در حد اوسطی هر بار ده سال بوقوع می پیوندد کشف نمایند در حدود یک هزار و پنجاه دانشمند از چهل کشور مختلف در پرو گرام های تحقیقی بین المللی در مورد آفتاب مصروف تحقیق و مطالعه اند. پرو گرام تحقیقی این دانشمندان برای اولین بار در سال ۱۹۷۹ آغاز و تا فیروزی سال ۱۹۸۱ ادامه خواهد یافت. قسمت تاج یا کرو لای آفتاب که در حدود چندین میلیون درجه سانتی گرید حرارت داشته پیوسته ذرات الکترونی، پروتینی و ذرات القایی را در مدار خویش انتشار میدهد که در حالت عدم تحرک و جنبش این ذرات دارای انرژی کمی بوده اما در حالات تحرک، فعالیت و حرکت متحرک به پیدایش تحرکات الیومسفریک و طوفان های جیو مگنتیک میگردد. روی این لحاظ مطالعه و بخار به رادیویی به یک فاصله دراز و طولانی دچار اختلال و رکود میگردد.

وظیفه دانشمندان رشته استروفیزیک این است که چگونه میتوانند تغییرات و تحولات را که در نظام شمسی و فعل و انفعالات درونی خود

آفتاب بصورت آتی و یا ناخبری بوقوع می پیوندد پیش بینی نماید دانشمندان که در مرکز تحقیقاتی علوم جهانی کار و فعالیت می نمایند عقیده دارند که مطالعه تیلوفنی میان نصف از جمعیت انسانها میتواند توسط اشعه لیزر صورت گیرد. در انتقال پیام ها از امواج نوری لیزر که از یک فیبر شیشه عبور میکند استفاده بعمل میآورند آنها میگویند که ایراد بیانه ها، خطابه ها تصاویر همچنان از طریق همین فیبر شیشه صورت گرفته میتواند عملدترین مورد استفاده از این وسیله مفاهیمی بصری همانا قدرت وسیع اطلاعاتی آن است که از طریق امواج نهایت کوتاه بعمل میاید. چنانچه محققین به اثر تحقیق که نموده میگویند یک سیم تیلوفنی فقط میتواند چند مفاهیم محدود را انجام دهد اما بر عکس کندکتر های لیزری که به اندازه یک مسر قلم در امتداد دو لبین به ضخامت یک موی انسان در مجموع میتواند سر هزار مکالمه تیلوفنی را انجام دهد. یکی از دانشمندان علوم اتحاد شوروی به کشف ماشین اگری نایل گردیده که این ماشین خودکار میتواند مورخ های را به عمق چار هزار و دو صد متر برمه کاری نموده که این ماشین کار در حدود پنجا فیصد برسوتل

این دانشمند جوان رشته فزیک و استرونومی مصروف تحقیق و حل فرمول های فزیک دیده می شود.

را خود انجام داده میتواند و هم چنان با وصف آن توانسته است که سرعت کار را نیز در حدود پنجاه فیصد افزایش دهد.

وزن این ماشین در حدود یک هزار تن بوده دارای یک کمپیوتر که میتواند از فعالیت های ماشین بررسی کند می باشد این ماشین بعد از این که از کوره آزمایشات متعدد به موفقیت بدد آید در اواخر سالهای ۱۹۸۰ و یا ۱۹۸۱ به معرض استفاده قرار خواهد گرفت. نوع جدید از پروژه برقی که انرژی حرارتی را به انرژی

از سبوتینک

ترجمه بریالی علی زاد

تأثیرات قهوه و چای بالای صحت

و مرض شکر هر دو باآفات الا منیکیت قابلیت نفوذ به جدار های اوعیه و وظائف قلم یکجا سیر نموده و بلا شک در چنین و فای کافین و اجزای دیگر قهوه خلاف تو ل

تأثیرات سو را سبب میشوند. قهوه از باعث مؤثریت آن بالای مرک وازو مونر و غشله قلبی باعث فرط فشارخون ودر صورت استفاده مداوم از آن باعث فر فشار مز من خون میگردد.

اگر شخصی که مصاب فرط فشار خون است دو پیاله قهوه (که ۲۰۰ گرم کافین دارند) صرف نماید تشنج او عیوی نرزش دوامدار گردیده و هم فشار خونی بلند تر میگردد پس درنصورت میتوان قهوه را یکماده قهیر

دهنده دانست. در نتیجه تحقیقات اخیر رابطه مستقیم بین قهوه صرف شده وواقعات احتشاء عضله قلم (یک افت مهیب قلبی که با اسکیمی قلبی دنیا میگردد) دریافت گردیده بنا برین قربانیا این مرض مانند مصابین امراض اترومسکلیر و مستنو کارد یا باید از صرف قهوه جدا خود داری نمایند.

گرچه از نظر پراکتیک مقدار کافین درجه و قهوه با هم مساوی بوده مگر تا حال رابطه مستقیم میان مقدار چای صرف شده و کثرت وقوع حوادث احتشاء عضله قلبی به الیات

نرسیده و میتوان گفت که تأثیرات قهوه فقط و فقط مربوط به جز کافین آن نبوده و احتمال دارد که سبب اصلی آن یکی از اجزای دیگر آن باشد. از همین باعث بمریضانی که مصاب امراض قلبی و عالی اند توصیه میگردد تا عوض قهوه از چای که بهترین منبع دماغی و روحی

روز گاری این ماده آشامیدنی معطر فقط در قهوه خانه های شرقی رواج داشت ولی اکنون در تمامی نقاط جهان مصرف آن سیر صعودی اش را در پیش گرفته است.

با جهان شمول گردیدن صرف قهوه تأثیرات عصبی و روحی این ماده نیز روز بروز آشکار تر گردیده و میگردد. جهانیان را عقیده بر اینست که قهوه یک منبع مؤثر سیستم عصبی مرکزیت واز با عث مو جودیت مقدار زیاد کافین در ترکیب خویش قهوه باعث صعود یک مرکب اساسی کیمیاوی که سیرو تولین نام داشته و مرکز تحرکیت وازو مونر دماغ را تنبه می کند، میگردد و هم از یاد این ماده اخیرالذکر در خون بالای فریکولی و شدت تقلصات عضله قلبی از تأثیرات بینظیر بر خوردار است در نتیجه مطالعات سریری معلوم گردیده که این تأثیرات قهوه درموارد تقریفا فشار خون شریانی خیلی مفید ویا ارزش است. همچنان در نتیجه تجربیات

پیم اطباء ثابت گردیده که روزانه صرف یک تا دو پیاله قهوه باعث تسریع عملیه تجزیه مواد شحمی به اجزای اصلی شان میگردد و به این ترتیب از باعث ازدیاد اسید های شحمی آزاد در خون افزا از اسید های شحمی از عضویت بیشتر از دو چند میگردد.

همچنان به اساس اطلاعات بدست آمده معلوم گردیده که صرف فقط یک پیاله قهوه (روزانه) باعث سقوط اشتها میگردد. همچنان قهوه باعث کاهش مقدار شکر درخون واز دیاد تحمل عضویت مقابل شکر میگردد. به که آیا کمابیکه

مصاب جافی و یا مرض دیا بت (مرض شکر) اند میتوانند با استفاده از قهوه خود را از این تکالیف نجات دهند؟ هر گز نه، زیرا چاقی

این نتیجه رسیدند که یک تجربه ساده نمیتواند حقیقت را کاملاً آشکارا سازد.

دانشمندان از کشور های مختلف منتظر تحقیقات دانشمندان اتحاد شوروی بودند تجربه در اتاقولایرا توار تحقیقات لیوترونی که در حدود پانزده هزار کیوبیک متر وسعت داشته و در یک تونل کوهستانی حفر شده در دره بزرگ بکسان منطقه قزاقس موقعیت دارد صورت می گیرد چند ماه قبل محققین دریافته اند که عنصر لیوترونی از شکاف و سوراخ های زمین نفوذ نموده و میتواند قابل اندازه نیز باشند. مگر تا کنون ده عنصر لیوترونی را کشف نموده اند این کشفیات هنوز هم نتوانسته است که ابهامات و معجزه بودن حرارت آفتاب را کاملاً عریان سازد.

امروز دانشمندان اظهار میدارند که تحقیقات بیشتری در مورد ضرورت بوده امروز دانشمندان اتحاد شوروی سوسیالیستی با کمک و استفاده از ماده گالیوم اسلوب و طریقه های دیگری مبنی بر لیوت این امر طرح نموده اند که اجرای این کار ضرورت به پنجاه تن ماده گالیوم می داشته باشد که تا الحال در حدود ده تن ماده گالیومی در جهان کشف و تولید گردیده است. امروز موسسه علوم در اتحاد شوروی اسلوب تحقیق لیوترونی های شمسی را انگاشتی و بهبود بخشیده اند.

لایرا توار دیگری به وسعت چهل هزار کیوبیک متر در اتحاد شوروی در حال ساختمان است این لایرا توار که برین منظور اعمار میگردد در حدود انتهای تونل چار کیلومتری که در عمق زمین فرو رفته است قرار خواهد داشت هم چنان لایرا توار دیگری بدین منظور در معدن نمکی نوپاس قرار دارد لایرا توار دیگری با اشتراك محققین ایتالوی و شوروی در عمق کوه های آلپ برای تحقیقات مشترک جریان دارد.

امروز تعداد زیاد دانشمندان علوم جهان به این عقیده اند که آفتاب راکتور بزرگ حرارت هستوی شمرده میشود عده دگر از دانشمندان به این نظریه مایل لیوترون می میگویند که آفتاب این منبع بزرگ روز و حرارت تحت قوه ثقل و فشار آن متبذیر شده و به تدریج حرارت خود را از دست میدهد و منبع حرارت آن نیز همانا مغایرت و تضاد مرکزیت ثقل آن به شمار میرود. عده از دانشمندان به این نظریه مایل لیوترون می باشند که چنین تضاد منبع حرارتی کمکی را ایجاد نموده و ثانیاً در آن لیوترون های شمسی نمیتواند وجود داشته باشد ولی این کار خیلی زود است که چنین قضاوت را عاجزانه انجام داد در صورتی که واقعاً آفتاب متبذیر گردد باید قطر آن پنجاه فیصد در صدو چهل هزار سال اقباضی را نشان دهد اما در حالیکه آفتاب حرارت و شکل خود را با عین قطر طی بلایون بلایون سال حفظ خواهد کرد.

هستوی ثابت بدست میاورند اما نقطه نظریه مطلوب ترین جا است که این اجسام عظیمه الجثه دارای مواد هلیوم و هایدروجن فراوان اند. این حقیقت به اثر مشاهدات لیسکوب و تحقیقات استراو میکی یا تحقیقات استر- لایک کشف گردیده است.

به این اساس استرونی مر ها استدلال میکنند که هسته هایدروجن به هسته های هلیومی سنگینتر انقسام نموده پروسه حرارت هستوی میتواند منبع انرژی آفتاب و ستارگان قرار گیرد. مگر ترکیب هسته ها بایست به اثر رها شدن لیوترون ها صورت گیرد مگر در غیر آن صورت عدم موازنه انرژی مشهود خواهد گردید.

روی همرفته حرارت های هستوی مثل حرارت هستوی آفتاب میتواند توتاهای بزرگ لیوترون ها را تولید کند بنا برین تحقیقات استرونی ها حاکی بر آن است که این لیوترون ها در روی زمین نشان میدهد که آفتاب منبع تعامل حرارت های هستوی می باشد. اما این سوال خلق میشود که چگونه؟

لیوترون های شمسی را میتوان جذب کرد. اولین کسی که نظر به اش را درین مورد اظهار نمود **داکتر بودو بونی کوروف** دانشمند فزیک اکادمی اتحاد شوروی بود او اظهار میدارد که جذب آنها توسط کلورین که کمی مایع در آن باشد صورت گرفته میتواند. محاسبه او ساده و سهل بود اگر میتوری بمقابل حرارت هستوی آفتاب صحیح باشد عنصر لیوترونی توسط اتم های کلورین جذب شده میتواند که بعداً طی مسرا حاصل به ارسون ۳۷ تبدیل میشود تجزیه و ششبد عنصر ارسون ۳۷ آتقدر کار مشکل بوده نمیتواند. این طرفه العمل توسط داکتر داویش فزیکدان امریکایی در سال ۱۹۶۰ مورد آزمایش قرار گرفت.

تجارب آنها در یک قسمت معدن زیر در یابی صورت گرفت و مدت چند سال ادامه یافت که درین مدت یک نذره خورد لیوتری نواز آفتاب بدست آمد. که از آن چنین نتیجه حاصل می شد که آفتاب نور را بخش نه کرده و حرارت هم نمیتواند داشته باشد.

بعد از اظهار این نظر بحران در علم فزیک رونما گردید و دانشمندان به این نظر بودند که یا این گفته کاملاً دروغ و جعلیات است یا این که تحلیل و تفسیر خویتر در مورد حرارت آفتاب و ستارگان بایست صورت گیرد. در هر یک ازین حالت ها منبع حرارت شمسی نمیتواند تعامل حرارت هستوی آفتاب قبول گردد. دانشمندان مجبور شدند که تحقیقات شان را همچنان ادامه دهند در جمله این ها این گفته وجود داشت که انرژی لیوترون ها پالین تر از درک و شناخت کشف داویش بوده و با اینکه در طریقه کشف و اسلوب حل داویش اشتباهات وجود داشته است. بنا براین به

منابع این ویتامین را سبب میشوند اینرا هم باید دانست که بعد از مطالعات پیهم و خستگی لایذیر دانشمندان طب در اواخر نزدیک یک سلسله تأثیرات قهوه بالای عضویت انسان کشف گردیده و بسیاری از تأثیرات آن تا هنوز غیر مکتوف و مبهم باقی مانده است و حقیقت اینست که باید جهت دریافت تأثیرات مثبت و منفی این ماده مطالعات دقیق و گسترده صورت گرفته تا بعد از آن بادر نظر داشت سود و زیان هر فرد برایش تو صیه لازم صورت گیرد.

حقایقی درباره ر موز حرارت آفتاب

واز آن عبور کند. فزیکدان ها هر چند که از این گفته خو شحال یودند اما مطالعه انقسام هسته آن ها را به موجودیت عدم توازن انرژی متقاعد نمود. این امر موجب گردید که قانون حفظ انرژی را دگرگون سازد.

پالی متیقین بود که هیچ کسی قادر نخواهد بود که آنچه را که او کشف کرده بود ملاحظه کنند او خودش به تنهایی تجربه اش را ادامه میداد اما او استیاء میکرد زیرا بیست و پنج سال بعد فزیک دان دیگری موفق گردید که عنصرینو تر ینو را که در زمان عکس العمل هستوی عملیات راکتور های اتمی ظاهر میگردد ملاحظه و کشف نماید.

دریک زمان دانشمندان علوم قیاس میکردند که آفتاب و ستارگان حرارت شان را از تعامل

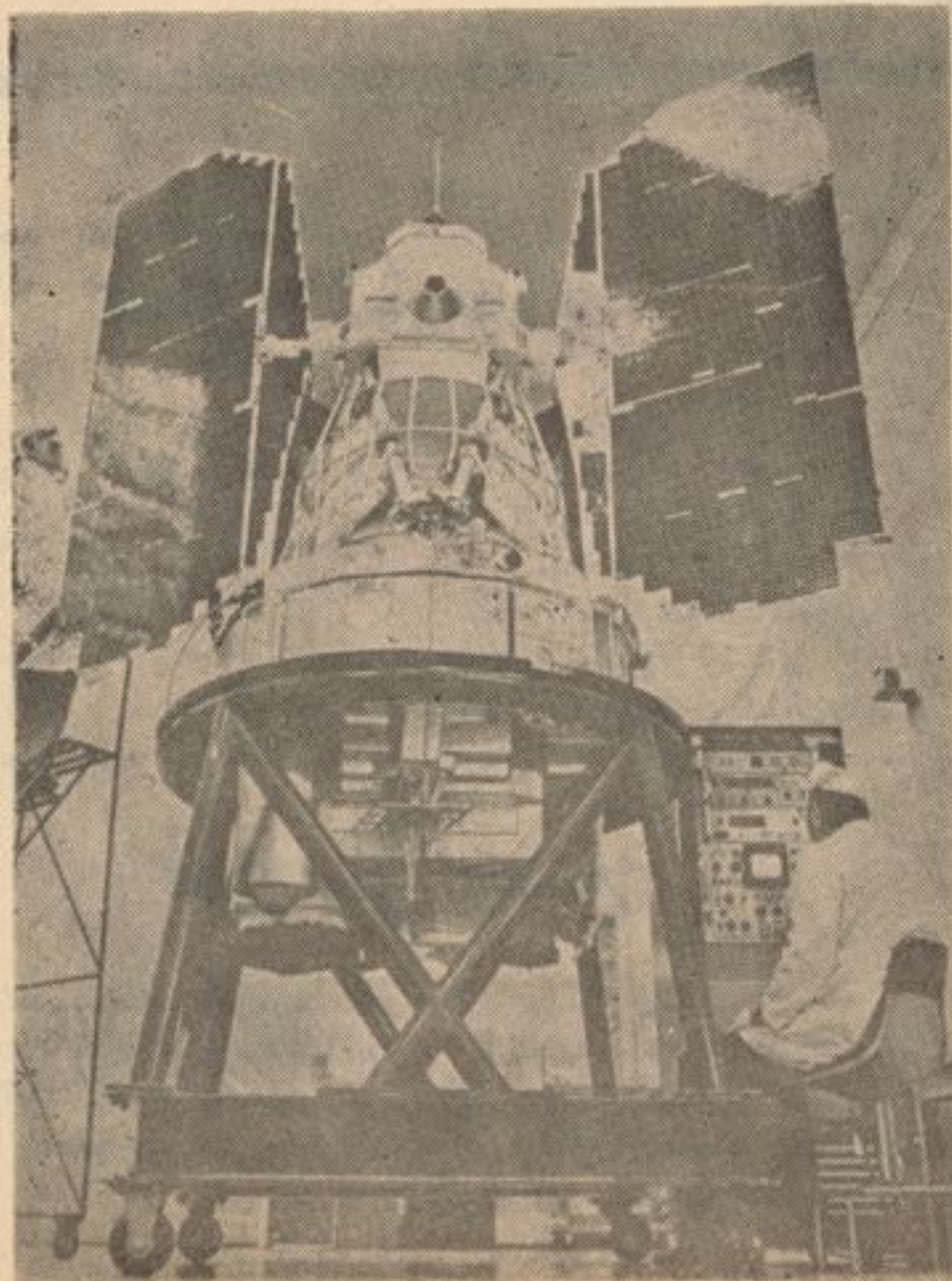
است استفاده نمایند و این مریضان در صرف جای هم نباید احتیاط را از دست دهند.

بالاخره اینرا هم باید خاطر نشان ساخت که اشخاصیکه مصاب امراض الرجیک (حساسیت) اند هم باید از صرف قهوه جداً خودداری نمایند زیرا بارها مشاهده رسیده که قهوه باعث بروز دانه های جلدی و دیگر اشکال واضح حساسیت میگردد. که این افات با نداوی و تجویز ویتامین (ب۱) (ویتامین) جواب میدهند زیرا بعضی از اجزای قهوه تخریب نا سالم

مدت ها قبل دانشمندان تصور میکردند و به این عقیده بودند که روشنی آفتاب نسبت حرارت و عکس العمل های حرارت هستوی آن است مگر تحقیقات جدید در مورد آفتاب و انرژی شمسی نظریات دیگری دارند که به نظر قبلی تردید قابل ملاحظه را وانمود می سازد.

در حدود سالهای ۱۹۳۱ فزیک دان مشهور سویمی ولف گننگک پولی چین ابراز نظر نمود که چیزی عجیب را کشف نموده است او میالغه نمیکرد، عنا صری را که او موجود ینش را پیشینی کرده بود یک عنصر

عجیب مینو ترونی بود که هم از نقطه نظر کمیت و هم از نقطه نظر چارچ برقی مساوی به صفر بود، این کتله عجیب به سرعت نور در حرکت بوده و قادر بود که جهان را شکافته

بادوشیزه مبارز...

وجوانان و اینه قومی او را در شهر متوجهش می سازد.

دوستان شهری و قبیله ایت و قدرت فکری او را در چنین سنین کو چکی درک میکنند او را در این راه تشویق میکنند و زمینه رشد فکری او را با کمک های مادی و معنوی تقویت میبخشند.

رفته رفته شیوه پر خورده و عکس العمل شوکت، در برابر ظالمان و عدم اطاعت او از رسم و رواج ها و مقررات بومی سبیه ناسی از تسلط سود خواران و پولداران رفته رفته متوجه میشوند که در بطن خودشان دشمن منافعی از منافعشان رشد میکند و وجود یک دختر که روز بروز به اطاعت کور کورانه اهل قریه خائنه داده می رود.

شوکت از نظر سود خواران و ظالمان بنام دختری قاپکار و نامطلوب تبلیغ و سر زنی میشود. ولی هر روز دخترکان و پسران قریه که حقایق تلخ زندگی را مشاهده می کنند و از استماع مینمایند. بدور او جمع میشوند و جهت دفاع از او حصار میسازند و از او حمایه میکنند این مبارزه تنها در قریه کو چک آنها محدود نمینماید آهسته آهسته اینجا و آنجا را فرامیگیرد تهره ها آغاز میشود. و علاقه بدیدار شوکت از همه جا بیشتر میشود. این حالت دشمنان او اهل قریه ها را به خشم می آورد. تا آنکه در پی نسیه میشود و با حامی و هم منفعت خویش حاکم منطقه در تماس میشود.

یکتیب که تمام اهل قریه در خواب رفته بودند و فقط صدای غوغای سنگان سکوت آنها را می شکست.

امواج نیلایی و خروشان دریای کنار قریه گاهی آرام و گاهی در اثر تماس با سنگهای خورده و بزرگ صدای وحشتناکی به پامی کند. درختان سر سبز مزارع همه در زیر شعاع مهتاب جلوه دیگری داشت.

صدای غامغال پدر شوکت با چند نفر او را از خواب بیدار کرد. با نوحه پا به طرف صدا رفت دید که پدرش را محکم گرفته اند و طرف یکدیگر میانداختند پدرش فریاد میزد. برو بدخایان و ظنفر و شان دست از سردخترم بردارید بروید گم شوید. شوکت فریاد زد. پدرم را رها کنید بی طرفی ها. آیا انسان را کسی اینطور میزند.

اما آنها پدرش را به زیر شلاق گرفتند و چند نفر دیگر شوکت را بیهوش بر بالای اسبها نشاندند و راه شهر را در پیش گرفتند.

مهدی حاکم در حالیکه بر وی تخت که از گلهای قشنگ زینت داده شده بود افتاده و نقشه های شیطانی اش را در فکر

گشایش تر تیب میداد او در عالم رویا میدید که طفل های با برهنه زن ها یخن باز مرد های ضعیف و ناتوان برایش پایش افتاده و ناله می کنند و میگویند مهدی سر ظالمان را از سر مناسکم کنید. و مهدی قهقهه میزند و میگوید بروید احق ها گم شوید شما را مانده و غدا لت خواستن و باز هم قهقهه میخندد. در همین افکار بود که دروازه باز شد و شوکت را که نو نفر گرفته بودند به طرف مهدی انداختند و خودشان بر آمدند مهدی آهسته آهسته با قدم های شمرده به طرف (شوکت) برآه افتاد و در حالیکه نگاهش بر قشطلت داشت گفت به به چه زیبا. شوکت در حالیکه پس میرفت گفت شما خاینان و وطن فروشان

میخواهید با این اعمال نان روح ما را ضعیف کنید اما ما هیچ وقت از این جنایت های شما سر اس نداریم. و مهدی خان با خشم در حالیکه در چهره اش آلت رجنایت موج میزد بالای شوکت حمله نمود پیراهن گهنو مند رس شوکت در اثر حمله او پاره شد و در همین اثنا با ران شروع به باریدن نمود و قطرات شفاف آن پنجره را میشت.

صدای قدم های مردم در روی پیاپان های بگوشش رسید. با وار خطایی به طرف پنجره رفت به بیرون نگاه نمود از وحشت کم ماند و بود نقش زمین شود زیرا در اطراف ساختمان هزاران طفل با برهنه هزاران جوان اواره و با لایه زن و مرد روان بودند و فریاد های آفان که می گفتند زنده باد قیام خلق بارز ش به ران دوم مسی آبیخت. مهدی که جرات حرف زدن نداشت و صدای (شوکت) در گوشش طنین انداز شد که میگفت.

بین با ران چنان کثافت ها را شستند میدید نگاه کن قیام خلق نیز مانند این دانه های شفاف با ران پاکی ها دردها رنج ها را میزدناید بین خورشید چطور از بین صغره ها بلند برآمده و بر اعمال تو میخندد به حال تو میخندد نگاه کن نگاه کن خوب نگاه کن مهدی بسا صدای لرزان گفت روزی حق ترا خواهم داد و شوکت با صدای بلند قهقهه خندید آفتاب خندید که صدای ظریفش درد هلیز های پر بیج و خم پیچید و دوباره انعکاس نموده گفت.

دیگر انتظار زنده گمی را نداشته باش تو خیلی زنده گمی کرده ای و حال باید مردم مردم مستند پله مردم رنج کشیده مردم فقیر زنده گمی کنند اری تو با ید بیری ما ند

آن جوانان نیکه توانست های کثیف آنها را خفه نمودی تو باید بگیری و باز هم قهقهه میخندد چهره اش در آینه هجان آن مرد گلگون گشته بود و موها د رازو سیاهش در چهره اش خط های در هم و بر هم کشیده بود و در حالیکه نگاه نفرت با ری طرف مهدی می انداخت با اسلحه کو چک که توسط دوستان برایش رسیده بود سینه مهدی را هدف گرفت و چند لحظه بعد صدای خفه تنگی در فضای

اطاق پیچید و دود با ریگی از میله آن بر آمد جسد گنده و چاق مهدی بروی تخت زیبا یش لغزید و گلهای سفید و زیبای تختش در اثر خون او سرخ شدند آواز پیروزی در کوچه و پس کوچه ها شنیده میشد و صدای مردم که آسمانها میرفت و میگفت. پیروز باد خلق زنده باد مردم وطن این آواز ها چون بحر خروشان به پیش میرفت.

اعلان

خاطرات عروسی فراموش ناشدنی است.

هوتل انترکانی لنتال از شما دعوت میکند تا محافل عروسی اعضای فامیل خود را صرفاً صرف ۲۲۰۰ افغانی فریاد به سویه عالی در هتل انترکانی لنتال برگزار نمائید.

برای موفقیت بیشتر محل عروسی شما، هتل انترکانی لنتال بر علاوه بر ترتیب و تنظیم خوب انواع غذا های عالی یک تعداد خدمات را طور رایگان و یک تعداد خدمات دیگر را با تخفیف ۵۰ فیصد از نرخ اصلی اجراء میدارد.

برای معلومات بیشتر لطفاً با تلیفون ۳۱۸۵۱ و نمبر فرعی ۲۰۳ و ۲۰۴ در تماس شوید.

ترجمه: عبد الله بشیر شور

گلهای عاشق موزیک

تجارب علمای بلغاریا بی نشان داده است که گلهای موزا (یک نوع گل مناطق گرم) و بتونی تحت تأثیر موزیک و آواز آن زودتر سر سبز تر نمو مینمایند. و همچنان گلهای بمغایر کمی از جذب اشعه نیسز عسکر العمل دارند. در نتیجه شعاع دادن تخمهای گل های کاشتن، مینا و کریزان توم (نوعی گل عباسی) رشد گل بسیار سرعت میگیرد. بوسیله مقدار کمی از رشته (گایا) و شعاع اکس بر غنچه گل خوش خنده (گلاریولی) میتوان بلند ی بته آنرا انتظام کرد. سایر برگها را متوازن و ورنک و قواره گل را دلخواه ساخت.

گلهای عمل تشعشع

کارکنان دستگاه های قوای ذروی برای سنجش سطح تشعشعات از گنج (آله سنجش) کار میگیرند. طبیعت خودش گنج های مشا به دارد. طور مثال ماهی جیلی به جز بی ترین تغییر در آب بحر رادیواکیفیتی آنرا احساس مینماید. دانشمند جاپانی ساداور بشی کاوا راپور میدهد گلهای تریدنس کانتیا (گل منطقه) در جنینیا رنگ آبی خود را در وقت عمل تشعشع به گلابی حین زیادی عمل مذکور تبدیل مینماید.

ز دود آتشین
ز موج های بی کران و
ز قطره های اشک
ز مویه ای یتیم
من ریزه میخوم
من بیزه میخوم ...

احساس شما را پاس میگذاریم و علاوه
میکنیم تنها در غم غرق نشوید و در لنگ نمانید
بلکه علت ها را جستجو کنید و انگاه به
افق های نا شناخته نظر داشته باشید ...
و اما در مورد گلایه و شکایت شما با دید
نخست از شوخیا شروع کرد که این بلاکها
آنطور که شما فکر میکنید قشنگ نیست
و دیگر اینکه ژوندون چریده نیست بلکه مچه
است و هر مجله و چریده را میتوان تشریه
خواند .

هر مطلبی که از شما دوست عزیز به دانه
مجله رسیده است بی درنگ بعد از بررسی
و تدقیق به دست چاپ سپرده میشود مشروط
بر اینکه نظر موافق گردانندگان مجله به
پیشانی آن خورده باشد . تنها «داستانچه»
های شما به پیش ماست که تا هنوز اقبال
خواندنتان نرسیده است .. صفحه خوب به
نامه ها را مرور کنید حتما در مورد مطالب شما
چیز های گفته ایم ...

اینرا ما هم نمیدانیم که چرا نویسندگان
ما کم می نویسند و چرا تعدادشان کمتر از
انگشتان یکدست است . لازم به تذکر می
افتد که در همه جا نویسندگان خوب از شمار
انگشتان یکدست افزون نمی شود و دیگران
فقط دنباله روان اند که گاهی به ناحق و به
ضرب هیا هوی بسیار بجای ایشان تکیه میزنند
و چندی بعد اجباراً از سکوی شهرت می افتند .
.. هر وقت که خواستید و علاقمند بودید
میتوانید به مجله بیاورید ، مقدمتان را کرامتی
می داریم ... نه بابا نه بازار گرم است و نه
خرید و بسیار . مجله ژوندون همیشه در تلاش
و کوشش بوده است که مبتدیان و نو قلمان
را تشویق و ترغیب نماید و گاهی بغا طر
ارج گذاری به ذوق و قریحه شان ، اشعار
سست و ضعیف شانرا نیز به حلیه طبع آراسته
گرداند ، مگر صفحه دوستان ما همین زمینه
را برای تازه کاران باز نگذاشته است که اگر
باشد گلی بشکفت و پرورش یابد و بزرگ
گردد و اینک نمونه از شعر پشروی شما :
خوشی ای غداره ستاد ظلم خونه ودانه ده
هری خواخلیری دافغان لمر و شبانه ده
هری خواکشی چوپه خوشحالی اواف و نه دی
بیرغ دانقلاب مولوی شوی تر آسمانه ده
والسلام

مدیر مسوول : راحله راسخ خرمی

معاون : محمد زمان نیکرای

آمر چاپ : علی محمد عثمان زاده

آدرس : انصاری وات - جوار

ریاست مطابع دولتی

تلفون مدیر مسوول : ۲۶۸۴۹

تلفون توزیع و شکایات : ۲۶۸۵۹

دولتی مطبعه

که بار دیگر چنین مقایسه های بی جهت ، چون
مقایسه شیر با قیر زانکند ، که مزیت شیر
و زحمت قیر بر همه ظاهر و هویدا است . روح
احمد ظاهر شادباد .

جواب نویسی : چه عرض
کنم که همه حرف بر سر ظاهر است و گویی
همین مساله مشکترین مشکل فرو بسته ماست .
پس میروید ... رادر ، بشوون به فراموشی
رفت که ریشش را نمی تراشید و دیگری
میگوید ... خوب بنگرید خلق زمانه را ، که
به ریشش کس هم نظر ندارد ، آخر کسی نیست
که آنان را بگوید ریشش دلتی ، و این ره که
شما میروید به ترکستان است .. و به این
دوست عزیز دیگر ما هم بگوید که درد پنهان
و آشکار این ملک را به علاج رساندی که به
شکوفایی و کوری حنجره پرداختی . یا للمعجب
از مردم این زمانه و عصر که اصل را گذاشته
اند به فرع چسبیده اند . عرض همین چند
نکته ، من پاسخگو را بس ، که من هم به
ماهریان ، نمیروم

روندگان طریقت به نیم جو نخرند
قبای اطللس آنکی که از هنر غاریمت .

دوست عزیز الله ییری «طاهری» محصل
پوهنخی طب

سلام دوست عزیز! پارچه شعر «زفاف» شما را
خواندیم و مشوره میدهیم که بیشتر شعر
بخوانید به اشعار شا عران نو پراز و متقدمان
نظر افکنید و طرافت کاریهای شعری آنسـ
دریابید و به کار گیرید و بعد ها خود طرح
نو در اندازید ... نمونه از شعر شما
ز لعل مه رخان بو سیدن امشب
بماز زندگی رقصیدن امشب
شراب از غوا فی را سرا سر
ز پیک گلر خان تو شیدن امشب

دوست عزیز لایلا وفا
بپذیرید سلام ما را نیز . دعا میکنیم که
خود و طفلتان در حراست قادر متعال باشید ،
اینک شعر شما :

امشب در تب عشق تو میسوزم
امشب زخویشتم بیگانه ام
امشب من تر دارم
و قلب من فریاد میکند
گمشده ام را یافته ام
گمشده ام را یافته ام
اما تو
توای محبوب من
توای سرا پا خوب من
بمن گو

بمن گو که این همه خواب می بینم ؟
دوست عزیز عبدالاحد روکی از کاراته پروان
پارچه شعر «ز ... دل یک ...» شما را
مطالع کردیم و اینک نمونه از آن :
زآه های سرد ز دود های گرم
زآه دود دل یک بیوه زن
زآه دود دل یک
گراج نشین
من شعله میخوم
می دود میخوم
زآه های گرم

و بگفته شما «... و چند مثال زنده دیگر» او
صد در صد از اصل آهنگ بهتر و خویشتر
است ؟ آیا آهنگ هم تول و ترانو دارد ؟
من فکر میکنم که تا به حال «آهنگ سنج»
نظیر «زله سنج» اختراع نشده است و اگر
شما سراغ دارید و توسط آن آهنگ های
کایی احمد ظاهر را با آهنگ های صیل
(هندی ، ایرانی ...) قضاوت کردید ، ما
اطلاعی نداشتیم . در غیر آن قضاوت شخصی
هرگز مدار اعتبار محسوب نمی شود . و اینکه
کایی احمد ظاهر را مثلا «شما» صد در صد
بهتر و خویشتر از اصل آن قلمداد میکنید .
امکان دارد که چگونگی شرایط اجتماعی
مثلا «محیط» یا «لججه» تأثیر داشته است که
شما آهنگ کایی هموطن خود را نسبت به
اصل آن بهتر و خویشتر توصیف کرده اید .
و دیگر اینکه ، نا گفته نباید گذاشت که
«وضع طاهری» برای ربودن قلوب بی تأثیر
نیست ، به گذشته بر میگردیم : بشوون یکی
از نایفه های جهان موسیقی بود . روز گاری
تقدیر عام و خاص بود ، ولی هنگامیکه وضع
طاهری او تغییر کرد همه از وی رو گردان
شدند ، به سببی که او ریشش را نمی تراشید
و حتی لباس چرکینی به تن میکرد و این وضع
طاهری او بود که رفته رفته از سر زبانها
افتاد .

دوست عزیز عبدالرشید متعلم لبه حبیبیه
ما هم سلام میگوییم و از نظر نیک شما
ممنونیم و اینهم نامه شما «... در یکی از شماره
های اخیر مجله ژوندون مساحه با ظاهر هویدا
یکی از هنر متندان رادیو تلویزیون داشتید و
صفحه چند را به عقده گشایی آقای هویدا
گذاشتید تا باشد که آقای ظاهر هویدا تمام
درد دل و شکست و نا امیدی های را که در
زندگی از رقابت منفی خود با احمد ظاهر محصل
شده بیان دارد و هرچه بیشتر آشکارا خود
را هویدا سازد . غافل از اینکه هر چه در باب
احمد ظاهر خواننده محبوب کشور سردهد
باز هم نمی تواند که خود را حق به جانب
جلوه دهد و هر چه مثالهای دور از معنی را
مینی بر شگوفایی حنجره احمد ظاهر و کوری
حنجره خود بیان دارد ، جای رانی گیرد .
برای آقای هویدا باید روشن باشد که اگر
صدای هنر مندی دلنشین و گیرا باشد غلش
این نیست و نمیتواند باشد که رئیس رادیو-
آله موسیقی او را حمل میکرد و یا اینکه
موتورش او را به محبوبیت رسانده است .
بیش از این خاطر آقای ظاهر هویدا را نمی
آزارم و از آقای ظاهر هویدا خواهش می کنم

سلام به خوانندگان و همکاران عزیز !
به امید سلامتی و جا تجویز شما میپردازیم
به جواب نامه ها :

دوست عزیز احمدالله داغ متعلم لبه
حضرت امام صاحب !

از لطف پر محبت تان شاکریم ، و دوستان
مطلع باشند که شما علاقمند مکاتبه در زمینه
های ادبیات ، موسیقی ، سینما و ناشی هستید
از جانب شما به خواستاران علاقمند همین
رامی گویم که سر مکاتبه و مفاهمه را با شما
بگشایید و الفصحه چیزی بفرستد .. اما شعر
«ترسم آخر بپشکنده» شما واقعا شکست امانه
به پای سیمین تن طنز بلکه درهای میز تحریر
جواب نویسی . افسوس میخورم که پسوند
گرفته بی «سا» او را به پری مانند کرده و گرفته
دیو سیرتی است که هر بنده یی خدا از او
بترسد و از دیدارش بپرهیزد . خدا آن بخت
را یارت نکند که از لبان خویش او کام گیرید
و مدام عمر تلخکام گردید اینکه «دل خرابی
میکند ، دل در را آکه کنید» ، ولی دلدار
را نه فاسد الاخلاق را

دوست عزیز مخلص احمد ورور از شهر
جلال آباد

سلام دوست گرامی ! دل قوی دارید و به
مشکلی دل به دلدار بسپارید که پشیمان نشوید
و هم او نشود ... اقوال زرین و خواندیم و
بعضی از این کلمات قصار معنای ضد و نقیضی
دارد که توجه شما را میخواهیم ، افزون بر
همه ، کلمات قصار و اقوال زرین نقل و قول نیست
که از این مردان اندیشه به گذشت زمان به
ما مانده است نه اینکه خود شما به فکر
جستجو گزتان فشار بیاورید و تولید قول
زرین بنمایید . به این قول زرین فرستاد شما
«خود دقت کنید : «بهترین جهاد زن قناعت
کردن به عایدات روز مره شوهر است» یا
«ظاهر کردن پریشانی و مصیبت رانی شدن
به ذلت است» . چطور میتواند که از پریشانی
و مصیبت حرف زد و خویشتن را به لوح ذلت
یافت .. این چه قول زرینست که سفالین
میتابید و تنگین است

دوست عزیز م. روحانی

جواب شما به نامه همکار عزیز ما محمد
حسین در رابطه با مصاحبه ظاهر هویدا ، به
اداره رسید ، بخوانید : «ما قبول میکنیم که
آواز ظاهر هویدا کمکی نا خوشایند است ،
البته به نظر شما . قبول میکنیم که ظاهر هویدا
هرگز رقیب احمد ظاهر شده نمی تواند و لی
چرا ؟ قبول میکنیم که ...

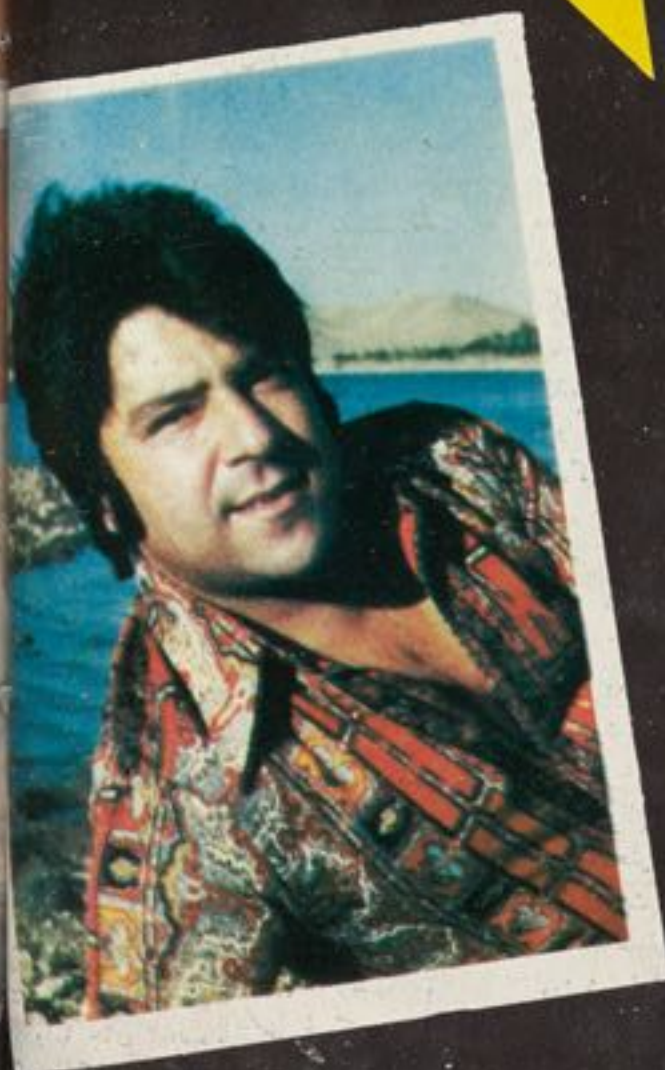
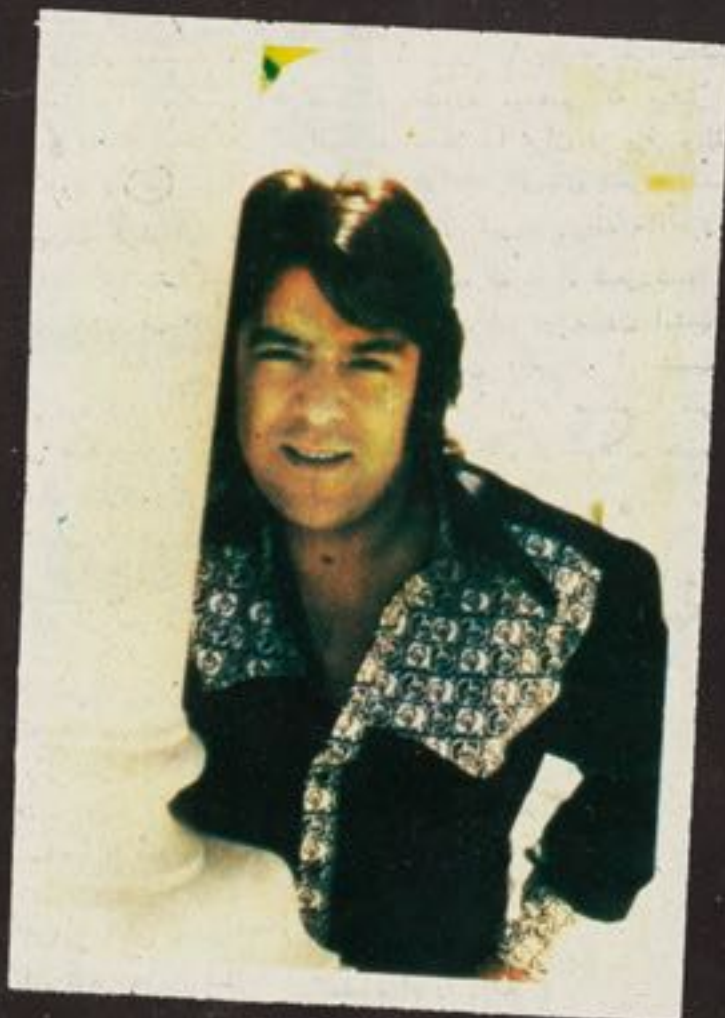
و اما جای تعجب اینجاست که شما چطور
کشف کردید که فلان آهنگ کایی احمد ظاهر

خدا بود یارت، قرآن نگهدار
سخن مددگار

زندگی را فراموش
ایستادن در کار نیست

شب بقیه دل من گواش می کنی
فریاد مرا

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library